बुढीगंगा गाउँपालिकाको

विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना

२०७९

Disaster Preparedness and Response Plan (DPRP) Budhiganga rural municipality, Morang – 2079

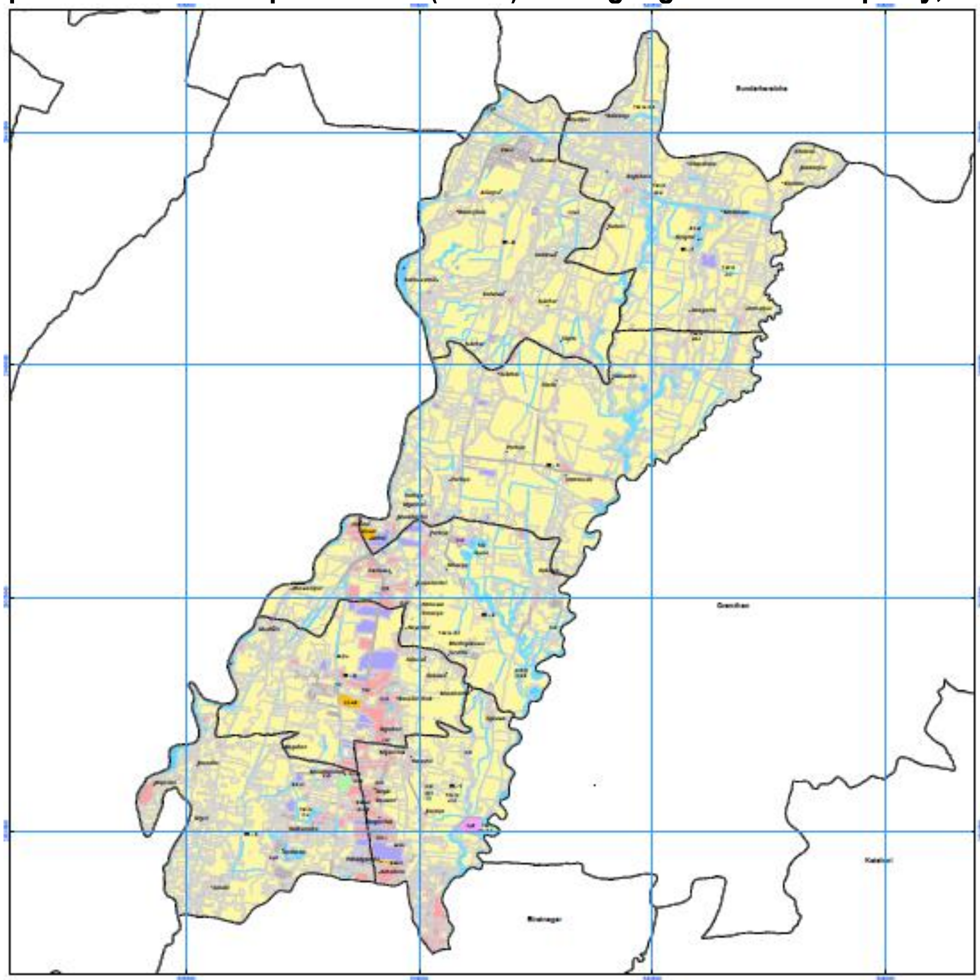

स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति

बुढीगंगा गाउँपालिका, मोरङ

प्रदेश नं १

कोरोना भाइरस रोग-२०१९ (कोभिड-१९)

हाल विश्वभरी फैलिरहेका नयाँ कोरोना भाइरसको संक्रमणबाट लागेको रोगलाई विश्व स्वास्थ्य संगठनले "कोभिड १९" को नाम दिएको छ र यसलाई विश्वव्यापी महामारी रुपमा घोषणा गरिसकेको छ।

कोरोना भाइरस श्वासप्रश्वासको माध्यमबाट सर्ने रोग हो। यो संक्रमित व्यक्तिले खोक्दा वा हाच्छ्युँ गर्दा नाक वा मुखबाट निस्कने छिट्टाको माध्यमबाट एक व्यक्तिबाट अर्को व्यक्तिमा सर्दछ।

कोरोना भाइरस रोगको मुख्य लक्षणहरू

यस्ता लक्षणहरू देखा परेमा नजिकको तोकिएको स्वास्थ्य केन्द्रमा सम्पर्क गर्ने।

यस रोगको संक्रमणको जोखिमबाट बच्नको लागि निम्न उपायहरू अपनाउनुपर्छ।

कोरोना भाइरस रोगका बारेमा थप जानकारीको लागि **१११५** वा **९८५१२५५८३९, ९८५१२५५८३७, ९८५१२५५८३४** मा सम्पर्क गरौं।

नेपाल सरकार
स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय
राष्ट्रिय स्वास्थ्य शिक्षा सूचना तथा सञ्चार केन्द्र

प्रकाशकीय

दस्तावेजः **बुढीगंगा गाउँपालिकाको विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, २०७९**

वैधानिक आधारः नेपालको संविधान २०७२, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४, विपद जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन २०७४ (संसोधन २०७५), विपद जोखिम न्यूनीकरण राष्ट्रिय रणनीतिक कार्ययोजना २०१८-२०३० र विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा मार्गदर्शन, २०६७ (संसोधन, २०७६) स्थानीय तहको विपद् पूवतयारी तथा प्रतिकार्य योजना नमूना (संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय) ।

सर्वाधिकारः स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, बुढीगंगा गाउँपालिका मोरङ

प्राविधिक सहजीकरणः ब्रोदर्श कन्सल्टेन्ट प्रा लि, विराटनगर

योजना तयारी: बुढीगंगा गाउँपालिकाको नेतृत्वमा स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिले गाउँपालिकाका सबै वडाहरु र सरोकारवाला निकायहरुको प्रत्यक्ष सहभागितामा यो विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तयार गरिएको छ । स्थानीय तहमा रहेका विषयगत क्षेत्रहरुको कार्यशालाले क्षेत्रगत पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तयार गरी कार्यपालिकाको बैठकबाट अन्तिम रूप प्रदान गरिएको छ ।

बुढीगंगा गाउँपालिका

मोरङ

मेरो भनाइ

नेपाल बाढी, पहिरो, भूकम्प, आगलागी, महामारी, हावाहुरी, चटयाङ, असिना, खडेरी, हिमताल बिष्फोट तथा हिमपहिरो जस्ता प्रकोपको उच्च जोखिममा रहेको छ । साथै जलवायु परिवर्तनका कारण पर्ने प्रतिकूल प्रभावबाट पनि नेपाल संवेदनशील अवस्थामा रहेको विद्यमान तथ्याङ्कले देखाएको छ। प्रदेश नम्वर १ अन्तर्गत मोरङ जिल्लामा अवस्थित ७ वटा वडा रहेको बुढीगंगा गाउँपालिका बाढी, महामारी, सडक दुर्घटना, प्रदूषण, आगलागी, भूकम्प, हावाहुरी, असिना, सर्पदंश लगायतका प्रकोपको उच्च जोखिममा रहेको छ । विपद्ले गर्ने जनधनको क्षति कम गर्ने तथा विपद् व्यवस्थापनको कार्यलाई प्रभावकारी बनाउने उद्देश्यका साथ यस गाउँपालिकामा स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समितिहरू समेत गठन गरी विपद् जोखिम न्यूनीकरणका प्रयासहरू भइरहेका छन्। बुढीगंगा गाउँपालिकाको स्थानीय विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा नेपालको संविधान, विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन २०७४ (संसोधन २०७५), स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४, स्थानीय विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य नमुना योजना २०७८ र गाउँपालिकाले तर्जुमा गरेको स्थानीय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन २०७५ ले तोकेको काम, कर्तब्य र अधिकार अनुरूप सबै वडामा वडास्तरीय सङ्कटासन्नता तथा क्षमता विश्लेषण पछि तर्जुमा भएको छ । यस योजनाको कार्यान्वयन, गाउँपालिकाका सम्बन्धित विकास समिति र शाखाहरूको अगुवाइमा ८ वटा क्लष्टरहरू निर्माण गरी विपद्का समयमा आवश्यकता अनुसार तत्काल परिचालन हुने गरी तयारी हालतमा राखिनेछ । साथै छिमेकी पालिकाहरू, जिल्लास्थित विषयगत कार्यालयहरू, प्रदेश सरकार, सङ्घीय सरकार, दातृ निकायहरू, अन्तर्राष्ट्रिय तथा राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्थाहरूबाट सहयोग प्राप्त हुने अपेक्षा राखेको छु । यसका साथै यस गाउँपालिकामा कार्यरत सबै साझेदार निकायलाई विकासका परियोजनाहरू सञ्चालन गर्दा विकासका विषयगत क्षेत्रमा विपद् जोखिम व्यवस्थापनका विषयहरूलाई मूलप्रवाहीकरण गरिदिनुहुन आग्रह समेत गर्दछु।

यस योजना तर्जुमाका लागि गाउँपालिकाको तर्फवाट अग्रभागमा रहेर समन्वय र सहजीकरणको महत्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गर्ने विपद् व्यवस्थापन सम्पर्क व्यक्ति उमेश भट्टराईलाई हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु। साथै आठवटै क्लष्टरमा रहेर विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका काममा प्रतिवद्ध हुँदै योजना निर्माणमा भूमिका खेल्ने सम्पूर्ण विषयगत समिति र शाखाका प्रतिनिधिहरूलाईलाई धन्यवाद दिन चाहन्छु । योजना निर्माणको लागि ब्रोदर्श कन्सल्टेन्ट प्रा लि, विराटनगर तथा विज्ञको रूपमा सहजीकरणको भूमिकामा रहनु भएका रामकुमार दाहाल र सुर्यकुमार दाहाललाई विषेश धन्यवाद दिन चाहन्छु । यो योजना निर्माणमा सक्रिय सकृय भूमिका खेल्नु भएका वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन समितिका संयोजक देवेन्द्र प्रसाद दाहाल, वडा तथा गाउँपालिका स्तरीय विपद व्यवस्थापन समिति, बौद्धिक समुदाय तथा सरोकारवाला निकायहरु प्रति कृतज्ञता ज्ञापन गर्दछु । अन्त्यमा, यहाँहरू सबैको साथ र सहयोगले बुढीगंगा गाउँपालिकालाई विपद्को समयमा प्रभावकारी प्रतिकार्य गर्न सक्ने गाउँपालिकाका रूपमा विकास गर्न स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति तथा वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति र सम्पूर्ण राजनीतिक दलबाट निरन्तर सहयोगको अपेक्षा गर्दछु।

धन्यवाद ।

(जीत नारायण थापामगर)
अध्यक्ष

बुढीगंगा गाउँपालिका

मोरङ

दुई शव्द

बुढीगंगा गाउँपालिकाको विद्यमान विपदको जोखिमलाई व्यवस्थित रूपमा सम्वोधन गर्न गाउँपालिकाले विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना निर्माण गरी काम गर्ने जमर्को गरेको छ । नेपालको संविधान, नेपालमा भएका विद्यमान कानून, नीति, रणनीतिक कार्ययोजना तथा निर्देशिका वमोजिमको यो कार्यले जनताको जीउधन रक्षा गर्ने कार्यमा त सहयोगी हुन्छ नै र यसले दीगो विकास लक्ष हासिल गर्न पनि सहयोगी भुमिका खेल्नेछ । बुढीगंगा गाउँपालिकालाई विपद् जोखिम न्यूनीकरण भएको पालिकाको रुपमा विकास गर्न यहाँका नागरिकहरूको दक्षता तथा क्षमतामा अभिवृद्धि गरी सामाजिक तथा आर्थिक विकासका नयाँ अवसरहरू सिर्जना गरेर जनसहभागिता तथा विपद् सुरक्षामा आधारित द्रूत तथा दिगो विकासका माध्यमले नागरिकको गुणस्तरीय जीवन सुनिश्चितत गर्न यो योजना सहयोगी वन्नेछ ।

नेपालको सविधानले निर्दिष्ट गरेका व्यवस्थाको सदुपयोग गर्दै, स्थानीय स्तरमा उपलब्ध स्रोत र साधनहरूको समुचित व्यवस्थापन र सदुपयोग गरी समुदायमा आधारित संघसंस्थाहरू, गैरसरकारी संघसंस्थाहरू, व्यापारिक प्रतिष्ठानहरू, निजी क्षेत्र, विकास समझेदारहरू, छिमेकी स्थानीय सरकार, प्रदेश सरकार र संघीय सरकारसँग समन्वय र सहकार्य गर्दै बुढीगंगा गाउँपालिकाको सुन्दर भविष्यको सुनिश्चत गर्न दृढ अठोटका साथ ब्यवस्थित योजनाहरू सञ्चालन गर्न यो योजनाले महत्वपूर्ण योगदान गर्नेछ । संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र नेपालको संविधानले परिकल्पना गरेको स्थानीय सरकार र स्थानीय विकासका लागि रहेको यसको महत्वपूर्ण भूमिकालाई हृदयङ्गम गरी गाउँपालिका क्षेत्रमा विपद् व्यवस्थापन गर्न यो योजना निर्माण गरी कार्यान्वयनमा ल्याइएको छ ।

यसका लागि बुढीगंगा गाउँपालिकाका ७ वटै वडाका वडा अध्यक्षज्यूहरू, सदस्यज्यूहरु एवं कार्यपालिका सदस्यज्यूहरू, गाउँपालिका र वडाका कर्मचारीहरू, सहयोग र सुझाव उपलब्ध गराउनु हुने सरोकारवाला, समुदाय तथा योजना निर्माणको लागि प्राविधिक सहयोग गर्ने ब्रोदर्श कन्सल्टेन्ट प्रा लि, विराटनगर तथा विज्ञहरु प्रति हार्दिक धन्यवाद व्यक्त गर्दछु । मलाई पूर्ण आशा र विश्वास छ, मैले बुढीगंगा गाउँपालिका उपाध्यक्षका हैसियतले जिम्मेवारी वहन गरेको र गाउँपालिकाले परिकल्पना गरेको विपद् उत्थानशीलताको लक्ष्यलाई उचाइमा पुर्याउन यो योजनाको कारण थप सहज वन्नेछ। यसले भविष्यमा प्रकृति, प्रवृति र विपत्तिको त्रिकोणीय संयोजनात्मक विकास गर्दै दिगो विकासका लागि प्रकृति संरक्षण, विपद् व्यवस्थापन र वातावरण सन्तुलनका माध्यमबाट विकासको दिशामा सवल, सफल र सक्षम गाउँपालिकाको रुपमा स्थापित भएको हुनसक्नेछ । पुनः यस कार्यमा सहयोगी मन तथा क्रियशील सबैप्रति धन्यवाद प्रकट गर्दछु ।

(अमृता कुमारी गच्छदार)
उपाध्यक्ष
बुढीगंगा गाउँपालिका

बुढीगंगा गाउँपालिका

मोरङ

मन्तव्य

विपद् र जलवायु परिवर्तनका असरबाट बुढीगंगा गाउँपालिका पनि अछुतो छैन । वर्षेनी अनियमित वर्षा, खडेरी, बाढी, पहिरो, कृषिमा रोग र कीराको महामारी, हावाहुरी, असिना आदि खेपिरहेका यस गाउँपालिकाका बासिन्दालाई २०४५ र २०७२ सालको भूकम्प, २०७४ र २०७८ को बाढीले अझ बढी प्रताडित बनाएको छ । बहुप्रकारका विपद्का कारण गरिब तथा विपन्न वर्गको जीविकोपार्जनका स्रोतहरूमा प्रत्यक्ष असर पार्दछ । महिला, बालबालिक, बृद्ध, अशक्त, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूलाई यी समस्याले अझ बढी प्रभावित बन्दछन् । विपद् तथा जलवायु परिवर्तनका यिनै समस्याहहरूसँग जुझ्दै बुढीगंगा गाउँपालिकालाई विपद् उत्थानशील गाउँपालिकाको रुपमा विकास गर्ने परिकल्पना सहित विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना निर्माण गरी कार्यान्वयनको थालनी गरिएको छ ।

नेपालको संविधान २०७२, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४, विपद जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन २०७४ (संसोधन २०७५), विपद जोखिम न्यूनीकरण राष्ट्रिय रणनीतिक कार्ययोजना २०१८-२०३० र विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा मार्गदर्शन, २०६७ (संसोधन, २०७६) स्थानीय तहको विपद् पूवतयारी तथा प्रतिकार्य योजना नमूना (संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय) लाई समेत आधार मानेर स्थानीय समुदाय र सरोकारवालाहरूसँग प्रत्यक्ष अन्तरक्रिया गरी योजना निर्माण गरिएको छ । नेपालको राज्य व्यवस्थाको पुनसंरचनाको लागि लामो समयसम्म जनताले गरेको विभिन्न खाले आन्दोलन र संघर्षको प्रतिफल स्वरुप प्राप्त संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र नेपालको संविधानले परिकल्पना गरेको स्थानीय सरकार र स्थानीय विकासका लागि रहेको यसको महत्वपूर्ण भूमिकालाई हृदयङ्गम गरी बुढीगंगा गाउँपालिकाले पालिकाको विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना निर्माणको कार्य सम्पन्न गरेको छ । यसका लागि सम्बद्ध सरोकारवालाहरु र समुदायप्रति हार्दिक धन्यवाद व्यक्त गर्दछु । जनप्रतिनिधिहरूको उपस्थिति पछि स्थानीय सरकारसँग स्थानीय जनता एवं सबै सरोकारवालाहरूको चासो र अपेक्षा बढी छ । यस सन्दर्भमा नियमित सेवा प्रवाहका अतिरिक्त गाउँपालिका तथा वडाका कार्यक्रमहरूलाई स्थानीय समुदाय र खासगरी सङ्कटाग्रस्त क्षेत्र, वर्ग तथा समुदायले विशेष लाभ लिन सक्ने गरी योजनाबद्ध रुपमा काम अघि बढाएर बुढीगंगा गाउँपालिकालाई विपद् एवं जलवायु उत्थानशील पालिकाको रुपमा विकास गर्न यो योजना सहयोगी वन्नेछ भन्ने अपेक्षा गरेका छु । तसर्थ यो योजनाको माध्यमबाट अगाडी सारिएका कृयाकलापहरूलाई गाउँपालिका एवं वडाहरूका वार्षिक योजनाहरूमा समायोजन गर्दै कार्यान्वयन गर्न यस बुढीगंगा गाउँपालिकाको कार्यालय सदा तत्पर रहेको छ । योजना निर्माणको कार्यलाई अन्तिम चरणमा पुर्याउन सहयोग गर्ने वन वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन समितिका संयोजक देवेन्द्र प्रसाद दाहाल, विपद् व्यवस्थापन शाखाका प्रमुख श्री उमेश भट्टराई, ब्रोदर्श कन्सल्टेन्ट प्रा लि, विराटनगर तथा विज्ञको रूपमा सहजीकरण गर्नुहुने श्री राम कुमार दाहाल प्रति हार्दिक धन्यवाद प्रकट गर्दछु । यस योजनाको प्रभावकारी कार्यान्वयनको लागी सरोकारवाला तथा सम्बन्धित निकायहरू संग सहयोग तथा सहकार्यको अपेक्षा राख्दछौं ।

संजीव न्यौपाने
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत
बुढीगंगा गाउँपालिका

कार्यकारी सारांश

विपद्लाई बुझ्ने भाग्यवादी चिन्तनमा आउँदै गरेको परिवर्तनका कारण विपद् जोखिम न्यूनीकरण प्रक्रियाले देशमा संस्थागत विकासको बाटो फराकिलो बनाउँदै ल्याएको छ । तथापि, आपतकालीन मानवीय सहयोगलाई स्फूर्त, प्रभावकारी र प्रभावितको पहुँच सहज बनाउन धेरै कार्य गर्नु जरुरी छ । यस प्रयासमा देशको भूबनोट, गरीबी र जनचेतनाको कमी लगायतका आधारभूत कारणले अवरोध उत्पन्न गरिरहेको छ । विश्वव्यापी रूपमा बढ्दै गएको विपद्को जोखिम कम नगरिएसम्म दिगो विकास लक्ष्य प्राप्त हुन नसक्ने देखिएकाले यसको व्यवस्थापनका लागि विभिन्न पक्षमा काम गर्नु आवश्यक रहेको छ ।

बुढीगंगा गाउँपालिका विभिन्न प्रकारका विपद्हरुबाट प्रभावित छ । गाउँपालिका क्षेत्रमा हरेक वर्ष विपद्का कारण जनधनको उल्लेखनीय क्षति भइरहेको छ । त्यसैले विपद् व्यवस्थापन र जोखिम न्यूनीकरणका लागि स्थानीय तहको संस्थागत संरचना र क्षमता विकास गरी विपद्को सामना गर्ने क्षमता अभिवृद्धि गर्दै सुरक्षित संस्कृतिको विकासमा अगाडि बढ्नु आवश्यक छ । विपद्को सामना गर्ने क्षमता अभिवृद्धिका विभिन्न कार्यक्रम र योजना मध्ये आपत्कालीन समयमा मानवीय जीवनको रक्षा र महत्वपूर्ण सम्पत्तिको संरक्षण गर्ने उद्देश्यका साथ कार्यविभाजन सहित तयार गरिएको "'विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना" यस गाउँपालिकाको महत्वपूर्ण दस्तावेज हो ।

नेपालको संविधान, विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४(प्रथम संसोधन २०७५) र स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ लगायतका नीतिगत र कानुनी दस्तावेजलाई आधार मानेर स्थानीय तहको विपद् जोखिम व्यवस्थापनलाई सबल बनाउन पनि यस योजनाको भूमिका महत्वपूर्ण हुनेछ । खासगरी गृह मन्त्रालयबाट जारी भएको विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा मार्गदर्शन, २०६७ (प्रथम संसोधन २०७६) बमोजिम तयार गरिएको यस योजनाले बाढीलाई प्राथमिकतामा राखी विपद्को समयमा स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति र गाउँपालिकाले जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिसँगको सहकार्य र प्रादेशिक र सङ्घीय सरकारको सहयोगमा गर्ने आपत्कालीन कार्य र शीघ्र पुनर्लाभका क्रियाकलापहरु पहिचान गरेको छ । योजनाले गाउँपालिका र नजिकमा कार्यरत संस्थाहरूको क्षमता अभिवृद्धिलाई प्राथमिकतामा राखेको छ भने स्थानीय तहको विपद् जोखिम व्यवस्थापन योजना तर्जुमाका लागि आधार तयार गर्ने प्रयास गरेको छ । विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाले विभिन्न ८ वटा विषयगत क्षेत्र (Cluster) पहिचान गरेको छ । यसमा मूलभूत रूपले क्षेत्रगत अवधारणालाई आत्मसात् गर्दै स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिले नियमित रूपमा गर्नु पर्ने पूर्वतयारी र आपत्कालीन काम तथा त्यसको लागि गरिने पूर्वतयारीलाई प्राथमिकतामा राखेको छ ।

विषयसूची

कार्यकारी सारांश ६
शब्द संक्षेप १०
खण्डः एक ११
प्रारम्भिक ११
१.१ पृष्ठभूमि ११
१.२ योजनाको उद्देश्य ११
१.३ योजना तर्जुमा प्रक्रिया १२
१.४ योजनाको आवश्यकता तथा महत्व १३
१.५ योजनाका सीमा १३
खण्ड : दुई १४
विपद् जोखिमको अवस्था १४
२.१ गाउँपालिकाको संक्षिप्त परिचय १४
२.१.१ भौगोलिक अवस्थिति १४
२.१.२ राजनैतिक तथा प्रशासनिक विभाजन १५
२.१.३ जलवायु १५
२.१.४ गाउँपालिकाको जनसङ्ख्या विवरण १५
२.१.५ अपाङ्गता र जेष्ठ नागरिकहरुको विवरण १५
२.१.६ नदीनाला तथा जलभण्डार १६
२.२ विपद्का घटनाहरुको अवस्था १६
२.२.१ विगतमा विपदबाट भएको क्षति १६
२.२.२ गाउँपालिकाका प्रमुख खोला एवम् नदीहरु साथै तिनले क्षति गर्ने मुख्य स्थानहरु १७
२.२.३ आगलागीबाट उच्च संकटासन्नतामा रहेका वस्तीहरु १८
२.२.४ प्रकोप नक्साङ्कन तथा स्तरीकरण १८
२.२.५ लक्षित जनसङ्ख्याको पूर्वानुमान १८
२.३ सम्भाव्य प्रकोप तथा सम्भावित प्रभाव क्षेत्र १९
२.४ गाउँपालिकामा विपदको अवस्था २१
२.५ प्रकोप घटना पूर्वानुमान तथा पूर्वसूचना प्रणाली विश्लेषण २१
२.६ सरोकारवाला निकाय, संस्थाहरूको विवरण लेखाजोखा २१
खण्ड : तीन २२
सामान्य पूर्वतयारी योजना (सम्पूर्ण विषयगत क्षेत्रहरुका लागि) २२
३.१ प्राथमिकता प्राप्त रणनीतिक पूर्वतयारी २२
खण्ड : चार २६

आपत्कालीन पूर्वतयारी योजना (सम्पूर्ण विषयगत क्षेत्रहरूको लागि).. २६
४.१ विषयगत क्षेत्रहरु तथा कार्य जिम्मेवारी २६
४.१.१ विषयगत क्षेत्र (Cluster) को परिचय २६
४.१.२ विषयगत क्षेत्रको उद्देश्य २६
४.१.३ विषयगत क्षेत्र (Cluster) हरू.. २६
४.२ विषयगत क्षेत्रहरुको पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना २७
४.२.१ समग्र व्यवस्थापन सूचना, खोज तथा उद्धार विषयगत क्षेत्रको पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना........................ २७
४.२.२ खाद्य तथा कृषि विषयगत क्षेत्र ३३
४.२.३ स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्र.. ३६
४.२.४ खानेपानी तथा वातावरण स्वच्छता प्रवर्द्धन क्षेत्र ४०
४.२.५ आपतकालीन आश्रय तथा गैरखाद्य सामग्री क्षेत्र.. ४४
४.२.६ संरक्षण तथा सुरक्षा क्षेत्र ४७
४.२.७ आपतकालीन शिक्षा क्षेत्र.. ५२
४.२.८ शीघ्र पुनर्लाभ क्षेत्र.. ५६
४.२.९ कोभिड -१९ लगायतका महामारीको प्रतिकार्य योजना.. ५८
खण्ड : छ.. ६१
आवश्यकताको लेखाजोखा ६१
६.१ स्रोत साधनको वर्तमान अवस्था.. ६१
६.२ विपद् प्रतिकार्यका लागि जनशक्तिको उपलब्धता.. ६३
६.३ गैर—खाद्य सामग्री भण्डारण स्थल.. ६३
६.४ मानवीय सहायता स्थल ६३
६.५ अनुमानित लागत ६३
६.६ आर्थिक श्रोत र उपलब्ध हुने विधि र संयन्त्र.. ६४
६.७ अन्य निकायहरुसँगको समन्वय र सहकार्य ६४
खण्ड : सात ६४
अनुगमन, मूल्याङ्कन तथा सिकाई योजना ६४
७.१. लक्ष्य र सूचकहरू.. ६४
७.२ अनुगमन, मूल्याङ्कन र योजनाको परिमार्जन.. ६६
७.३ क्षमता विकास रणनीति र योजना ६६
अनुसूचीहरु.. ६७
अनुसूची १ : प्रकोप नक्साङ्कन तथा स्तरीकरण ६७
अनुसूची २ : वडागत प्रकोपको स्तरीकरण ६८
अनुसूची ३ : बुढीगंगा गाउँपालिकाका निर्वाचित पदाधिकारीहरुको सम्पर्क नम्बरहरु.. ६८
अनुसूची ४ : बुढीगंगा गाउँपालिका स्थित कार्यालय प्रमुखहरुको विवरण.. ६९
अनुसूची ५ : गाउँपालिकामा विपद् व्यवस्थापनका लागि मौज्दात सामग्रीहरुः.. ६९
अनुसूची ६ : गाउँपालिका भित्र र नजिकमा रहेका नेपाल प्रहरीका युनिट र प्रमुखहरुको विवरण........................ ६९
अनुसूची ७ : गाउँपालिका क्षेत्रमा कार्यरत नेपाल प्रहरीका इकाईहरुमा मौज्दात सामग्रीहरुको विवरण........................ ६९

अनुसूची ८ : गाउँपालिका भित्र र नजिकमा रहेका सशस्त्र प्रहरीबल नेपालका युनिट र प्रमुखहरुको विवरण........................ ७०
अनुसूची ९ : गाउँपालिका भित्र रहेका सशस्त्र प्रहरीबल नेपालका इकाईहरुमा मौज्दात सामग्रीहरुः.................................. ७०
अनुसूची १० : बुढीगंगा गाउँपालिकामा सक्रिय सञ्चारकर्मीहरुको सम्पर्क नम्वर.. ७१
अनुसूची ११ : गाउँपालिकामा कार्यरत गैरसरकारी संस्थाहरु ७१
अनुसूची १२ : बुढीगंगा गाउँपालिकामा रहेका स्थानीय क्लवहरुको विवरण.. ७१
अनसूची १३ : एम्बुलेन्स, शववाहन, दमकल र हेभ्भी इक्वीपमेण्ट आदिको विवरणः... ७२
अनुसूची १४ : विगत १० वर्षयता विपदबाट भएको क्षतिको विवरणः ७४
अनुसूची १५ : वडाका रहेका जोखिमका कारक तत्वहरु ७६
अनुसूची १६ : ऐलानी वा सार्वजनिक जग्गा र खोला किनारमा बसेका वस्तीहरुको विवरण... ७७
अनुसूची १७ : बाढीबाट प्रभावित हुनसक्ने लक्षित जनसंख्याको पूर्वानुमान (उच्च संकटासन्न क्षेत्रको मात्र)........................ ७८
अनुसूची १८ : वडाका रहेका आर्थिक स्रोतहरु ७९
अनुसूची १९ : स्वास्थ्य सम्बन्धी दक्ष मानव स्रोत.. ८२
अनुसूची २० : विद्यालय र क्याम्पसहरुको विवरण... ८३
अनुसूची २१ : गाउँपालिकाका वडाहरुमा खुल्ला तथा सुरक्षित स्थान र सामुदायिक भवन सम्बन्धी विवरण......................... ८४
अनुसूची २२ : विभिन्न प्रकोपका सन्दर्भमा वडाका टोलहरुको सङ्कटासन्नता स्तरीकरण र विश्लेषण ८५
अनुसूची २३ : निजी अस्पतालहरुको नाम... ९२
अनुसूची २४ : स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिको नामावली ९२
अनुसूची २५ वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति ९२
अनुसूची २६ : विपद् प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा फाराम... ९७
सन्दर्भ सामग्रीहरु... १०१

शब्द संक्षेप

विजोन्यूव्यकास	विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन कार्यकारी समिति
गैसस	राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्था
जमौविवि	जल तथा मौसम विज्ञान विभाग
जिविव्यस	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति
शिविसइ	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई
जिस्वाका	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय
गापा	गाउँपालिका
नेपसंघ	नेपाल पत्रकार संघ
नेप्र	नेपाल प्रहरी
नेरेसो	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी
नेसे	नेपाली सेना
प्रजिअ	प्रमुख जिल्ला अधिकारी
सप्रवल	सशस्त्र प्रहरी बल
स्थाविव्यस	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति
स्थासुनि	स्थानीय सुरक्षा निकाय
CRRT	Community Rapid Response Team
DDMC	District Disaster Management Committee
DDRT	District Disaster Response Team
DEOC	District Emergency Operation Centre
DPRP	Disaster Preparedness and Response Plan
DRRT	District Rapid Response Team
IRA	Initial Rapid Assessment
MIRA	Multi-cluster Initial Rapid Assessment
NRCS	Nepal Red Cross Society
RRT	Rapid Response Team
SAR	Search and Rescue
WASH	Water, Sanitation and Hygine

खण्डः एक
प्रारम्भिक

१.१ पृष्ठभूमि

नेपालको संविधानले विपद् व्यवस्थापन स्थानीय तहको एकल अधिकार सूचीको रुपमा सूचीकृत गरेको छ । संवैधानिक व्यवस्था कार्यान्वयन गर्न सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तहमा नीति, ऐन नियम तथा निर्देशिकाहरु तर्जुमा भएका छन्। साथै विपद् व्यवस्थापनका लागि केन्द्र देखि समुदाय तहसम्म विभिन्न संस्थागत संरचना गठन गरी क्रियाशील रहेका छन्। स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति पनि यस्तै संरचना मध्येको एक हो । स्थानीय तहमा हुने विपद् व्यवस्थापनको सन्दर्भमा यस समितिको महत्वपूर्ण भूमिका रहेको हुन्छ । स्थानीय तहमा गरीने विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्यलाई व्यवस्थित र प्रभावकारी ढङ्गबाट सम्पन्न गर्न समितिले यस सम्बन्धी छुट्टै योजना तर्जुमा गर्नु पर्ने हुन्छ । विद्यमान कानूनी व्यवस्था अनुरुप समेत स्थानीय तहले विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा गर्न आवश्यक रहेको छ ।

जलवायु परिवर्तन तथा अन्य विभिन्न कारणबाट संसारमा विपद् जोखिमको अवस्थामा वर्षेनी बृद्धि हुने गरेको छ । बुढीगंगा गाउँपालिका पनि यस्ता विपद् जोखिमहरुबाट अछुतो रहन सकेको छैन । यस गाउँपालिकामा विपद्बाट हुने जनधनको क्षति न्यूनीकरण गर्न, विपद्को प्रतिकार्य र पुनर्लाभलाई गति दिन र यस कार्यमा सरोकारवालाहरु बीचको समन्वयलाई प्रभावकारी बनाउन विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा गर्न आवश्यक देखिएको छ ।

प्रस्तुत सन्दर्भमा स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ११ को उपदफा (२) को खण्ड (न) र नेपाल सरकारबाट जारी विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा मार्गदर्शन, २०७६ अनुरूप बुढीगंगा गाउँपालिकाले यो "विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, २०७९" तयार गरेको छ ।

१.२ योजनाको उद्देश्य

विपद्को समयमा विपद् प्रभावितको जीवन र बहुमूल्य सम्पत्तिको संरक्षण तथा सुरक्षा गरी मानिसमाथि पर्ने प्रतिकूल प्रभावको सामना गर्न स्थानीय साधन तथा स्रोतको अधिकतम् उपयोग गर्दै प्रभावित समुदायलाई व्यवस्थित, प्रभावकारी र जवाफदेहीयुक्त मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउनु तथा विपद् जोखिम न्यूनीकरणका कार्यलाई संस्थागत रूपमा प्रवर्द्धन गर्नु यस योजनाको मूल उद्देश्य रहेको छ । योजनाका विशिष्ट उद्देश्य देहाय बमोजिम छन्

- विपद् प्रतिकार्यका लागि विषयगत क्षेत्रहरुको भूमिका तथा जिम्मेवारी निर्धारण गर्नु ।
- विपद् प्रतिकार्यका लागि मुख्य जिम्मेवार तथा सहयोगी निकायहरुको पहिचान र अद्यावधिक गर्नु ।
- विपद्को लेखाजोखा जोखिम नक्साङ्कन विगतमा घटेका विपद्का घटनाहरुको तथ्याङ्क संकलन र विश्लेषणका आधारमा जोखिम सूचित योजना तर्जुमा गर्नु ।
- विपद् प्रतिकार्यका लागि सामान्य पूर्वतयारी पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी तथा आपत्कालीन प्रतिकार्यका क्रियाकलापहरु निर्धारण गर्नु ।

- विपद् प्रतिकार्यका लागि हाल उपलब्ध स्रोत साधन र जनशक्तिको लेखाजोखा एवं सम्भावित विपद्को सामना गर्न आवश्यक क्षमताको आँकलन प्रक्षेपण र प्रवन्ध गर्नु ।

१.३ योजना तर्जुमा प्रक्रिया

विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा प्रकृया केवल "योजना तर्जुमा" गर्ने मात्र नभई योजनालाई नियमित रुपमा पुनरावलोकन तथा अद्यावधिक गर्ने र चेतना अभिवृद्धि गर्ने महत्वपूर्ण कार्य हो ।

विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापनमा संलग्न निकायहरूसंगको सहकार्यमा विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा गर्ने मुख्य जिम्मेवारी सम्बन्धित विपद् व्यवस्थापन समितिको भए अनुरुप विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमाको ढाँचा तल प्रस्तुत गरिएको छ ।

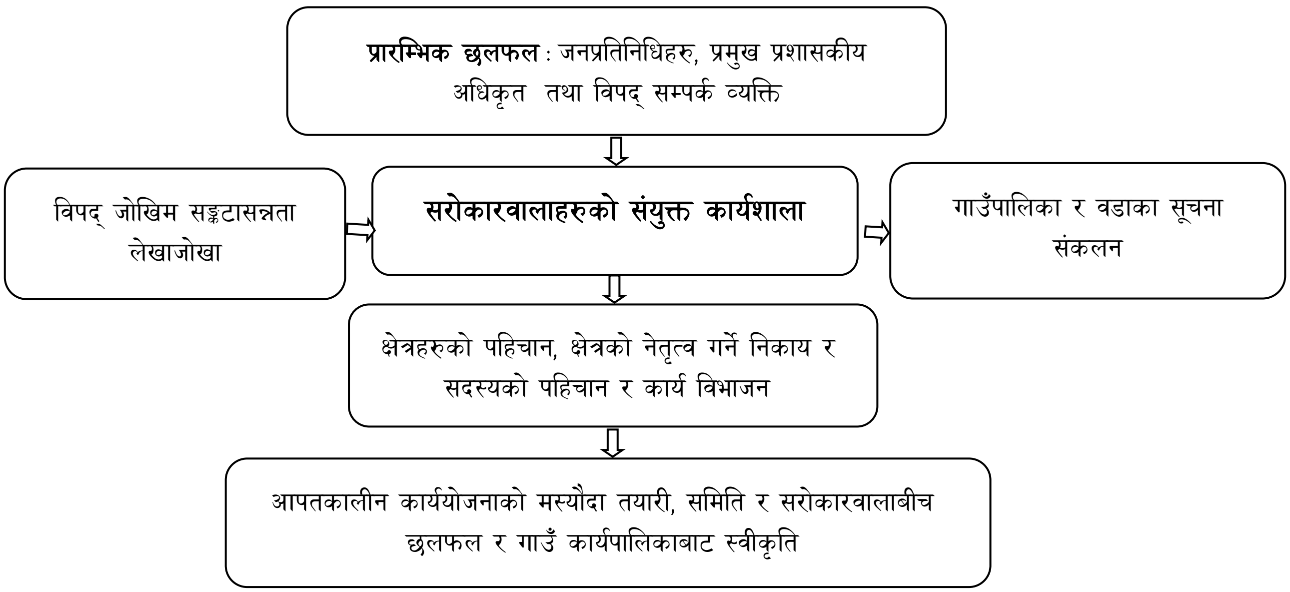

उपरोक्त मार्गदर्शनको खाकालाई अनुसरण गर्ने क्रममा योजना तर्जुमा गर्नका लागि सर्वप्रथम २०७९/०९/०४ गते कार्यशालाको आयोजना गरी ८ वटा विषयगत क्षेत्र (Cluster) को पहिचान गरी क्षेत्रगत अगुवा र सदस्यहरुको सूचीकरण गरीयो र योजनाको मस्यौदा तयार गर्न सहजकर्तालाई जिम्मेवारी प्रदान गरीयो । २०७९/०९/०६ देखि १४ गते सम्म सबै वडाहरुमा १ दिने कार्यशाला सम्पन्न गरी नक्साङ्कन र तथ्याङ्क संकलन गरिएको थियो। सहजकर्ताले योजनाको मस्यौदा लेखन पश्चात् मिति २०७९/१०/१३ गते विषयगत क्षेत्रहरुको कार्यशालाबाट क्षेत्रगत योजनाहरुमा व्यापक छलफल गरी पृष्ठपोषण प्रदान गरिएको थियो । क्षेत्रगत कार्यशालाबाट प्राप्त सुझावहरुलाई समेत समावेश गर्दै मिति २०७९/१०/१३ गते स्थानीय विपद व्यवस्थापन समिति र सरोकारवालाहरुको कार्यशाला गोष्ठीमा छलफल र अन्तरक्रिया गरी प्राप्त भएका थप सूचना, सुझाव र निर्णयहरुलाई समेत समावेश गरी विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, २०७९ तयार गरिएको छ ।

१.४ योजनाको आवश्यकता तथा महत्व

विपद् व्यवस्थापन भित्र गरीने विभिन्न चरणका कार्यहरु मध्ये प्रतिकार्य योजना विपद्का घटना घटे लगत्तै देखि स्थिति सामान्य नभएसम्म कार्यान्वयन हुन्छ । विपद्को यो समय ज्यादै संवेदनशील भएको र यस समयमा गरिने मानवीय सहयोगका कार्यले क्षतिको नोक्सानी उल्लेख्य मात्रामा घटाउन सकिने भएकाले यस योजनाको निकै ठूलो महत्व रहेको हुन्छ। विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको आवश्यकता र महत्वलाई निम्नानुसार उल्लेख गरिएको छ।

- मानवीय सहायता तथा विपद् जोखिम व्यवस्थापनमा संलग्न निकाय एवं उपलब्ध स्रोत साधन पहिचान गराउँछ ।
- विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका लागि अपुग स्रोत (खाडल) पहिचान गरी त्यसको पूर्तिको व्यवस्था गर्न आवश्यक वातावरण मिलाउँछ ।
- विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यलाई विभिन्न विषयक्षेत्र अन्तर्गतका निकायहरुको भूमिका निर्धारण गरी विपद्का असरहरुको सामना गर्न एकिकृत प्रयासलाई सुनिश्चित गर्छ ।
- विपद्को समयमा मानवीय सहयोगलाई व्यवस्थित गर्ने सुनिश्चितता दिन्छ ।
- विपद् प्रभावितलाई आफ्नो अधिकार र दायित्वको बारेमा सचेत गराउँछ ।
- उद्धार र राहत जस्ता कार्यमा प्रभावित समुदायको समान पहुँचको प्रत्याभूति गर्छ ।
- आपत्कालीन समयमा सूचना र जानकारी प्रक्षेपणलाई व्यवस्थित गर्न सहयोग गर्छ ।
- खानेपानी, सरसफाई र स्वच्छता प्रवर्द्धनका विषयलाई व्यवस्थित गर्न सहयोग गर्छ ।
- स्रोतको सही सदुपयोग गरी प्रभावित समुदायलाई समयमै विपद्को पीडाबाट मुक्ति दिने बाटो तयार गर्छ ।
- क्षेत्रगत रूपमा कामको बाँडफाँड हुने हुँदा मानवीय सहयोग पारदर्शी, प्रभावकारी र व्यवस्थित हुनुको साथै सेवाप्रदायकमा जवाफदेही र उत्तरदायित्वको भावनाको विकास गराउँछ ।

१.५ योजनाका सीमा

यस योजनाका निम्नअनुसार सीमा रहेका छन्

- यस योजनाले विगतको अनुभवको आधारमा विपद्का मुख्य स्रोतहरु– बाढी, आगलागी, महामारी, शीतलहर, सडक दुर्घटनाजस्ता विपद्का घटनाबाट प्रभावित घरधुरी एवम् परिवार संख्याहरुबाट अनुमान गरिएको छ । पूर्वतयारी र प्रकोपको स्तर अनुसार वास्तविक क्षति नोक्सानीको आकार घटबढ हुन सक्नेछ ।
- विपद् जोखिम व्यवस्थापनलाई प्रभावकारी बनाउन विपद् स्थल, बन्दोवस्ती व्यवस्थापन र आपत्कालीन स्वास्थ्य सेवा योजना महत्वपूर्ण हुन्छ। अतः यस योजनामा उल्लेख भए अनुरुप विभिन्न विषयगत समितिका बैठकहरु बसी यस सम्बन्धमा थप गृहकार्य गरी स्पष्टता कायम गर्न सकिएमा मात्र योजना प्रभावकारी हुन सक्नेछ ।
- विपद्को अवस्थामा योजना अनुरुप मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउन स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिसँग स्रोतको अभाव हुनसक्ने भएकोले योजना अनुरुप विपद् प्रतिकार्यका कार्यक्रम सञ्चालन गर्न संघीय सरकार, प्रदेश सरकार र मानवीय सहायतामा संलग्न संघसंस्थाहरुको सहयोग लिनुपर्ने अवस्था छ।
- प्रतिकार्य योजनाको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्न स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिलाई क्षेत्रगत रूपमा दक्ष जनशक्ति तयार गर्नुपर्नेछ ।
- यो योजना कार्यान्वयन गर्ने सन्दर्भमा सम्बन्धित सरकारी कार्यालय, स्थानीय तह, सुरक्षा निकाय, नीजि क्षेत्र, गैर सरकारी क्षेत्रका निकायहरुले वार्षिक योजना बनाउंदा यसमा रहेका पक्षहरुलाई समेत समेटी योजनामा राख्ने र बजेट छुट्याउनुपर्ने हुन्छ ।
- यो योजनालाई हरेक दुई वर्षमा अद्यावधिक गरीनेछ ।

खण्ड : दुई
विपद् जोखिमको अवस्था

२.१ गाउँपालिकाको संक्षिप्त परिचय

मोरङ जिल्लाको बुढीगंगा गाउँपालिकाको विराटनगर महानगरपालिकाको उत्तरी सिमानामा जोडिएको छ । यस गाउँपालिकामा थुप्रै उद्योगधन्दा छन्, जसले विराटनगरमा भएको ख्याति पाएका छन् । विभिन्न उद्योगधन्दाको अवस्थितिका कारण यो स्थान विगतमा र वर्तमानमा पनि प्रख्यात छ।वि सं १९७१ सालमा मोरङको सदरमुकाम रङ्गेलीबाट विराटनगरमा सारिएपछि बुढीगंगा गाउँपालिका क्षेत्र विराटनगरको क्षेत्रको महत्वपूर्ण ठाउँको रुपमा परिचित रहिआएको छ ।

पहिले बुडीगंगा गाउँपालिका क्षेत्रको ठूलो भूभागलाई घना जङ्गलले ढाकेको र नदी किनारका भागमा केही स साना वस्तीहरु थिए । डंग्राहा, सिसवनी बडहरा, हात्तिमुडा र टंकी सिनवारी आसपासमा यस्ता वस्तीहरु भएको अवशेषहरु पाईएका छन् । तिनीहरु कतिपय नासिएका छन् भने कतिपय अझसम्म पनि उजागर हुन सकेका छैनन् । राणाकालमा मोरङको सदरमुकार रंगेली जाने, धरान र पहाडतिरबाट विराटनगर र भारतका विभिन्न स्थानतिर जाने बाटो पनि यहींबाट थियो । यस अधारमा बुढीगंगाको सम्बन्ध विराटनगरसंगै गाँसिएको छ र यसको प्राचिनता विराटनगर जतिकै पुरानो मानिन्छ ।

ऐतिहासिक रुपमा मोरङको बुढीगंगा लगायतको विराटनगर भेग बिभिन्न राज्यको अधिनमा पर्ने र यदा कदा स्थानीय रजौटाहरुले शासन गर्ने स्थान भयो । अघि यो भेग मत्स्यदेश भित्र पर्दथ्यो । पछि गएर मत्स्यदेश टुक्रिन पुग्यो र यो क्षेत्र पुण्डबर्धनको एक महत्वपूर्ण केन्द्र बन्यो । मध्यकालमा कुनै बेला बुढीगंगा भेग मोरङ राज्य भित्र पर्दथ्यो । त्यसै बेला यो स्थान पनि राजा धनपालको अधिनमा थियो भन्ने देखिन्छ । विजयपुर भेग बिभिन्न राजा र रजौटाका अधिनमा पर्ने र तिनबाट छुट्कारा पाउने क्रममा नै यस भेगमा विजय नारायण पछि पाल्पाली शेन राजा लोहान शेनले कब्जा गरे ।

पाल्पाली शेनको अधिनमा रहेको बुढीगंगा लगायतको मोरङ राज्य मकवानपुरको अधिनमा राखिएको थियो । यस भेगको राजा भने लोहागशेन थिए जो मकवानपुरमा बसेर शासन गर्दथे । अझ पछि भने मकवानपुर शेन राजा हरिहर शेनका नाती बिधाता ईन्द्र शेनले मकवानपुरबाट विजयपुरलाई अलग राज्य बनाएको हुँदा बुढीगंगा लगायतको स्थान विजयपुरको अभिन्न अंग बन्न पुग्यो । शेनकाल भन्दा अघिनै कसेनीको धनपाल गढीलाई किल्ला बनाएर एक जना स्थानीय रजौटाले शासन चलाएका थिए । तिनको राजधानी र दरवारका विशेषता हरु अहिले पनि कसेनीमा रहेको छ । जसलाई धनपाल गढीको नामले जान्ने गरिन्छ । राजा धनपालको पश्चिमी किल्ला केशलिया खोला थियो । यता मानगड पनि यसै गाउँपालिका भित्र पर्दथ्यो । यो मध्यकालको ऐतिहासिक गढ थियो भनिन्छ।

वि सं १८३१ सालमा विजयपुर बृहत्तर नेपालमा गाभिए पछि भने बुढीगंगा लगायतको विजयपुर भेग पनि बृहत्तर नेपाल भित्र पर्न पुग्यो । त्यस पछि केहि समय सम्म सागुरीगढीबाट यस भेगको शासन चल्यो । पछि मोरङको शासन रंगेली सदरमुकामबाट चलाउन लागियो । यता वि सं १९७१ साल पछि भने मोरङको राजधानी विराटनगरमा सर्यो र बुढीगंगा विराटनगरको सिमावती गाउँका रुपमा पुग्यो । यहाँ उत्पादित सागसव्जी, अन्नपात र फलफुल विराटनगरको बजारमा खपत हुने गर्दथ्यो । अहिले सम्म पनि विराटनगरमा आवश्यक धेरै प्रकारका उत्पादनहरु यहि गाउँपालिकाले धानेको छ । विराटनगरलाई औद्योगिक नगरीका उपमा दिइरहँदा धेरै उद्योगहरु बुढीगंगामा रहेका छन् जसले गर्दा यहाँको उर्बर जमिन उद्योगधन्दाले भरिन लागेको छ ।

२.१.१ भौगोलिक अवस्थिति

पूर्व	ग्रामथान गाउँपालिका
पश्चिम	बुढी खोला र सुनसरी जिल्ला
उत्तर	सून्दरहरैंचा नगरपालिका
दक्षिण	विराटनगर महानगरपालिका

क्षेत्रफल ५६.७६ वर्ग किमी
उचाई समुद्र सतहबाट औसत ८५ मिटर

२.१.२ राजनैतिक तथा प्रशासनिक विभाजन

प्रदेश नं. १
जिल्ला मोरङ
गाउँपालिका केन्द्र हात्तिमुडा
वडाहरु ७

२.१.३ जलवायु

हावापानी उष्ण प्रकारको हावापानी ।
वार्षिक औषत वर्षा १८१२ मि.मि.
तापक्रम न्यूनतम न्यूनतम तापक्रम ७ डिग्री देखि अधिकतम तापक्रम देखि ४० डिग्री सेल्सीयस

२.१.४ गाउँपालिकाको जनसङ्ख्या विवरण

२०७८ सालको जनगणनाको प्रारम्भिक तथ्याङ्कअनुसार बुढीगंगा गाउँपालिकामा १०,७६८ घरधुरीका १२,४५५ परिवारमा पुरुष २५,४७२ महिला २६,१६८ गरी जम्मा ५१,६४० जनसङ्ख्या रहेको छ । सबैभन्दा बढी जनसङ्ख्या वडा नं ३ मा र सबैभन्दा कम जनसङ्ख्या वडा नं ६ मा रहेको छ।वडागत जनसङ्ख्याको विवरण तल तालिकामा राखिएको छ ।

तालिका १ : जनसङ्ख्या, अपाङ्गता, विपद् प्रभावित र जेष्ठ नागरिकहरुको विवरण

वडा नं	घरधुरी	जम्मा जनसङ्ख्या	पुरुष	महिला	बाढीबाट प्रभावित परिवार	आगलागी प्रभावित परिवार	अपाङ्गता		जेष्ठ नागरिक	जेष्ठ दलित	एकल महिला	विधवा
							क वर्ग	ख वर्ग				
१	१४४३	६०६९	२९८६	३०८३	८०	२००						
२	१५१९	७०११	३५०१	३५१०	९६५	३००						
३	१९४३	७८८८	४१२६	३७६२	५००	२००						
४	१०८७	४९३५	२४९७	२४३८	१३५	१००						
५	१११९	५३१५	२६४४	२६७१	२६०	४००						
६	१२२३	५०९७	२४५२	२६४५	१७०	८००						
७	१२८७	५२७१	२५११	२७६०	१४०	१५०						
जम्मा	९६२१	४१५८६	२०७१७	२०८६९	२,२५०	२,१५०	८०	२१६	१९७८	३३३	३७२	६८२

स्रोतः जनसंख्याको विवरण सन् २०२१ सेप्टेम्बरमा केन्द्रीय तथ्याङ्क विभागबाट प्रकाशित तथ्याङ्क अनुसार र अन्य तथ्याङ्क वडामा भएको अभिलेख र कार्यशालाबाट प्राप्त जानकारीका आधारमा ।

गाउँपालिकामा थारु, बाहुन, क्षेत्री, राजवंशी, सरदार, ऋषिदेव, हरिजन, नेवार, उराउ, साह, यादव आदिको बसोवास रहेको छ।

२.१.५ अपाङ्गता र जेष्ठ नागरिकहरुको विवरण

यस गाउँपालिकामा २०७९ सालको तथ्याङ्क अनुसार क वर्गका पूर्ण अशक्त अपाङ्ग ८० जना, ख वर्ग अति अशक्त अपाङ्ग २१६ जना, जेष्ठ नागरिक १९७८ जना, दलित जेष्ठ नगारिक ३३३ जना, एकल महिलाहरु ३७२ जना र विधवा महिला ६८२ जना रहेका छन्।

२.१.६ नदीनाला तथा जलभण्डार

गाउँपालिकाका बिभिन्न वडाहरुमा मदाहा खोला, डङ्ग्राहा खोला, खादम खोला, मदनपुर खोला, सिंघिया खोला, बुढीखोला, मरिया भहिचमा, त्रियुगा, खद्रा खोला, वस्ता पैनीहरु रहेका छन् । सिंचाइका साथसाथै यि खोला नदीहरुले गाउँपालिकाको सबै वडाहरुका मानव वस्ती, जग्गा जमिन र बालीनालीमा असर गर्ने गरेको छ ।

२.२ विपद्का घटनाहरुको अवस्था

विपद्का दृष्टिले यो गाउँपालिका निक्कै सम्वेदनशील रहेको छ। यहाँ मूख्यरुपमा मदाहा खोला, डङ्ग्राहा खोला, खादम खोला, मदनपुर खोला, सिंघिया खोला, बुढीखोला, मरिया भहिचमा, त्रियुगा, खद्रा खोला, वस्ता पैनी लगायतको बाढी रहेको छ । यसका अतिरिक्त सडक दुर्घटना, आगलागी, शीतलहर, हावाहुरी, महामारी, पशु तथा बालीमा रोग, भूकम्प, चटयाङ्ग, असिनापानी, सुख्खा खडेरी जस्ता प्रकोपहरु रहेका छन् । खोला नदीको बाढीबाट खोला नजिकका वस्तीहरु बाढीको चपेटामा, गहिरो जमिन भएका स्थानहरुमा वर्षादको पानी जम्नगई डुवानको जोखिममा रहेका छन् भने शहरी क्षेत्रमा नाली नहुनु र नालीको पानीको निकास नहुनुले डुवानको चपेटामा छन् । कर्ची, टाटी र टिनबाट निर्माण भएका झुप्रा घरहरुमा धेरै मानिसको बसोबास रहेको कारण हावाहुरी र आगलागीका घटनाहरु हुने गरेका छन्। विगतका केही वर्षहरु देखि बालीमा रोगकिराको प्रकोप बढ्दै गइरहेको छ। विश्वव्यापीरुपमा भएको कार्वन उत्सर्जनले विश्व उष्णीकरण हुनगई जलवायु परिवर्तन हुँदा तापक्रममा बृद्धि, वर्षामा उल्लेख्य कमी आएको, समयमा पानी नपर्ने गरेको, बेमौसमी वर्षा र बाढी डुवान हुने समस्या पनि हुने गरेको छ भने हिउँदका दिनमा शीतलहरका कारण मानिसमा र बालीनालीमा क्षति हुने गरेको छ । अन्य महामारीमा कमी भएतापनि विश्वव्यापी महामारीकारुपमा फैलिएको कोभिड-१९ (कोरोना भाइरस) का कारण मानवीय, आर्थिक तथा सामाजिक जनजीवन आतङ्कित बनाएको छ।

२.२.१ विगतमा विपदबाट भएको क्षति

विगत ५ वर्ष देखि हालसम्म विभिन्न प्रकारका विपदबाट भएको जनधनको क्षति निम्नअनुसार रहेको छः

तालिका २ : ५ वर्ष देखि हालसम्म विभिन्न प्रकारका विपदबाट भएको जनधनको क्षति

क सं	विवरण	घटना संख्या	मृत्यु	आर्थिक क्षति	बारम्बारता	प्रभावित वडाहरु
१.	बाढी तथा डुवान	४	३	करिव २००० घर, कुखुरा फर्म, गाई फर्म, उद्योगहरु खेतीबाली समेत करिव ५ करोडको क्षति	हरेक बर्ष बाढी र डुवान	सबै वडामा बाढी र डुवान
२.	सडक दुर्घटना	५२	३२	१ करोडका सवारी साधन	हरेक वर्ष	अधिकाँश हाइवे क्षेत्र
३.	हावाहुरी	१०	०	करिव ५० लाख	हरेक वर्ष	सबै वडाहरु
४.	कोभिड १९	१	१५	उद्योगधन्दा, व्यापार, पेशा, व्यवसाय, जागिर, सामाजिक, साँस्कृतिक क्षेत्रमा क्षति	२०७५ फाल्गुण देखि हाल सम्म निरन्तर	सबै वडाहरु
५.	आगलागी	८	२	करिव १ करोड	हरेक वर्ष	प्रायः सबै वडामा
	जम्मा	७५	२७	करिव ७ करोड ५० लाख		

स्रोतः वडाहरुमा गरिएको छलफल

२.२.२ गाउँपालिकाका प्रमुख खोला एवम् नदीहरु साथै तिनले क्षति गर्ने मुख्य स्थानहरु

तालिका ३ : प्रमुख खोला एवम् नदीहरु साथै तिनले क्षति गर्ने मुख्य स्थानहरु

सिनं	खोला-नदीको नाम	प्रभावित हुन सक्ने वडाका टोलहरु र घरधुरी	जम्मा
१.	मदाहा खोला	**वडा नं ५** शिस्वा टोल ४३ घरधुरी **वडा नं ६** तिलाठे सामुदायिक भवन मन्दिर आर्यघाट क्षेत्र करिव १६० घरधुरी **वडा नं ७** वडहरा-२५, सिसवनी-३०, मझुवा-१५, पर्सावनी-२०, वेलडागी-५०	**३४३**
२.	डङ्ग्राहा खोला	**वडा नं ७** डङ्ग्राहा-३०, शनिहाट-३५, धरहरा-६०, मुसरीटोल-४५	**१७०**
३.	खादम खोला	**वडा नं ७** खोलाटोल-१५, कमलपुर-१०, बाँतरटोल-३५, झङराही टोल-२५, थान टोल-१०, खापटोल-२२	**११७**
४.	मदनपुर खोला	**वडा नं ७** मदनपुर-५०	**५०**
५.	सिंघिया खोला	**वडा नं १** खापटोल ७५ घरधुरी खदरा टोल ५० घर (सानो खदरा खोला समेत) **वडा नं ४** भाटी गोकुवा टोलमा ७० घरमा कटान तथा डुवान	**१९५**
६.	बुढीखोला	**वडा नं २** बौराहा टोल २०० घर, मुस्लिम टोल १५० घर, अमाही टोल १५ घर र तिताडी टोल १५० घर **वडा नं ३** मुडेरी टोलका ४०० घरधुरी **वडा नं ४** भवानीपुरमा १५० घरधुरीमा डुवान तथा कटान **वडा नं ६** एलानपुर घेरावनी वनफुला सखुवाटोकी सुकचर खेलमैदान क्षेत्रमा करिव ४०० घरधुरी	**१४६५**
७.	मरिया भहिचमा	**वडा नं ६** घेरावनी सिंगापुर एलानपुर करिव ७५ घरधुरी	**७५**
८.	त्रियुगा	**वडा नं ६** कोयलपुर सैलानपुर कजेरुवा सखुवाटोकी करिव ६० घरधुरी	**६०**
९.	खद्रा खोला	**वडा नं ४** गोकुवामा ३० घर तथा श्री गोकुवा आ.वि.को पछाडिपट्टी कटान/डुवान	**३०**
१०.	माथिल्लो क्षेत्रबाट आउने पानी	**वडा नं ३** वडानं ४ बाट आउने पानी वाइपास क्षेत्रको रमाईलो टोल क्षेत्रमा श्रीलाल टोल मुडेरी नहरको साईडका २०० घर र नेमुवाको १५० घर डुवान हुने ।	**३५०**
११.	वस्ता पैनी	**वडा नं २** बगवन थान, पर्ति टोल, हेल्थपोष्ट टोल, बस्ताहा टोल **वडा नं ३** श्रीलाल टोल देखि रमाईलो टोलसम्म वस्ता वा ललिया पैनी ओभरफ्लो भएर असर भईरहने गरेको ।	**२००**
१२.	नहर	**वडा नं १** को टापु टोल १७ घरधुरी	**१७**
जम्मा प्रभावित हुने घरधुरी			**३०७२**

स्रोतः वडाहरुमा गरिएको छलफल २०७९

२.२.३ आगलागीबाट उच्च संकटासन्नतामा रहेका वस्तीहरु

तालिका ४ : आगलागीबाट उच्च संकटासन्नतामा रहेका वस्तीहरु

वडा नं	वस्ती तथा घरधुरी	जम्मा घरधुरी
१.	यादवटोल, खापटोल, करैया (१०० घर)	१००
२.	मुस्लिम टोल (१५०) वगवन टोल(६०) थान पर्तिटोल(१००) हेल्थपोष्ट टोल (१५०)	४६०
३.	हनुमान टोल (१००) वतवान टोल (१००) दिनभद्री टोल (३००) रामजानकी मुसहरी (२०) गोकुवा (५०)	५७०
४.	भाटी गोकुवा टोलमा ७० भवानीपुरमा १५० गोकुवामा ३०	२७०
५.	लिलि बगैंचा (४६)	४६
६.	एलानपुर घेरावनी वनफुला सखुवाटोकी सुकचर	४००
७.	डङ्ग्राहा-३०, शनिहाट-३५, धरहरा-६०, मुसरीटोल-४५ खोलाटोल-१५, कमलपुर-१०, बाँतरटोल-३५, झङराही टोल-२५, थान टोल-१०, खापटोल-२२	२८७
	जम्मा	**२१३३**

स्रोतः वडाहरुमा गरिएको छलफल २०७९

२.२.४ प्रकोप नक्साङ्कन तथा स्तरीकरण

बुढीगंगा गाउँपालिकामा सर्वाधिक क्षति पुर्याउने प्रकोपको रुपमा बाढी कटान तथा डुवान रहेको छ भने भूकम्प, महामारी, आगलागी, प्रदूषण, सडक दुर्घटना, जनावर आतङ्क, शीतलहर, विद्युत दुर्घटना, हावाहुरी, चट्याङ, सर्पदंश आदि प्रकोपका घटनाहरु बारम्बार दोहोरिइरहने गरेका छन् । वडागत प्रकोपहरुको विस्तृत विवरण अनुसूची १ मा राखिएको छ ।

२.२.५ लक्षित जनसङ्ख्याको पूर्वानुमान

गाउँपालिकाको भौगोलिक अवस्थिति, विपद्को सामना गर्ने क्षमता तथा जनचेतनाको अभावका कारण जनधनको क्षति हुने गरेको छ। प्राकतिक कारणबाट हुने प्रकोपका घटनामा मानवीय क्रियाकलापले ती घटनाको आवृत्ति र क्षतिको मात्रामा निरन्तर वृद्धि भइरहेको छ। यस सन्दर्भमा स्थानीय तहको सूचना सङ्कलन गरी तथ्याङ्क तथा सूचनाको विश्लेषणका आधारमा खासगरी बाढी, महामारी, आगलागी, हावाहुरी, शीतलहरबाट प्रभावित हुने जनसङ्ख्याको पूर्वानुमान निम्नअनुसार गरेको छ।

तालिका ५ : लक्षित जनसङ्ख्याको पूर्वानुमान

प्रकोपको घटना	प्रभावित हुनसक्ने परिवार	प्रभावित हुनसक्ने जनसङ्ख्या	कैफियत
बाढी	२,२५०	८,८००	यहाँ वडाहरुमा गरिएको सर्भेक्षणका आधारमा उच्च संकटासन्न क्षेत्रको मात्र पूर्वानुमान गरिएको छ ।
आगलागी	२,१५०	८,४००	
महामारी	२५००	१०,०००	
हावाहुरी	२०००	८,०००	
शीतलहर	२,०००	८,०००	

स्रोतः वडाहरुमा गरिएको सर्भेक्षणका आधारमा गरिएको पूर्वानुमान

२.३ सम्भाव्य प्रकोप तथा सम्भावित प्रभाव क्षेत्र

क) बाढी तथा डुवानजन्य विपद्को जोखिमः

- गाउँपालिकाका मदाहा खोला, डङ्ग्राहा खोला, खादम खोला, मदनपुर खोला, सिंघिया खोला, बुढीखोला, मरिया भहिचमा, त्रियुगा, खद्रा खोला, वस्ता पैनी आदि नदी खोलाको नजिकमा रहेका वस्तीहरु वर्षेनी खोलामा आउने बाढीका कारण डुवान र कटान हुने गरेको छ।
- खोला नदीका अधिकाँस भागमा तटबन्ध नगरिएकोले वर्षेनी कटान हुँदा धेरै जमिन खोलामा पुगिसकेको छ ।
- अधिकाँश क्षेत्रमा नाली निर्माण नहुँदा र भएका नालीहरुको पनि निकास नभएकोले वर्षेनी डुवानको समस्या झेल्नु परेको छ।
- बुढी खोलाको नजिकमा रहेका वडा नं २, ३, ४ र ६ , मदाहा खोलाको नजिकमा रहेका वडा नं ५, ६ र ७, सिघियाको नजिकका १ र २, खादम र डङ्ग्राहाको नजिकका वडा नं ७ र वस्ता पैनीको २ र ३ वढी जोखिममा रहेका छन् । तटबन्ध नगरिएको कारणले पनि खोला तटीयक्षेत्रका वस्तीहरु जोखिममा छन् ।

ख) भूकम्पीय विपद्को जोखिमः

- सबै वडाहरुमा २०६० साल भन्दा अगाडि निर्माण गरिएका प्रायः सबै भवनहरुमा भवन संहिता लागु भएका छैनन् ।
- २०७२ सालमा गएको भूकम्पले आँशिक क्षति गरेको थियो भने मानिसमा डर त्रासको वातावरण बनेको थियो ।
- आवासीय प्रयोजनका लागि निर्माण गरिएका भवनमा केही शैक्षिक संस्थाहरु छन् ।
- कुनैपनि अस्पताल र विद्यालय भवनहरुमा सुरक्षित स्थान र आकस्मिक निकास मार्ग पहिचान गरिएको छैन।
- कुनैपनि शिक्षण संस्थाहरुमा बृहत विद्यालय सुरक्षा कार्ययोजना तयार गरिएका छैनन्।
- विद्यालय शिक्षामा विपद् व्यवस्थापन तथा जलवायु परिवर्तनका विषयमा अध्यापन गर्ने गरिएको छैन।
- व्यवस्थित शहरीकरणका सूचक र मापदण्डहरुको सबै तिर पालना भएको देखिँदैन।
- विपद् जोखिममा आधारित भूउपयोग योजना तयार गरिएको छैन।
- राष्ट्रिय भवन संहिता र मापदण्डको प्रभावकारी कार्यान्वयन हुन सकेको छैन।
- गैरसंरचनात्मक जोखिम न्यूनीकरण बारेमा सचेतना कमी नै छ र गैरसंरचनात्मक जोखिम न्यूनीकरण गरिएका छैनन् ।
- विशेषगरी शहरी क्षेत्रमा वस्तीको नजिकमा खुल्ला र सुरक्षित स्थानको अभाव छ र पायक पर्ने ठाउँमा खुल्ला र सुरक्षित स्थानको पहिचान गर्न सकिएको छैन ।
- विपद् पूर्वतयारीका कामहरु सामान्यरुपमा आरम्भ भएका छन् ।
- जनचेतना, निती नियम र भूकम्पीय पूर्वतयारी सम्बन्धी लगानीमा कमी रहेको छ ।
- विपद् सचेतना र सिमुलेसन अभ्यासबारे जानकारी कमैमा मात्र देखिन्छ ।

ग) आगलागीजन्य विपद्को जोखिमः

<u>ग्रामीण क्षेत्रः</u>

- ग्रामीण क्षेत्रका अधिकाँस घरहरु बाँसका कर्ची माटोको लिउन र कर्कटपाताको छाना भएका छन् । यस्ता घरहरुमा हावाहुरी, आगलागी, शीतलहर, डुवान आदिका समस्याहरु निरन्तर हुने गरेका छन् । करिव २००० घरहरु अझैपनि परालको छाना भएका छन् ।

- जाडोमा घुर ताप्ने, गोठहरुमा धुवाँको लागि आगो बाल्ने, खाना पकाउन ग्याँसका अतिरिक्त दाउरा गुईठाको प्रयोग गर्ने गर्दा आगलागीको सम्भावना बढी नै छ ।
- विद्युत वायरिङ व्यवस्थित नहुनु, लुज तारको बढी प्रयोग, हुकिङ, कमजोर पोलहरु, कमजोर घरहरु र विद्युतको प्रयोगमा लापरवाही गर्दा विद्युत दुर्घटना र आगलागीको सम्भावना बढी छ ।

शहरी क्षेत्र

- शहरी क्षेत्रका सबै घरहरुका भान्सामा ग्याँस सिलिण्डरहरु छन् तर आगलागीको सचेतना र पूर्वतयारी गरेको पाईंदैन ।
- भान्सामा ग्याँसको लिक हुनसक्ने सम्भावनाले आगलागीको खतरा पनि छ।
- घरमा सिलिङ, दराज, प्लाइलगायत प्रज्वलनशील वस्तुहरु राखेर डेकोरेशन गर्ने चलन बढ्दै गएको छ।
- वडा नं १,२, ३ र ४ मा ५ वटा जति पेट्रोल पम्पहरु रहेका छन् जसको नजिकमा ६०० जति घरहरु उच्च जोखिममा रहेका छन् ।
- वडा नं ४ र ५ मा कोशी ग्याँस र रिजाल ग्याँस उद्योगहरु रहेका छन् जसले बुढीगंगा गाउँपालिकाको अधिकाँस स्थानहरु प्रभावित हुनसक्ने सम्भावना छ ।
- सबै वडाहरुमा गरी ४० वटा जति ग्याँस डिलरहरु बस्तीको बीचमा छन् र यसबाट न्यूनतम ३,२०० घरहरु प्रभावित हुनसक्ने सम्भावना छ ।
- पेट्रोल पम्पमा अग्नी नियन्यत्रण सम्बन्धी न्यूनतम पूर्वतयारीको व्यवस्था सामान्य मात्र छ ।
- हाई भोल्टेजका ट्रान्समिसन लाईनहरु बजारक्षेत्रबाट नै लगिएका छन् र इन्सुलेटेड गरिएका छैनन् ।
- कमर्सियल भवनहरुमा आपतकालीन भर्याङहरु राखिएका छैनन्।
- अग्ला घर तथा भवनहरुमा वाटर राइजर राख्नैपर्ने अनिवार्यता गरिएको छैन।
- सबै घरमा ग्याँस र विद्युतको प्रयोग गरी खाना तयार गरिन्छ तर फायर एक्स्टिङ्ग्वीसर राख्ने अनिवार्यता वा संस्कार बनाइएको छैन। घरहरुमा फायर एक्सटीङ्गिवसर राख्ने प्रचलन छैन।
- नजिकका अस्पतालहरुमा वर्न वेड (Burn bed) हरुको व्यवस्था छैन।
- विद्युत वायरिङ गर्दा लुज तार तथा कमसल सामान प्रयोग गरी गरिएका पनि छन्।
- इलेक्ट्रिक आइरन, हिटर राइस कुकर जस्ता विद्युतीय उपकरण एकैसाथ प्रयोग गर्दा अधिक भोल्टेज प्रवाह हुन जाँदा र अज्ञानतावस विद्युतको प्रयोगमा लापरवाही गर्दा पनि आगलागी हुने गरेको छ।
- आवासीय प्रयोजनका लागि निर्माण गरिएका भवनमा अस्पताल, शिक्षण संस्थाहरु छन् र ति भवनहरुमा आकस्मिक निकास मार्ग पहिचान गरिएका छैनन्।
- आवासीय क्षेत्रमा गाईपालन गर्न टौवाहरु बनाएका र खोले पकाउँदाको आगोले सुख्खा परालबाट आगलागी भएका घटनाहरु पनि छन्।

ङ) सडक दुर्घटनाजन्य विपद्को जोखिमः

- ६ लेनको विराटनगर-धरान राजमार्गमा मालबाहक हेभ्भी गाडीहरु, साना गाडीहरु, सरकारी सवारी साधन, मोटरसाइकल, ट्याम्पो, अटो रिक्सा, साइकल, ट्र्याक्टर आदि सबै चल्ने भएकोले सडकमा सवारी चाप धेरै छ।
- यहाँ तिब्र गतिका धेरै सवारी साधन गुड्छन । विराट शिक्षण अस्पताल लगायतका चोकहरुमा मानिसको भिड पनि उस्तै हुन्छ । सवारी दुर्घटना धेरै छ ।
- मानिसहरुलाई सडक वारपार गर्न मुख्य चोकहरुमा आकासे पुल र सबैतिर जेब्रा क्रसिङ पनि छैन ।
- सडक सुरक्षाका लागि पर्याप्त जानकारी तथा सचेतना बोर्डहरुको व्यवस्थापन हुन सकेको छैन ।
- मादक पदार्थ सेवन गरी सवारी चलाउनुले पनि सडक दुर्घटना बढाएको छ ।
- सडक प्रयोग सम्बन्धी जानकारीको कमी तथा लापरवाही गर्दा दुर्घटना बढेको छ ।

- सडकमा सामुदायिक कुकुर र पशुचौपायाहरुको कारणले धेरै दुर्घटना बढेको छ ।

च) शीतलहर

- ग्रामिण क्षेत्रमा बसोवास गर्ने अधिकाँसको आर्थिक अवस्था कमजोर छ । गरिबीका कारण साना कमजोर घरहरु खुल्ला क्षेत्र खेतीयोग्य जमिनको बीचमा वस्ती र पर्याप्त लत्ताकपडा नभएकोले शीतलहरको जोखिम पनि छ ।
- गाउँपालिकाका सबै वडाहरुमा शीतलहरको प्रभाव देखिन्छ ।
- शीतलहरको समयमा विशेष गरी ग्रामीण क्षेत्रका बालबालिकाहरु र जेष्ठ नागरिकहरु बढी समस्यामा छन् ।
- अनेकन समस्याहरु भएतापनि व्यवस्थितरुपमा योजना तयार गरी जोखिम न्यूनीकरण र पूर्वतयारीका कामहरु हुनसकेका छैनन् ।

छ) महामारीः

- यस गाउँपालिकामा विगत वर्षहरुमा धेरै प्रकारका महामारीहरु हुने गरेका भएतापनि विगत ३ वर्षयता नयाँ प्रकारको महामारी कोभिड-१९ का कारण मानवीय जनजीवन, आर्थिक परिवेश नै ठप्प भयो । यसको असरले आर्थिक, मानवीय, सामाजिक, साँस्कृतिक तथा विकास निर्माणका क्षेत्रमा नराम्ररी क्षति भएको छ । यसको प्रभाव अझैपनि विद्यमान छ ।
- कोभिड-१९ का कारण उद्योगधन्दा, व्यापार, पेशा, व्यवसाय, जागिर, सामाजिक, साँस्कृतिक लगायतका सबै क्षेत्रमा व्यापक क्षति तथा नोक्सानी भएको र ३८४ जनामा कडा संक्रमणको लक्षण देखिएकोमा १५ जनाको मृत्यु भएको छ।
- यी माथि उल्लेखित प्रकोपका अतिरिक्त हावाहुरी, विद्युत दुर्घटना, महामारी, चट्याङ, असिना सुख्खा खडेरी आदिका कारणले पनि नागरिकहरुलाई आक्रान्त पारेको अवस्था छ। विपद्को जोखिम आगामी दिनमा अझै बृद्धि हुनसक्ने सम्भावना देखिन्छ।

२.४ गाउँपालिकामा विपदको अवस्था

गाउँपालिका अन्तरगत सबै वडामा रहेका ८ वटा खोला नदीको बाढी र डुवानबाट जोखिमयुक्त वस्तीहरु ४६ मा २,८५५ घर, वस्ता पैनीबाट ६ टोलका २०० घर, आगलागीबाट जोखिमयुक्त ३१ वस्तीहरुमा २,१३३ घर, सार्वजनिक वा ऐलानी जग्गा र खोला किनारमा बसेका ४० वस्तीमा करिव २,७०० घर, ५ वटा पेट्रोल पम्पबाट प्रभावित परिवार संख्या करिव ६००, २ वटा ग्यास उद्योगबाट गाउपालिकाको अधिकाँस क्षेत्र, ४० वटा ग्याँस डिलरबाट प्रभावित परिवार संख्या ३,२००, खुल्ला स्थानहरु १२, सामुदायिक भवन र धर्मशालाहरु २८, हेलीप्याडको लागि ५ स्थान लगायतको विवरण वडास्तरीय कार्यशालाहरुबाट लिइएको थियो । थप विवरण अनुसूचीहरुमा उल्लेख गरिएको छ ।

२.५ प्रकोप घटना पूर्वानुमान तथा पूर्वसूचना प्रणाली विश्लेषण

प्रकोपका कारण उत्पन्न संकटासन्नता अवस्थाको क्षति आंकलन गर्नका लागि छुट्टै संरचना नभएकोले गाउँपालिकामा रहेको मानव स्रोत साधनलाई उपयोग गर्नुपर्ने अवस्था छ । विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापनका कार्यहरु भईरहेको भएतापनि सूचना व्यवस्थापनलाई अझ चुस्त दुरुस्त राख्न गाउँपालिकामा आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रको आवश्यकता महसुस गरिएको छ । साथै तत्काल विपद्का घटनाको सूचना संकलनमा गाउँपालिकाका संरचनाहरु, प्रहरी, नेपाल रेडक्रस सोसाइटीका शाखा/उपशाखाहरु र यथार्थ/आधिकारिक सूचना अद्यावधिकका लागि नगर कार्यपालिकाका साथै स्थानीय अन्य सरोकारवालाहरुलाई जोड्नु नितान्त आवश्यक देखिन्छ। स्थानीय आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रको स्थापना गरी विपद् व्यवस्थापनको कार्यलाई अझ ब्यवस्थित, सक्रिय र थप क्षमतावान बनाउनु पर्ने आवश्यकता देखिएको छ ।

२.६ सरोकारवाला निकाय, संस्थाहरूको विवरण लेखाजोखा

गाउँपालिकामा विपद् जोखिम न्यूनीकरण, पूर्वतयारी, प्रतिकार्य र पुनर्लाभका कार्यहरुमा संलग्न हुने विषयगत कार्यालयहरु सरोकारवाला निकाय तथा संघसंस्थाहरुको विवरण अनुसूची मा उल्लेख गरिएको छ ।

खण्ड : तीन

सामान्य पूर्वतयारी योजना (सम्पूर्ण विषयगत क्षेत्रहरुका लागि)

३.१ प्राथमिकता प्राप्त रणनीतिक पूर्वतयारी

विपद्को सम्भावना र त्यसबाट हुनसक्ने जनधनको क्षति कम गर्न स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिले सुरक्षाका विभिन्न गतिविधि गर्नेछ। विपद् पूर्वतयारीका साथै विकास प्रक्रियामा विपद् जोखिम न्यूनीकरण विधिलाई मूलप्रवाहीकरण गर्ने सोच अघि बढाउन र यस योजनाको नियमित रूपमा अध्यावधिक गर्न निम्न रणनीतिक क्रियाकलापहरु समावेश गरिएको छः

क्रसं	रणनीतिक गतिविधि	परिमाण	जिम्मेवारी	समय
१.	सबै वडामा वडास्तरीय विपद व्यवस्थापन समिति गठन गरी क्रियाशिल गराउने । नियमित बैठकको आयोजना गर्ने ।	७ वटा	गाउँपालिका वडा समिति	३ महिना भित्र र निरन्तर
२.	गाउँपालिकामा विपद्को समयमा कार्य गर्ने देहायका विषयगत क्षेत्रहरु गठन गरी बार्षिक कार्ययोजना तयार गर्न लगाइ तम्तयारीमा राख्ने र अन्तर कार्यदल समन्वय संयन्त्रको विकास गर्ने • समग्र व्यवस्थापन सूचना, खोज तथा उद्धार विषयगत क्षेत्र • खाद्य तथा कृषि विषयगत क्षेत्र • स्वास्थ्य तथा पोषण विषयगत क्षेत्र • खानेपानी तथा वातावरण स्वच्छता प्रवर्द्धन विषयगत क्षेत्र • आपत्कालीन आश्रय तथा गैरखाद्य सामग्री विषयगत क्षेत्र • सुरक्षा तथा संरक्षण विषयगत क्षेत्र • आपत्कालीन शिक्षा विषयगत क्षेत्र • शीघ्र पुनर्लाभ विषयगत क्षेत्र	कम्तिमा ३ पटक बैठक बस्ने	गाउँपालिका वडा समिति	गाउँपालिकामा गठन भएको र अब नियमित बैठक र समन्वय बैठक वर्षमा कम्तिमा ३ पटक गर्ने
३.	गाउँपालिकामा विपद् व्यवस्थापन कोष सञ्चालन कार्यविधि तयार गर्ने ।	१ कार्यविधि	गाउँपालिका वडा समिति	३ महिना भित्र
४.	स्थानीय आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रको स्थापना गरी यसको कार्यविधि तयार गर्ने ।	१	गाउँपालिका	१ वर्ष भित्र
५.	गाउँपालिकामा विपद् व्यवस्थापन शाखाको स्थापना गरी विपद् सम्बन्धी सम्पर्क अधिकारी तोक्ने ।	१ पटक	गाउँपालिका	तत्काल
६.	गाउँपालिकाको स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना तयार गर्ने ।	१ योजना	गाउँपालिका	१ वर्ष भित्र
७.	जनप्रतिनिधिहरु, वडा र गाउँपालिकामा गठित विपद् व्यवस्थापन समितिका पदाधिकारीहरुका लागि विपद् व्यवस्थापन र आधारभूत मानवीय सहायता मापदण्ड एवं स्फेयर सम्बन्धी न्यूनतम २ वटा तालिमको व्यवस्था गर्ने ।	वार्षिक २ वटा तालिम	गाउँपालिका	६ महिना भित्र
८.	कृत्रिम घटना अभ्यास तालिमको आयोजना गर्ने र हरेक वर्ष विद्यालय र समुदायमा वार्षिक ३ पटक कृत्रिम घटना अभ्यास गर्ने।	वार्षिक ३ पटक	गाउँपालिका सुरक्षा निकायहरु	हरेक वर्ष जेष्ठ कार्तिक र माघ महिनामा

९.	पेट्रोल पम्प र ग्याँस डिपो/डिलरहरुको बैठक गर्ने । नियमित अनुगमन गरी न्यूनतम सुरक्षाका उपाय तथा पूर्वतयारी गर्न अनिवार्य गर्ने । पेट्रोल पम्प र ग्याँस डिलरका कर्मचारी तथा व्यापारीहरुलाई अग्नी नियन्त्रण तालिमको व्यवस्था गर्ने ।	बैठक २ वटा र तालिम २ वटा बार्षिकरुपमा	गाउँपालिका पेट्रोल पम्प र ग्याँस डिपोहरु	वार्षिक २ वटा बैठक र २ वटा तालिम उपयुक्त समयमा
१०.	गाउँपालिका क्षेत्रमा सञ्चालित उद्योगका जिम्मेवार पदाधिकारीहरु संग औद्योगिक प्रदूषण र विपद् व्यवस्थापनका विषयमा अन्तरकृया गर्ने ।	वार्षिक २ पटक	गाउँपालिका	वैशाख महिनामा र मंसिर महिनामा
११.	भान्साकोठाको सुरक्षा र पूर्वतयारी सम्बन्धी गृहिणीहरुलाई तालिम/अभिमुखीकरण गर्ने । यसका लागि अगुवा महिला तथा स्वयंसेविकाहरुलाई तालिम दिएर उनीहरु मार्फत अभिमुखीकरण गराउने ।	१ तालिम र ७ अभिमुखीकरण	गाउँपालिका	प्रत्येक वडामा हरेक वर्ष एउटा कार्यक्रम
१२.	वडा र गाउँपालिका तहमा आधारभूत खोज तथा उद्धार तथा विषयगत क्षेत्रका लागि आवश्यक पर्ने सामग्रीहरु खरिद गरी तयारी अवस्थामा राख्ने । युवा क्लव तथा महिलाहरुलाई संगठित गरी स्थानीय स्रोत साधनहरुबाट उद्धार तथा व्यक्तिगत सुरक्षा सामग्रीहरु तयार गर्ने सीप प्रदान गर्ने । जस्तैः पानी बोतल, गाग्री, ग्यालेन आदि आदिको प्रयोग गरेर लाईफ ज्याकेट बनाउन तथा तन्ना कम्बल आदिबाट स्ट्रेचर बनाउन ।	सामग्री खरिद वार्षिक १ पटक र तालिम बार्षिक १ पटक	गाउँपालिका वडा समिति	प्रत्येक वर्ष मौसमजन्य विपद हुनु पूर्व
१३.	द्रुत लेखाजोखा कार्यदल तयार गरी तालिमको व्यवस्था गर्ने ।	वार्षिक १ पटक	गाउँपालिका	प्रत्येक वर्ष
१४.	विपद् जोखिम व्यवस्थापनबारे समुदायमा जनचेतना अभिवृद्धि गर्ने।	वडागत रुपमा वार्षिक १	गाउँपालिका	प्रत्येक वर्ष
१५.	**मानव संसाधन विकास तथा व्यवस्थापनः** प्रत्येक वडा र सङ्कटासन्न समुदायमा वार्षिक ४८ जनालाई तालिम दिएर उद्धारकर्मी तथा प्राथमिक उपचारक टिम तयार गर्ने । वडा र समुदायमा आधारित विपद् व्यवस्थापन समितिहरू गठन गर्ने र क्रियाशिल गराउने । विपद्को समयमा उद्धारमा खटाउन सकिने स्वयमसेवकहरु (महिलाको समेत सहभागितामा) को वडागत नामावली अद्यावधिक गर्ने । गठन भएका सबै कार्यदलको त्रैमासिक बैठक गरी मौसमी प्रकोपको पूर्वतयारी गर्न लगाउने ।	प्रा उ २४ जना खोज तथा उद्धार २४ जना ४ बैठक	गाउँपालिका वडा समिति	हरेक वर्ष
१६.	सुरक्षित स्थानको पहिचान गर्ने नक्साङ्कन गर्ने र हरेक वर्ष न्यूनतम १ वटाका दरले सामुदायिक भवनहरु निर्माण गर्ने ।	१ वटा	गाउँपालिका वडा समिति	निरन्तर

१७.	सुरक्षा निकायहरु, गाउँपालिका, रेडक्रस, एम्बुलेन्सलगायत अत्यावश्यक सेवाप्रदायक तथा स्थानीय जनप्रतिनिधिहरुको सम्पर्क नम्बरको पर्चाहरु तयार गरी घरघरमा पुर्याउने व्यवस्था गर्ने ।	१ पटक	गाउँपालिका वडा समिति	६ महिना भित्र
१८.	बाढी, भूकम्प, आगलागी, शीतलहर, महामारी, हावाहुरी आदिको विषयमा समुदायमा पूर्वसूचना तथा चेतावनी प्रणालीको सञ्जाल तयार गर्ने । मोवाइल एप्स तयार गरी म्यासेजमा र भ्वाइस म्यासेजमा खवर गर्ने प्रणाली विकास गर्ने ।	१	गाउँपालिका	१ वर्ष भित्र
१९.	महामारीबाट बच्न स्वास्थ्यकर्मीहरुलाई र प्रतिकार्यमा खटिने स्वयंसेवकहरुलाई व्यक्तिगत सुरक्षा सामग्रीहरुको वन्दोवस्त मिलाउने ।	वार्षिक २ पटक	गाउँपालिका स्वास्थ्य केन्द्र विषयगत क्षेत्रहरु	३ महिना भित्र
२०.	अस्पताल तथा स्वास्थ्य केन्द्रहरुमा आपतकालिन अवस्थाको लागि औषधी तथा सामग्रीहरुको जोहो गरीराख्ने ।	नियमित	गाउँपालिका स्वास्थ्य केन्द्र	सबै महिनामा र नियमित
२१.	मनसुन पूर्व, मनसुन पश्चात, शीतलहर पूर्व र हावाहुरी तथा आगलागी पूर्व पूर्वतयारी कार्यशालाको आयोजना गरी सम्भावित विपद्को लागि सरोकारवाला सबै निकायहरु निजी क्षेत्र तथा विषयगत क्षेत्रहरुलाई तम्तयारी अवस्थामा राख्ने ।	वार्षिक ४ पटक	गाउँपालिका विषयगत क्षेत्रहरु	हरेक वर्ष बैशाख आश्विन र मंसिर महिनामा (प्रकोप पात्रो अनुसार)
२२.	विपद् पूर्वतयारी कार्यशालाको आयोजना गरी निम्न कार्य गर्नेः • विभिन्न प्रकोपबाट पर्ने सम्भावित प्रभाव र सङ्कटासन्न समुदाय र जनसङ्ख्या अध्यावधिक गर्ने, • आपत्कालीन आश्रयस्थलहरू पहिचान गरी सूची तयार गर्ने, • आपतकालीन आश्रयस्थलमा आधारभूत भौतिक संरचना र सुविधाको विकासमा विषयगत क्षेत्रहरुबाट कार्यक्रम तर्जुमा गर्ने, • वडा र गाउँपालिकामा कार्यरत राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्था निजी क्षेत्र तथा दातृ निकायको सूची तयार गरी सहकार्य गर्ने,		गाउँपालिका विषयगत क्षेत्रहरु	मौसमी प्रकोप पात्रो अनुसार क्षेत्रगत तयारी गर्न निजीक्षेत्र (उद्योग बाणिज्य संघ निर्माण व्यवसाथी संघ... आदि) अत्यावस्यकीय तयारीको लागि सहमति गर्ने ।
२३.	प्रारम्भिक लेखाजोखा, मूल्यांकन र विस्तृत घरधुरी सर्वेक्षणका लागि तथ्याङ्क संकलनका फाराम तथा प्रारूप तयार गर्ने ।	२००० प्रति	गाउँपालिका विषयगत क्षेत्रहरु	६ महिना भित्र
२४.	सम्भव भएसम्म घरघरमा नभए कमसेकम टोलगतरुपमा र सबै कार्यालयहरु, उद्योगहरु आदिमा अग्नी शमनयन्त्र (Fire Extenguiser) राख्ने । स्थानीय आगो निभाउने प्रविधि र सामग्रीहरुको प्रवर्द्धन गर्ने ।	नियमित	व्यक्ति स्वयं सम्बन्धित कार्यालय	तत्काल शुरु गर्ने
२५.	सामुदायिक कुकुर र अन्य छाडा पशुचौपायाहरुको आतङ्कबाट प्रभावित समुदायहरुमा जनावर र मानिस बीचको सम्बन्ध सुधार हुने प्रकारका विधि प्रकृयाको अध्ययन गरी कार्य गर्ने ।	१ अध्ययन प्रतिवेदन	गाउँपालिका	६ महिना भित्र

२६.	जनसङ्ख्या, सङ्कटासन्न समुदाय, सामाजिक सेवा क्षमता प्रणाली, सुरक्षा स्थिति, जिविकोपार्जन, बसोबासको व्यवस्था, खुल्ला खाली ठाउँहरु, यातायात र पूर्वाधार, स्थानीय रूपमा उपलब्ध स्रोत-सुविधाहरू, हेलिप्याड र ड्रप जोन आदि तथ्याङ्कहरु संकलन गर्ने ।	नियमित र आवश्यकता अनुसार	गाउँपालिका	६ महिना भित्र
२७.	पूर्वतयारी र प्रतिकार्यका लागि गरिने निर्णय र क्रियाकलापहरुमा विपद् प्रभावित तथा संकटासन्न समुदाय महिला अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु बालबालिका जेष्ठ नागरिक पिछडिएको समुदाय र वर्गको सहभागितालाई सुनिश्चित गर्ने ।	हरेक क्रियाकलापमा	गाउँपालिका विषयगत क्षेत्रहरु	हरेक वर्ष

खण्ड : चार

आपत्कालीन पूर्वतयारी योजना (सम्पूर्ण विषयगत क्षेत्रहरूको लागि)

सबै प्रकारका विपद्को जोखिमका सन्दर्भमा

गाउँपालिका क्षेत्रमा बग्ने मदाहा खोला, डङ्ग्राहा खोला, खादम खोला, मदनपुर खोला, सिंघिया खोला, बुढीखोला, मरिया भहिचमा, त्रियुगा, खद्रा खोला, वस्ता पैनीलगायतका नदीहरुमा आउने बाढीका कारण गाउँपालिकाका सबै वडाहरु निकै जोखिममा रहेका छन् । भूकम्प, सडक दुर्घटना, प्रदूषण, शीतलहर, आगलागी, हावाहुरी जस्ता प्रकोपका कारण पनि विपद् हुने गरेका छन् । विगतमा गरिएका उद्धार र राहतका अनुभवलाई समेत आधार मानेर भविष्यमा पर्न सक्ने कुनैपनि विपद्को समयमा प्रभावित व्यक्ति तथा प्रभावित समुदायलाई मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउन क्षेत्रगत (Cluster) अवधारणाअनुरूप यस योजनामा कार्यविभाजन गरिएको छ । सबै प्रकारका विपदको समयमा यसै कार्य विभाजनअनुसार विषयगत क्षेत्रहरु परिचालन हुनेछन् ।

४.१ विषयगत क्षेत्रहरु तथा कार्य जिम्मेवारी

४.१.१ विषयगत क्षेत्र (Cluster) को परिचय

विपदबाट प्रभावितहरुलाई आधारभूत मानवीय सेवा उपलब्ध गराउने सन्दर्भमा विशेषज्ञता तथा कार्यक्षेत्रका आधारमा जिम्मेवारीको बाँडफाड नै विषयगत क्षेत्रको रुप हो । उद्धार तथा राहत, सूचना व्यवस्थापन, खाद्यान्न, आवास, खानेपानी,, सरसफाइ तथा स्वास्थ्य प्रवर्द्धन, सुरक्षा तथा संरक्षण, शिक्षा जस्ता विषयमा विशेषज्ञता हासिल गरेको समूहले आ—आफ्नो क्षेत्रको जिम्मेवारी लिँदा मानवीय सहयोगको कार्य व्यवस्थित र प्रभावकारी बन्छ । क्षेत्रगत अवधारणाका प्रमुख विशेषता देहायअनुसार रहेका छन्

- विपद्को समयमा प्रभावित समुदायसम्म आफ्नो उपस्थिति कायम राख्छ ।
- प्रतिकार्य (खोज, उद्धार र राहत व्यवस्थापन) प्रक्रियामा विशेषज्ञताको उपयोग हुन्छ ।
- मानवीय सहयोगलाई प्रभावकारी, जिम्मेवारी र उत्तरदायी बनाउने कार्यलाई सुनिश्चित गर्छ ।
- मानवीय सहयोगका क्षेत्रको पहिचान गरी त्यसअनुरूप सहयोगको खाका तयार गर्छ ।
- प्रतिकार्यमा देखिएका कमीकमजोरीमा सुधार गरी कार्ययोजनाको समीक्षा गर्दै आवश्यकता अनुसार जिम्मेवारी निर्धारण तथा परिमार्जन गर्छ ।

४.१.२ विषयगत क्षेत्रको उद्देश्य

- विषयगत क्षेत्रका प्रमुख उद्देश्य देहायअनुसार रहेका छन्
- क्षेत्रगत रूपमा मानवीय सहयोगलाई प्रभावकारी बनाउनु,
- आपत्कालीन पूर्वतयारीलाई चुस्त र कार्यान्वयन योग्य बनाउनु,
- क्षेत्रगत समस्याको लेखाजोखा र समाधानका उपायको लागि विशेषज्ञ परिचालन गर्नु,
- समन्वय र समझदारी अभिवृद्धि गर्नु,
- क्षेत्रगत ज्ञान, सीप, प्रविधिको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्नु ।

४.१.३ विषयगत क्षेत्र (Cluster) हरू

यस योजनामा निम्नअनुसार ८ वटा विषयगत क्षेत्र निर्धारण गरिएको छ । विषयगत क्षेत्रको नेतृत्व गर्ने सदस्यले अन्य सदस्यसँग समन्वय गरी काम गर्नेछन् ।

१. समग्र व्यवस्थापन सूचना, खोज तथा उद्धार विषयगत क्षेत्र
२. खाद्य तथा कृषि विषयगत क्षेत्र
३. स्वास्थ्य तथा पोषण विषयगत क्षेत्र

४. खानेपानी तथा वातावरण स्वच्छता प्रवर्द्धन विषयगत क्षेत्र
५. आपत्कालीन आश्रय तथा गैरखाद्य सामग्री विषयगत क्षेत्र
६. सुरक्षा तथा संरक्षण विषयगत क्षेत्र
७. आपत्कालीन शिक्षा विषयगत क्षेत्र
८. शीघ्र पुनर्लाभ विषयगत क्षेत्र

४.२ विषयगत क्षेत्रहरुको पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना

४.२.१ समग्र व्यवस्थापन सूचना, खोज तथा उद्धार विषयगत क्षेत्रको पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना

विपद् प्रतिकार्यका लागि सूचना, समन्वय तथा लेखाजोखा क्षेत्रको महत्वपूर्ण दायित्व रहन्छ । प्रभावित व्यक्ति तथा प्रभावित समुदायलाई एकीकृत रूपमा सबै प्रकारका सहयोग उपलब्ध गराउन यस क्षेत्रले अन्य क्षेत्रसँग अविच्छिन्न सम्बन्ध र समन्वयद्वारा कार्य गर्नेछ ।

विषयगत क्षेत्र (Cluster) को नेतृत्व गर्ने निकाय र सदस्यहरू

क्रसं	निकाय तथा संस्था	नाम	पद	फोन मोवाइल
१.	गाउँपालिका	जित नारायण थापामगर	अध्यक्ष	९८५२०२६८८१
२.	गाउँपालिका	अमृताकुमारी गच्छदार	उपाध्यक्ष	९८५२०३७३०१
३.	गाउँपालिका	संजिव न्यौपाने	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	९८५२०२९८४१
४.	नेपाल प्रहरी	मुना डाँगी	प्रहरी प्रमुख	९८५२०९०५१५
५.	सशस्त्र प्रहरीबल नं ३ गण	प्रतिनिधि	प्रतिनिधि	९८५१२७२१०२
६.	विपद तथा वातावरण समिति	देवेन्द्र प्रसाद दाहाल	संयोजक	९८०२०८८१८९
७.	विपद् व्यवस्थापन शाखा	उमेश भट्टराई	विपद् सम्पर्क व्यक्ति	९८५२०३४४१०
८.	सूचना शाखा	मोहन तवदार	सूचना अधिकृत	९८५१०४३८५५
९.	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	पुरुषोत्तम न्यौपाने	प्रतिनिधि	
१०.	उद्योग वाणिज्य संघ	सुवोध कोइराला	प्रतिनिधि	९८५२०२०५६०
११.	नेपाल पत्रकार महासंघ	टेडेन्द्र ओझा	प्रतिनिधि	९८४२३२९६६४
१२.	गैरसरकारी संस्था प्रतिनिधि	राजेश शर्मा	प्रतिनिधि	९८५१०६०९६०

समग्र व्यवस्थापन, सूचना, खोज तथा उद्धार क्षेत्रको क्षेत्रगत उद्देश्य

१. विपद्को समयमा सरकार, दातृ निकाय, सबै क्षेत्र (Cluster), सहयोगी संस्था तथा नागरिक समाजबीच समन्वय गर्ने
२. निर्धारित समयभित्र तथ्य तथ्याङ्कहरुको विवरण तयार गर्ने र आवश्यकताको पहिचान र सूचना आदान प्रदान गर्ने ।
३. सूचना प्रवाहको वैकल्पिक उपाय पहिचान गरी सूचना प्रवाहलाई चुस्त वनाउनु ।
४. नियमित रूपमा अनुगमन गरी विषयगत समितिहरुलाई पृष्ठपोषण दिनु ।
५. प्रतिकार्यका सन्दर्भमा आवश्यकताअनुसार जिल्ला, प्रदेश र संघीय स्तरमा सम्पर्क र समन्वय गर्नु ।
६. आपत्कालीन खोज तथा उद्धार गरी मानवीय क्षति न्यून गर्ने ।
७. प्रतिकार्यका सन्दर्भमा आवश्यकता अनुसार सम्पर्क र समन्वय गर्नु ।
८. प्रभावितहरुलाई आपतकालीन राहत वितरण गर्नु ।

समग्र व्यवस्थापन, सूचना, खोज तथा उद्धार क्षेत्रको क्षेत्रगत विपद् पूर्वतयारीको लागि गर्ने कृयाकलापहरु

क्रस	पूर्वतयारीको कृयाकलापहरु	नेतृत्व	सहयोगी निकाय/संस्था	समय	अवश्यक वजेट रु हजारमा
१	स्थानीय सरोकारवालाहरुको सहभागितामा पूर्वतयारी बैठक र कार्यशालाको आयोजनाः • मनसुन प्रारम्भ हुनुअघि पूर्वतयारी बैठक गर्ने । • गाउँपालिकाको जोखिमपूर्ण वस्तीहरुको पहिचान, घरधुरी, जनसंख्याको तथ्याङ्कहरु लिने • कम्तीमा द्रुत सर्भेक्षण टोली गठन गर्ने र द्रुत सर्भेक्षण फारम र विपद्को विस्तृत तथ्याङ्क संकलन फारम तयार गरी तयारी अवस्थामा राखे ।	समग्र व्यवस्थापन, सूचना, खोज तथा उद्धार क्षेत्र	सवै क्षेत्रका प्रमुख, सरोकारवाला निकायहरु, सुरक्षा निकाय, गैसस	पहिलो वैठक असारको दोश्रो हप्ता भित्र क्षेत्रगत समीक्षा र अन्तिम कार्यशाला असार मसान्त भित्र	१० चिया नास्ताको लागि (यसमा अन्य विकास साझेदारहरु लाई पनि समन्वय गरी साझेदारी गर्न सकिन्छ ।)
२	वडास्तरमा प्रकोप नक्शा तयार गरी आवश्यकता अनुसारको क्षेत्रहरुमा होर्डिङ वोर्ड राखे ।	,, ,,	सरोकारवाला निकायहरु, वडा कार्यालय गैसस	मनसुन पूर्व	१०
३	विपद पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यमा काम गर्ने विकास साझेदार तथा निकायहरुको सूची तयार गरी अध्यावधिक राखे ।	,, ,,	वडा समिति, गैससहरु	मनसुन पूर्व	संस्थागत पहल (पैसा खर्च नगरी गर्ने)
४	प्रभावितहरुको विस्तृत विवरण संकलन गर्दा सुत्केरी, गर्भवती, एकल महिला, जेष्ठ नागरिकहरुको विवरण अनिवार्य समावेश गर्ने गरी फारमहरु तयार गर्ने।	,, ,,	वडा समिति, गैससहरु	मनसुन पूर्व	संस्थागत पहल
५	MIRA सम्बन्धी अभिमुखीकरण तालिम सञ्चालन गर्ने । MIRA Tool को लागि आवश्यक फाराम र निर्देशिका तयार गर्ने	,, ,,	गाउँपालिका, विषयगत क्षेत्र प्रमुखहरु, गैसस, पत्रकार	मनसुन पूर्व	आवश्यकता हेरेर विकास साझेदारसंग साझेदारी गर्ने
६	मनसुन पूर्वतयारीको लागि आवश्यक (बाढी, हुरीवतास, आगलागी, भुकम्प, महामारी) चेतनामुलक रेडियो जिंगल तथा पम्प्लेटहरु तयार गरी स्थानीय भाषामा प्रसारण गर्ने ।	समग्र व्यवस्थापन, सूचना, खोज तथा उद्धार क्षेत्र	गाउँपालिका, अन्य सरोकारवाला निकाय तथा गैसस, एनसेल टेलिकम,	मनसुनको अवस्था अनुसार	५०
७	गाउँपालिकामा विपद् सूचना डेक्स स्थापना गर्ने ।	,, ,,	गाउँपालिका	मनसुन पूर्व	संस्थागत पहल
८	विस्थापितहरुको पहिचानका लागि आवश्यक संख्यामा परिचयपत्र छपाई गरी तयारी अवस्थामा राखे	,, ,,	गाउँपालिका, वडा समिति, गैसस	मनसुन पूर्व	१०

क्रस	पूर्वतयारीको कृयाकलापहरु	नेतृत्व	सहयोगी निकाय/संस्था	समय	अवश्यक वजेट रु हजारमा
९	विपद् व्यवस्थापन समितिका पदाधिकारी र जनप्रतिनिधिहरुलाई विपद् तथा आधारभूत मानवीय सहायताका मापदण्ड सम्वन्धी तालिम दिने ।	,, ,,	गाउँपालिका, गैससहरु	मनसुन पूर्व	५०
१०	प्रत्येक घर तथा सार्वजनिक स्थानहरुमा हातधुने अभ्यासलाई संस्थागत गर्न हेण्डवास स्टेसनहरु राख्नको लागि सचेतनाको कार्यक्रम सहित अभियान सञ्चालन गर्ने ।	समग्र व्यवस्थापन, सूचना, खोज तथा उद्धार क्षेत्र	गाउँपालिका, गैससहरु विद्यालयहरु	निरन्तर	वडा कार्यालय तथा विकास साझेदारहरु संग समन्वय गर्ने
११	पूर्वतयारी तथा द्रुत लेखाजोखाको विवरण संकलन तथा प्रतिवेदनको लागि आवश्यक फारम तथा प्रारुपहरु तयार गरी वडा स्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति, कार्यदल तथा स्वयमसेवक समूहलाई उपलब्ध गराउने ।	समग्र व्यवस्थापन, सूचना, खोज तथा उद्धार क्षेत्र	गाउँपालिका, गैससहरु विद्यालयहरु	मनसुन पूर्व	संस्थागत पहल (पैसा खर्च नगरी गर्ने)
१२	बाढी, भूकम्प, आगलागी, शीतलहर, महामारी, हावाहुरी आदिको विषयमा समुदायमा पूर्वसूचना तथा चेतावनी प्रणालीको प्रसारण सामग्री तयार गर्ने । मोवाइल म्यासेजमा र भ्वाइस म्यासेजमा खवर गर्ने प्रणाली विकास गर्ने ।	समग्र व्यवस्थापन, सूचना, खोज तथा उद्धार क्षेत्र	गाउँपालिका, गैससहरु विद्यालयहरु	मनसुन पूर्व	१००
१३	तपसिल वमोजिमको मानव संसाधन विकास तथा व्यवस्थापन गर्ने । • प्रत्येक वडा र सङ्कटासन्न समुदायमा उद्धारकर्मी तथा प्राथमिक उपचारक टिम तयार गर्ने । • विपद्को समयमा उद्धारमा खटाउन सकिने स्वयमसेवकहरुको वडागत नामावली अद्यावधिक गर्ने • गठन भएका सबै कार्यदलको द्वैमासिक बैठक गरी मनसुन प्रकोपको पूर्वतयारी योजना तयार गर्न लगाउने	समग्र व्यवस्थापन, सूचना, खोज तथा उद्धार क्षेत्र	वडा समिति, सुरक्षा निकाय, गैससहरु	मनसुन पूर्व	२०० क्षमता विकासको लागि अन्य विकास साझेदारहरुसंग समन्वय गर्ने
१४	हरेक वडामा मास्क निर्माण गर्ने कामको प्रवर्द्धनको लागि तालिमहरु सञ्चालन गरी महिलाहरुको जिविकोपार्जनसंग जोड्ने ।	,, ,, ,,	गाउँपालिका, गैससहरु विद्यालयहरु	निरन्तर	१००
	बाढी, आगलागी तथा भूकम्पको समयमा आवश्यक खोज तथा उद्धारको सामग्रीहरु पहिचान गर्ने र स्थानीय सुरक्षा निकायमा भण्डारण गर्ने ।	,, ,,	गाउँपालिका, विकास साझेदार	असार	५००
१६	स्थानीय सामग्रीहरुको प्रयोगबाट खोज उद्धारको लागि आवश्यक सामग्री तयार गर्ने प्रशिक्षणहरु सञ्चालन गर्ने । जस्तैः बाढीको लागि (प्लाष्टिकको वोतल र म्याट र	समग्र व्यवस्थापन, सूचना, खोज	गाउँपालिका, विकास	मनसुन पूर्व	१००

क्रस	पूर्वतयारीको कृयाकलापहरु	नेतृत्व	सहयोगी निकाय/संस्था	समय	अवश्यक वजेट रु हजारमा
	प्लास्टिक वोराको लाईफ ज्याकेट, केराको वोट र जुटको धागोबाट वोट निर्माण आगलागीको लागि (फायर मिटर र पानी पम्प तथा पोखरीबाट पानीको व्यवस्था आदी)	तथा उद्धार क्षेत्र	साझेदार, सुरक्षा निकाय		
१७	खोज तथा उद्धारको लागि समुदाय स्तरमा नमूना अभ्यास नियमिति गर्ने । (बाढी, आगलागी र भूकम्प)	समग्र व्यवस्थापन, सूचना, खोज तथा उद्धार क्षेत्र	सवै विषयगत प्रमुख, सुरक्षा निकाय र विकास साझेदार	मनसुन पूर्व	१०
१८	कम्तिमा गाउँपालिकाका सार्वजनिक भवनहरुमा अग्नी समन यन्त्र (Fire extinguishers) अनिवार्य स्टल गर्ने ।	समग्र व्यवस्थापन, सूचना, खोज तथा उद्धार क्षेत्र	सवै विषयगत प्रमुखहरु, वडा कार्यालय, विकास साझेदार	मनसुन पूर्व	१००

आपत्कालीन प्रतिकार्य योजना

विपद् भएको अवस्था र त्यसपछि स्थिति सामान्य नभएसम्मको लागि मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउने प्रक्रियामा यस समग्र व्यवस्थापन, सूचना, खोज तथा उद्धार क्षेत्रले देहायअनुसार कार्य गर्नु पर्नेछः

क्रसं	प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्य	परिमाण	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
१.	विपद् सम्बन्धी प्रारम्भिक सूचना संकलन गर्दै आपत्कालीन प्रतिकार्य र पूर्वतयारीका लागि वडास्तर सम्म र सम्बन्धित निकायहरुमा तत्काल प्रारम्भिक सूचना प्रवाह गर्ने ।	१ पटक र आवश्यकता अनुसार	समग्र व्यवस्थापन क्षेत्र	गाउँपालिका सुरक्षा निकाय रेडक्रस सञ्चार क्षेत्र	विपद् पर्नासाथ तत्काल
२.	तत्काल समग्र व्यवस्थापन क्षेत्रको बैठक बस्ने, जसमा अन्य सबै विषयगत क्षेत्रका प्रमुखहरुलाई पनि सहभागी गराउने । बैठकमा प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा गर्न जिम्मेवारी तोक्ने ।	शुरुमा १ पटक र आवश्यकता अनुसार	समग्र व्यवस्थापन क्षेत्र	सबै विषयगत क्षेत्र प्रमुख	
३.	सबै विषयगत क्षेत्रहरुलाई सामग्री तथा उपकरणहरु सहित तयारी रहन सूचना प्रवाह गर्ने ।	आवश्यकता अनुसार	समग्र व्यवस्थापन क्षेत्र	स्थाविव्यस	विपद् पर्नासाथ तत्काल
४.	स्थानीय आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र (LEOC) ले समग्र प्रकृयाको नेतृत्व गर्ने । LEOC नहुँदासम्म सुरक्षा निकायहरु, रेडक्रस, स्थानीय साझेदार संस्था,	१ समन्वय केन्द्र	समग्र व्यवस्थापन क्षेत्र	गाउँपालिका सुरक्षा निकाय	विपद् पर्नासाथ तत्काल

	ब्यापार संघ तथा युवा स्वयंसेवकहरुको ***सूचना तथा समन्वय केन्द्र*** बनाउने ।				
५.	वडा र गाउँपालिकामा गठित सबै क्षेत्र, कार्यदल र सरोकारवाला लाई तत्काल खवर गर्ने र समन्वय गरी तयारीको अवस्थामा राख्ने ।	आवश्यकता अनुसार	समग्र व्यवस्थापन क्षेत्र	स्थाविव्यस गाउँपालिकासुरक्षा निकाय	विपद् हुनासाथ
६.	विपद् हुनासाथ उपकरणसहित खोज तथा उद्धार कार्यको लागि खोज तथा उद्धार टोली परिचालन गर्ने ।	आवश्यकता अनुसार	समग्र व्यवस्थापन क्षेत्र	गाउँपालिका सुरक्षा निकाय	विपद् पर्नासाथ तत्काल
७.	घाइतेको उपचारका लागि स्वास्थ्य संस्थाको नेतृत्वको प्राथमिक उपचार कार्यदललाई परिचालन गर्ने ।	आवश्यकता अनुसार	समग्र व्यवस्थापन क्षेत्र	स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्र र स्वास्थ्य संस्थाहरु	आवश्यकतानुसार
८.	विशेषगरी महिला, बालबालिका, अशक्त, जेष्ठ नागरिक जस्ता सङ्कटासन्न वर्गको तथ्याङ्क संकलन गरी खोज तथा उद्धारमा प्राथमिकता दिने ।	आवश्यकता अनुसार	समग्र व्यवस्थापन क्षेत्र	वडा समिति रेडक्रस सुरक्षा निकाय	प्रभावितको उद्धार नसकिएसम्म
९.	क्षतिको प्रारम्भिक सूचना संकलन गर्ने र सरोकारवाला निकायलाई उपलब्ध गराउँदै जाने ।	निरन्तर	समग्र व्यवस्थापन क्षेत्र	गाउँपालिका	१२ घण्टा भित्र
१०.	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिको आपतकालीन बैठक बोलाउने । जानकारी तथा सूचना सङ्कलन गरी परिस्थितिको विश्लेषण गर्ने । सबै विषयगत क्षेत्र र तिनका सदस्यलाई आपतकालीन मानवीय सहयोगको लागि सक्रिय पार्ने, परिस्थिति अनुसार पहिले गरिएको कार्यविभाजनको समीक्षा र विश्लेषण गरी पुनरावलोकन गर्ने ।	आवश्यकता अनुसार	समग्र व्यवस्थापन क्षेत्र	गाउँपालिकासबै क्षेत्रका प्रमुखहरु	१) विपद शुरु भएको २ घण्टा भित्र २) पहिलो सात दिन सम्म १ दिन बिराएर ३) त्यसपछि हप्तामा १ पटक (विपद्को अवस्था अनुसार)
११.	प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखासम्बन्धी (Initial Rapid Assessment) औजारहरु को प्रयोग गरी तत्कालीन मानवीय सहयोगको लागि सूचना सङ्कलन गर्ने ।	१ पटक	समग्र व्यवस्थापन क्षेत्र	सुरक्षा निकाय रेडक्रस सञ्चार माध्यम	२४ घण्टा भित्र
१२.	सञ्चारमाध्यमका लागि प्रत्येक दिन सूचना तथा समाचार उपलब्ध गराउने ।	दिनमा १ पटक	समग्र व्यवस्थापन क्षेत्र	सबै क्षेत्रका प्रमुख	पहिलो साता हरेक दिन र पछि आवश्यकतानुसार
१३.	प्रारम्भिक जानकारी तथा प्रतिवेदनका आधारमा आपतकालीन मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउन निम्न प्रक्रिया गर्नेः • तत्काल उपलब्ध गराउनु पर्ने मानवीय सहयोगको प्राथमिकता र आवश्यकता निर्धारण गर्ने,	शुरुमा १ पटक र त्यसपछि आवश्यकता अनुसार	समग्र व्यवस्थापन क्षेत्र	स्थाविव्यस सबै क्षेत्रका प्रमुख तथा सदस्य	विपद आउनासाथ ***० घण्टादेखि नै प्राथमिकता निर्धारण गर्ने***

	• प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्नको लागि सम्बन्धित क्षेत्रहरू (Clusters) लाई सुझाव दिने । • सबै क्षेत्रहरुसंग समन्वय गरी मानवीय सहयोगमा संलग्न संस्था तथा व्यक्तिलाई सुरक्षा उपलब्ध गराउने तथा अन्य सरोकारवालालाई अध्यावधिक कार्यतालिका उपलब्ध गराउने ।				
१४.	एक संयन्त्र तयार गरी सहि तथ्याङ्कका आधारमा विपद् प्रभावितहरुको लाई परिचयपत्र वितरण गर्ने ।	१ पटक	समग्र व्यवस्थापन क्षेत्र	गाउँपालिका	३ दिन पछि
१५.	बहुक्षेत्रगत प्रारम्भिक द्रूत लेखाजोखा (MIRA) सञ्चालन गर्नेः • लेखाजोखा कार्यदल परिचालन गरी क्षति तथा प्रभावको सूचना सङ्कलन गर्ने, • लेखाजोखाका लागि फाराम उपलब्ध गराउने ।	१ पटक	समग्र व्यवस्थापन क्षेत्र	गाउँपालिका सुरक्षा निकाय रेडक्रस मीरा कार्यदल,	३ देखि ५ दिन भित्र
१६.	• सङ्कलित सूचना तथा तथ्याङ्कको आधारमा प्रतिवेदन तयार पार्ने । • प्रभावित परिवारको सङ्ख्या प्रक्षेपण गर्न प्रभावित समुदायसँग तथ्याङ्क प्राप्त गरी तुलनात्मक समीक्षा गर्ने • प्रभावित क्षेत्रमा विद्यमान सार्वजनिक सेवा उपलब्ध गराउने संस्थाहरूको अवस्था र स्रोतको समीक्षा गर्ने • उपलब्ध उद्धार तथा अन्य प्रतिकार्य सम्बन्धी सेवा, क्षमता र उद्धार सामग्रीको अवस्थाको समीक्षा गर्ने, • नपुग स्रोत तथा साधनको यकिन गर्न प्रतिवेदनमार्फत सबै क्षेत्रलाई आह्वान गर्ने ।	शुरुमा १ पटक र त्यसपछि आवश्यकता अनुसार	समग्र व्यवस्थापन क्षेत्र	स्थाविव्यस मीरा कार्यदल, सुरक्षा निकाय दातृ निकाय	पहिलो प्रतिवेदन— ७ दिनभित्र दोस्रो प्रतिवेदन— १५ दिनभित्र आवश्यकताअनुसार
१७.	सहयोगको कार्यतालिका अध्यावधिक गर्न निम्न कार्य गर्नेः • मीरा (MIRA) बाट प्राप्त सूचना तथा तथ्याङ्कको विश्लेषण गर्ने • कार्यदलहरुको सहयोगको थप कार्यतालिका तयारी गर्ने • कार्यदल, विपद् व्यवस्थापन समिति तथा अन्य सरोकारवालालाई अध्यावधिक कार्यतालिका उपलब्ध गराउने	शुरुमा १ पटक र त्यसपछि आवश्यकता अनुसार	समग्र व्यवस्थापन क्षेत्र	स्थाविव्यस विषयगत क्षेत्रका सदस्य	नियमित रुपमा
१८.	मानवीय सहयोगको अनुगमन गर्ने र सुधारका लागि पृष्ठपोषण (Feedback) लिने दिने कार्य गर्ने ।	निरन्तर	व्यवस्थापन क्षेत्र	सबै क्षेत्रका प्रमुख/सदस्य	नियमितरुपमा

१९.	राहत वितरणलाई निर्विवाद बनाउन मापदण्ड बनाइ सरोकारवाला सबैको सहभागिता अनिवार्य गराउने, जसमा विपद् प्रभावित, महिला, युवा, अपाङ्गता भएका, जेष्ठ नागरिक आदिलाई अनिवार्य सहभागी गराउने ।	निरन्तर	समग्र व्यवस्थापन क्षेत्र	स्थाविव्यस सबै क्षेत्रका प्रमुख/सदस्य	नियमितरुपमा
२०.	निम्नअनुसार अभिलेख तयार गर्ने • उद्धार गरिएका व्यक्ति • बेपत्ता वा मृत्यु भएका व्यक्ति • नष्ट भएका घर, विद्यालय वा अन्य भौतिक सम्पत्ति • मरेका घरपालुवा पशुपंक्षी • क्षतिग्रस्त भौतिक सम्पत्ति • क्षतिग्रस्त बाली र खेतीयोग्य भूमि • क्षतिग्रस्त भैतिक संरचना र सार्वजनिक सम्पत्तिको विवरण	एउटा पूर्ण अभिलेख	समग्र व्यवस्थापन क्षेत्र	वडा समिति सुरक्षा निकायहरु रेडक्रस स्वयंसेवकहरु	नियमितरुपमा
२१.	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिको निर्देशन बमोजिमका काम गर्ने	निरन्तर	समग्र व्यवस्थापन क्षेत्र	गाउँपालिका स्थाविव्यस	नियमित

४.२.२ खाद्य तथा कृषि विषयगत क्षेत्र

विषयगत क्षेत्र (Cluster) को नेतृत्व गर्ने निकाय र सदस्यहरू

क्रसं	निकाय तथा संस्था	नाम	पद	फोन मोवाइल
१.	आर्थिक समिति संयोजक		संयोजक	
२.	गाउँपालिका कृषि विकास शाखा	दिपेन्द्र नारायण चौधरी	सदस्य सचिव	
३.	गाउँपालिका पशु शाखा	कृष्ण प्रसाद भट्टराई	सदस्य	
४.	महिला जनप्रतिनिधि एकजना		सदस्य	
५.	नेपाल उद्योग वाणिज्य संघ	सुवोध कोइराला	सदस्य	
६.	सहकारी संस्था सञ्जाल		सदस्य	
७.	युवा क्लव सञ्जाल		सदस्य	
८.	कृषक सञ्जाल प्रतिनिधि		सदस्य	
९.	कृषि तथा जीविकोपार्जन क्षेत्रमा कार्यरत गैसस प्रतिनिधि		सदस्य	
१०.	यातायात व्यवसायी संघ प्रतिनिधि		सदस्य	

खाद्य तथा कृषि विषयगत क्षेत्रको क्षेत्रगत उद्देश्य

- विपद्को अवस्थामा प्रभावितहरूलाई तत्काल खानेकुरा, विस्थापित भई शिविरमा बसेकालाई चामल, दाल, नुन, तेल आदि खाद्य सामग्री उपलब्ध गराउने, खानेकुरा पकाउनको लागि आवश्यक प्रवन्ध मिलाउने र कृषि क्षेत्रमा भएको क्षति विवरण तयार गर्न जिम्मेवारी निर्वाह गर्ने ।
- विपदमा परेर खाद्यान्नको समस्यामा परेका समुदाय तथा व्यक्तिलाई खाद्यान्न सहयोग उपलब्ध गराउनु तथा खाद्यान्नमा सबैको समानुपातिक पहुँच कायम गर्ने वातावरण बनाउने ।
- सुत्केरी, आमाको दूध खाने बच्चा, कुपोषणमा परेका बालबालिका, जेष्ठ नागरिक, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, गर्भवती महिला जस्ता संवेदनशील अवस्थामा रहेका समुदायलाई पोषणयुक्त खाद्यान्न उपलब्ध गराउने सुनिश्चितता गर्ने ।

खाद्य तथा कृषि क्षेत्रको पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना

क्र.सं.	सामान्य पूर्वतयारीका कार्यहरु	नेतृत्व	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समय	अवश्यक वजेट
१	विपद्को अवस्थामा खाद्यान्न खरिद तथा आपूर्तिका लागि सम्भाव्य उद्योगहरू पहिचान गर्ने साथै सहयोग लिन सकिने कार्यालय, संस्थाहरूसँग समन्वय गर्ने ।	खाद्य तथा कृषि क्षेत्र	वडा कार्यालय, उद्योग बाणिज्य संघ, कृषक सञ्जाल	मनसुन पूर्व बर्षमा २ पटक	संस्थागत पहल (खर्च नलाग्ने)
२	विपदबाट प्रभावित हुनसक्ने २५०० घरपरिवारको लागि खाद्यान्न १५ दिनका लागि (चामल, दाल, तेल, नुन आदि) भण्डारण गर्ने	खाद्य तथा कृषि क्षेत्र	वडा कार्यालय, उद्योग बाणिज्य संघ, कृषक सञ्जाल	मनसुन पूर्व बर्षमा २ पटक	४,६८७
३	तयारी खानेकुराका लागि तत्काल खरिद गर्न सकिने गरी पसलहरू पहिचान गर्ने वा अनुवन्ध करार गर्ने ।	खाद्य तथा कृषि क्षेत्र	वडा कार्यालय,	बर्षमा २ पटक मनसुन पूर्व	संस्थागत पहल (खर्च नलाग्ने)
४	विपद्को समयमा खाद्य सामग्री वितरण गर्ने तौरतरिका/प्रक्रिया बारे विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरूबीच छलफल तथा कृत्रिम घटना अभ्यास गर्ने ।	खाद्य तथा कृषि क्षेत्र	वडा कार्यालय, उद्योग बाणिज्य संघ, कृषक सञ्जाल	बर्षमा १ पटक मनसुन पूर्व	५०
६	विस्थापित परिवारको अस्थायी आश्रयको लागि २०० सेल्टर किट भण्डारण गर्ने र अन्य विकास साझेदार संस्थाहरुलाई पनि भण्डारणको लागि सहजीकरण गर्ने ।	खाद्य तथा कृषि क्षेत्र	वडा समिति रेडक्रस, गैसस उद्योग बाणिज्य संघ	मनसुन पूर्व	५,०००
७	२०० घरधुरीको लागि एक हप्ताको खाद्यान्न सामग्री भण्डारण गर्ने। खाद्यान्नको मापदण्ड तयार गरी सोहि अनुसार कार्यान्वयन गराउने	खाद्य तथा कृषि क्षेत्र	व्यापार संघ रेडक्रस, गैसस	मनसुन पूर्व	४००
८	विपद् भएको दिनको पहिलो दिन देखि नै क्याम्प निर्माण गरी विस्थापितहरुलाई खाना खुवाउनको लागि उद्योग बाणिज्य संघसंग समन्वय गर्ने ।	खाद्य तथा कृषि क्षेत्र	उद्योग बाणिज्य संघ	विपदको बेलामा	संस्थागत पहल (खर्च नलाग्ने)

आपतकालीन प्रतिकार्य योजना

कुनै पनि विपद् आएको समयमा तथा त्यसपछि लगत्तै विस्थापित तथा प्रभावित मानिसलाई विनाभेदभाव खाद्यान्न उपलब्ध गराउनु यस क्षेत्रको कार्यधिकार हो । यसको लागि खाद्य क्षेत्रले देहायअनुसार काम गर्नेछः

क्रसं	प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्य	परिमाण	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
१.	खाद्य तथा कृषि क्षेत्रको आपत्कालीन बैठकको आयोजना गर्ने	शुरुमा १ पटक र आवश्यकता अनुसार	खाद्य तथा कृषि क्षेत्र	कृषि ज्ञान केन्द्र पशु विज्ञ केन्द्र खाद्य क्षेत्रका सदस्य तथा सहयोगी	विपद् पर्नासाथ तत्काल पहिलो हप्ता एकदिन बिराएर र आवश्यकतानुसार
२.	विपद् प्रभावित क्षेत्र तथा विस्थापित मानिसको जानकारी सङ्कलन गर्ने र खाद्यान्नको आवश्यकता पहिचान गर्ने । यसका लागि सुत्केरी महिला, गर्भवती, बालबालिका, जेष्ठ नागरिकहरुको अलग अलग संख्या पहिचान गर्ने ।	आवश्यकता अनुसार	खाद्य तथा कृषि क्षेत्र	गाउँपालिका खाद्य क्षेत्रका सदस्य तथा सहयोगी	विपद् आएको थाहा पाउनासाथ
३.	प्रभावित क्षेत्रको अनुगमन तथा निरीक्षण र बहुक्षेत्रगत लेखाजोखा गर्ने ।	३ पटक	खाद्य तथा कृषि क्षेत्र	कृषि ज्ञान केन्द्र सुरक्षा निकाय रेडक्रस	२४ घण्टाभित्र
४.	आपत्कालीन समयको लागि तयारी खाना वितरण गर्ने ।	आवश्यकता अनुसार	खाद्य तथा कृषि क्षेत्र	कार्यदलका सदस्य निजी क्षेत्र	२४ घण्टा देखि १० दिनसम्म
५.	समन्वय क्षेत्रसँग सम्पर्क गरी बहुक्षेत्रगत प्रारम्भिक द्रूत लेखाजोखा (मिरा–MIRA) को प्रतिवेदन तयार गर्ने	१ पटक	खाद्य तथा कृषि क्षेत्र	गाउँपालिका	३ देखि ७ दिन भित्र
६.	तथ्याङ्कका आधारमा एक संयन्त्र बनाइ विस्थापितलाई रासनकार्ड वितरण गर्ने ।	१ पटक	खाद्य तथा कृषि क्षेत्र	गाउँपालिका	२४ घण्टाभित्र
७.	भण्डारण गरिएको खाद्यान्नको अनुगमन तथा निरीक्षण गर्ने र गुणस्तर भएको सुनिश्चितता गर्ने ।	आवश्यकता अनुसार	खाद्य तथा कृषि क्षेत्र	गाउँपालिका सुरक्षा निकाय	नियमित
८.	स्वीकृत मापदण्डअनुरूप खाद्यसामग्री वितरणको व्यवस्था मिलाउने । यदि आवश्यक भएमा स्थानीय मापदण्ड तयार गर्ने ।	आवश्यकता अनुसार	खाद्य तथा कृषि क्षेत्र	गाउँपालिका सुरक्षा निकाय	नियमित
९.	नपुग हुने खाद्यसामग्री खरिद व्यवस्थापन र भण्डारण गर्न निजीक्षेत्रसंग समन्वय र सहकार्य गर्ने ।	आवश्यकता अनुसार	खाद्य तथा कृषि क्षेत्र	गाउँपालिका	५ दिन भित्र
१०.	खाद्यान्नमा सबै विस्थापित समुदायको सहज पहुँचको सुनिश्चितता गर्ने	आवश्यकता अनुसार	खाद्य तथा कृषि क्षेत्र	गाउँपालिका सुरक्षा निकाय	नियमित
११.	सुत्केरी तथा बच्चालाई दूध खुवाउने महिला, कुपोषणमा परेका बालबालिका, बिरामी, जेष्ठ नागरिकहरुलाई पोषणयुक्त खाना वितरण गर्ने ।	आवश्यकता अनुसार	खाद्य तथा कृषि क्षेत्र	गाउँपालिका स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्र	नियमितरुपमा
१२.	नागरिक समाजका विभिन्न क्षेत्रबाट वितरण हुने खाद्यान्नको अभिलेख राख्ने र नपुग वा खाद्यान्न प्राप्त	आवश्यकता अनुसार	खाद्य तथा कृषि क्षेत्र	गाउँपालिका सुरक्षा निकाय	नियमितरुपमा

	गर्न नसकेका समुदायको पहिचान गरी खाद्यान्न उपलब्ध गराउने ।				
१३.	वैकल्पिक जिवीकोपार्जनका स्रोतहरुको पहिचान गरी विस्थापितहरुको क्षमता र चाहना बमोजिम व्यवस्था गर्ने ।	आवश्यकता अनुसार	खाद्य तथा कृषि क्षेत्र	क्षेत्रका सदस्य वन्दोवस्ती क्षेत्र	नियमितरुपमा
१४.	खाद्यान्न वितरण प्रक्रियालाई सहज र सरल बनाउन विपद् प्रभावित समुदायको नेतृत्वलाई सुनिश्चित गर्ने। नियमित अनुगमन गर्ने र विवाद हुनबाट जोगिने	आवश्यकता अनुसार	खाद्य तथा कृषि क्षेत्र	क्षेत्रका सदस्य वन्दोवस्ती क्षेत्र	नियमितरुपमा
१५.	खाद्यान्न वितरणमा पारदर्शिता र जवाफदेहिता सुनिश्चित गर्ने	आवश्यकता अनुसार	खाद्य तथा कृषि क्षेत्र	क्षेत्रका सदस्य वन्दोवस्ती क्षेत्र	नियमितरुपमा
१६.	खाद्य क्षेत्रको नियमित बैठक तथा प्रतिवेदन तयारी गरी सबै सरोकारवालालाई उपलब्ध गराउने	आवश्यकता अनुसार	खाद्य तथा कृषि क्षेत्र	क्षेत्रका सबै सदस्य	हरेक हप्ता

४.२.३ स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्र

विषयगत क्षेत्र (Cluster) को नेतृत्व गर्ने निकाय र सदस्यहरू

क्रसं	निकाय तथा संस्था	नाम	पद	फोन मोवाइल
१.	सामाजिक विकास समिति संयोजक		संयोजक	
२.	गाउँपालिका जनस्वास्थ्य शाखा	बासुदेव रेग्मी	सदस्य	
३.	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	पुरुषोत्तम न्यौपाने	सदस्य	
४.	स्वयमसेविका प्रतिनिधी		सदस्य	
५.	स्वास्थ्य चौकी प्रतिनिधी	सूर्य कुमार थापा	सदस्य	
६.	स्वास्थ्य चौकी प्रतिनिधी		सदस्य	
७.	स्वास्थ्य क्षेत्रमा कार्यरत गैसस		सदस्य	
८.	पशु विकास शाखा प्रमुख		सदस्य	
९.	निजी अस्पताल वा फार्मेसी प्रतिनिधि		सदस्य	

स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्रको क्षेत्रगत उद्देश्य

- विपदमा घाइते भएकाहरूको प्राथमिक उपचार गर्ने,
- महामारी हुनबाट बचाउने विधिहरू अवलम्वन गर्ने, शिविरमा उपचार गर्न नसकिने प्रकृतिका स्वास्थ्य समस्या भएका विरामी वा घाइतेलाई अस्पतालसम्म पुर्‍याई स्वास्थ्य उपचारको सुनिश्चितता गर्ने,
- महिला तथा बालबालिकामा पोषणको कमी भएमा त्यसबाट हुनसक्ने समयस्याबारे प्रभावित र सरोकारवालालाई सचेत गर्ने जस्ता जिम्मेवारी निर्वाह गर्नेछ । साथै यस विषयक्षेत्रले कोभिड-१९ लगायतका महाव्याधीको संक्रमण, रोकथाम र व्यवस्थापनको कार्य समेत गर्नेछ ।
- रोग फैलिएमा प्रभावकारी रूपमा नियन्त्रण गर्नु,

- आधारभूत स्वास्थ्य सेवामा प्रभावित तथा विस्थापितको पहुँच सुनिश्चित गर्न स्वास्थ्य शिविर सञ्चालन, मानवस्रोत परिचालनजस्ता उपाय अपनाउनु,
- कुपोषणबाट प्रभावित विस्थापित महिला, बालबालिका तथा जेष्ठ नागरिक र विरामीलाई पुरक खानाको व्यवस्था गरी उनीहरूको स्वस्थ जीवनको प्रत्याभूति गर्नु ।

स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्रको पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना

क्र.सं.	सामान्य पूर्वतयारीका कार्यहरु	नेतृत्व	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समय	अवश्यक वजेट रू हजारमा
१	विपद् पश्चात तत्काल देखा पर्ने स्वास्थ्य समस्या समाधानका लागि ५०० जनाको लागि चाहिने औषधीहरू भण्डारण गर्ने ।	स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्र	वडा कार्यालय, स्वयम सेविका, स्वास्थ्य शाखा, स्वास्थ्य संस्था	मनसुन पूर्व बर्षमा १ पटक	१००
२	द्रुत प्रतिकार्य टोली -Rapid Response Team-RRT_ लाई पुनर्ताजगी तालिम तथा सामग्री व्यवस्थापन गर्ने ।	स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्र	वडा कार्यालय, स्वयम सेविका, स्वास्थ्य शाखा,स्वास्थ्य संस्था	मनसुन पूर्व बर्षमा १ पटक	संस्थागत पहल (खर्च नलाग्ने)
३	प्रतिकार्यका लागि आवश्यक दक्ष मानव संसाधनको सूची तयार गरी अद्यावधिक गर्ने	स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्र	वडा कार्यालय, स्वयम सेविका, स्वास्थ्य शाखा, स्वास्थ्य संस्था	मनसुन पूर्व बर्षमा १ पटक	संस्थागत पहल (खर्च नलाग्ने)
४	स्वास्थ्य सम्बन्धी शिक्षण सामग्रीको व्यवस्था तथा स्वास्थ्य शिक्षाको लागि स्वास्थ्यकर्मीको व्यवस्था गर्ने ।	स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्र	वडा कार्यालय, स्वयम सेविका, स्वास्थ्य शाखा, स्वास्थ्य संस्था	मनसुन पूर्व बर्षमा १ पटक	संस्थागत पहल (खर्च नलाग्ने)
५	कोभिड-१९ संक्रमण लगायत महामारी रोकथाम, नियन्त्रण र परीक्षण तथा उपचार सम्बन्धी जनचेतना अभिबृद्धि कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।	स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्र	वडा कार्यालय, स्वयम सेविका, स्वास्थ्य शाखा, स्वास्थ्य संस्था	मनसुन पूर्व आवश्यकता अनुसार	५०
६	विभिन्न संस्थाहरूसँग भएको स्वास्थ्य सरसफाइ सामग्रीहरूको मौज्दात विवरण सङ्कलन गर्ने ।	स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्र	वडा कार्यालय, स्वयम सेविका, कार्यरत संघसंस्था, विकास साझेदारहरु,	मनसुन पूर्व	संस्थागत पहल (खर्च नलाग्ने)
७	प्रत्येक विद्यालयमा अनिवार्य हेण्डवास स्टेसन व्यवस्थापन गर्नको लागि विद्यालयहरुलाई सहजीकरण गर्ने ।	स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्र	वडा कार्यालय, विद्यालय, शिक्षा शाखा, विकास साझेदारहरु,	मनसुन पूर्व	संस्थागत पहल (खर्च नलाग्ने)

क्र.सं.	सामान्य पूर्वतयारीका कार्यहरु	नेतृत्व	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समय	अवश्यक वजेट रू हजारमा
८	गाउँपालिका र आसपासका सरकारी, सामुदायिक तथा निजी स्वास्थ्य सेवा प्रदायक र उनीहरूसँग भएको स्रोतको सूची र सहयोगको खाका तयार गर्ने ।	स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्र	वडा कार्यालय, स्वयम सेविका, स्वास्थ्य शाखा, विकास साझेदारहरु, RRT, स्वास्थ्य संस्था	मनसुन पूर्व	संस्थागत पहल (खर्च नलाग्ने)
९	गाउँपालिकासंग समन्वय गरी ६ महिना देखि ५ बर्षमुनीको बालबालिका, जेष्ठ नागरिक, गर्भवती र सुत्केरी महिलाहरुको लागि ५०० न्यूट्रिसन किट भण्डारण गर्ने गराउने ।	स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्र	वडा कार्यालय, स्वयम सेविका, स्वास्थ्य शाखा, विकास साझेदारहरु, RRT	मनसुन पूर्व	१०००
१०	स्वास्थ्य शिविर सञ्चालनका लागि स्वास्थ्यकर्मीको सूची तयार गर्ने।	स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्र	वडा कार्यालय, स्वयम सेविका, स्वास्थ्य शाखा, विकास साझेदारहरु, RRT, स्वास्थ्य संस्था	मनसुन पूर्व	संस्थागत पहल (खर्च नलाग्ने)
११	एम्बुलेन्सको सहज परिचालनको लागि सूचीकरण गरी आवश्यक बन्दोवस्त मिलाउने ।	स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्र	वडा कार्यालय, स्वयम सेविका, स्वास्थ्य शाखा, विकास साझेदारहरु, RRT, स्वास्थ्य संस्था	मनसुन पूर्व	संस्थागत पहल (खर्च नलाग्ने)

आपत्कालीन प्रतिकार्य योजना

विपद्को अवस्थामा जनस्वास्थ्यको रक्षा र स्वच्छता प्रवर्द्धनका लागि यस क्षेत्रले देहायका कार्यहरु गर्नेछः

क्रसं	प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्य	परिमाण	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
१.	• आपत्कालीन बैठक आयोजना गरी विपद्को अवस्थाको मूल्याङ्कन गर्ने • सहयोगी संस्थाको क्षमता पहिचान, कार्य तथा जिम्मेवारी विभाजन गर्ने, • सामग्री आपूर्तिकर्ताको सूची तयार गर्ने, • विद्यमान स्रोत र मागको विश्लेषण गर्ने,	शुरुमा १ पटक र आवश्यकता अनुसार	स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्र	स्वास्थ्य केन्द्र सुरक्षा निकाय RRT महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरु	विपद् हुनासाथ
२.	• वडा र समुदाय तहमा स्वच्छता प्रवर्द्धन समिति परिचालन गर्ने। • विशिष्ट सेवा दिनु पर्ने जनसङ्ख्याको पहिचान गर्ने,	आवश्यकता अनुसार	स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्र	स्थाविव्यस स्वास्थ्य चौकी सुरक्षा निकाय	विपद् हुनासाथ

	• प्रतिकार्य योजना अनुरूप भएका पूर्वतयारीको पुनरावलोकन गर्ने, • विपद् व्यवस्थापन समिति र अन्य क्षेत्र तथा सरोकारवालासँग सम्बन्ध राखी काम गर्ने व्यवस्था मिलाउने, • विपदबाट स्वास्थ्यमा उत्पन्न समस्याबारे सूचना तथा जानकारी सङ्कलन गर्ने ।			स्वयंसेविका युवा सञ्जाल, RRT	
३.	घाइतेको उपचारका लागि तत्काल स्वास्थ्यकर्मीको नेतृत्वमा प्राथमिक उपचार कार्यदल खटाउने र थप उपचारको आवश्यकता परेकाहरुको छनौट गरी अस्पताल पठाउने व्यवस्था मिलाउने ।	आवश्यकता अनुसार	स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्र	स्वास्थ्य केन्द्र RRT सुरक्षा निकाय युवा क्लव महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरु	विपद् हुनासाथ
४.	बहु क्षेत्रगत द्रूत लेखाजोखाको प्रतिवेदनको आधारमा स्वास्थ्यसम्बन्धी आवश्यकता पहिचान गर्ने	३ पटक	स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्र	सूचना कार्यदल	प्रतिवेदन प्राप्त भएपछ
५.	जनस्वास्थ्य सम्बन्धी जनचेतना अभिबृद्धिका कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्ने ।	३ पटक	स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्र	स्वास्थ्य केन्द्रहरु युवा क्लव महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरु	निरन्तर
६.	सुत्केरी तथा बच्चालाई दूध खुवाउने आमा, गर्भवती महिला र कुपोषित बालबालिकालाई पोषणयुक्त खाद्यान्नको लागि खाद्य क्षेत्रलाई सिफारिस गर्ने ।	आवश्यकता अनुसार	स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्र	महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरु	२४ घण्टा भित्र
७.	महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका युवा तथा महिला समूह मार्फत जनस्वास्थ्यसम्बन्धी जनचेतना अभिवृद्धिको कार्यक्रम सञ्चालन गरी सरसफाइ प्रवर्द्धन कार्य गर्ने गराउने • स्थानीय भाषामा जनचेतनामूलक क्रियाकलाप • माइकिङ् ,सडक नाटक • सूचना केन्द्र स्थापना गर्ने • जानकारीमूलक, शिक्षाप्रद प्रचार सामग्री तयार गरी वितरण गर्ने • स्वयंसेवक परिचालन • सञ्चार क्षेत्रको परिचालन • बाल/युवा क्लबको परिचालन • शिविरमा सुरक्षा व्यवस्थापन • अन्य क्षेत्रहरुसंगको निकट समन्वय गर्ने ।	आवश्यकता अनुसार	स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्र	गाउँपालिका रेडक्रस गैससहरु RRT	२४ घण्टा भित्र शुरु गरी निरन्तर

८.	समुदायबाट र अन्य क्षेत्रबाट पृष्ठपोषण सङ्कलन र पुनरावलोकन गरी सुधारका क्षेत्र पहिचान गर्ने ।	आवश्यकता अनुसार	स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्र	गाउँपालिका रेडक्रस गैससहरु	निरन्तर
९.	शिविरमा मलेरियालगायत सरुवा रोग नियन्त्रणको लागि विषादी छर्किने । झुल वितरण गर्ने ।	आवश्यकता अनुसार	स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्र	स्थाविव्यस गैससहरु	आवश्यकतानुसार
१०.	आवश्यकता अनुसार शिबिरमा स्वास्थ्य केन्द्र र पोषण क्लिनिक स्थापना गर्ने । पोषणका लागि खाद्य क्षेत्रलाई सिफारिस गर्ने ।	आवश्यकता अनुसार	स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्र	स्थाविव्यस गैससहरु	आवश्यकतानुसार
११.	अन्य क्षेत्र र विपद् व्यवस्थापन समितिसँग मिलेर अनुगमन सुचकहरु तयार गरी अनुगमन गर्ने र विपद् प्रभावितहरुका गुनासो र सुझावको कार्यान्वयन गर्ने	आवश्यकता अनुसार	स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्र	स्थाविव्यस गैससहरु	निरन्तर
१२.	स्वास्थ्य तथा पोषणको अवस्था र भएका कार्य तथा आवश्यकताको समीक्षा गर्ने ।	आवश्यकता अनुसार	स्वास्थ्य क्षेत्र	स्थाविव्यस गैससहरु	हरेक दिन
१३.	पानीजन्य सरुवा रोगको प्रकृति पहिचान गर्ने र त्यसअनुसार स्वास्थ्य प्रवर्द्धन र सचेतना अभिवृद्धि गर्ने	आवश्यकता अनुसार	स्वास्थ्य क्षेत्र	स्थाविव्यस गैससहरु	हरेक दिन
१४.	नियमित तथा आवश्यकतानुसार अतिरिक्त खोप कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।	आवश्यकता अनुसार	स्वास्थ्य क्षेत्र	स्थाविव्यस गैससहरु	आवश्यकतानुसार
१५.	प्रतिवेदन तयार गरी विपद् व्यवस्थापन समितिमा र सरोकारवालालाई उपलब्ध गराउने ।	आवश्यकता अनुसार	स्वास्थ्य क्षेत्र	स्थाविव्यस	हरेक दिन

४.२.४ खानेपानी तथा वातावरण स्वच्छता प्रवर्द्धन क्षेत्र

विषयगत क्षेत्र (Cluster) को नेतृत्व गर्ने निकाय र सदस्यहरू

क्रसं	निकाय तथा संस्था	नाम	पद	फोन मोवाइल
१.	वन तथा वातावरण समिति संयोजक	देदेन्द्र प्रसाद दाहाल	संयोजक	
२.	गाउँपालिका सरसफाई शाखा प्रमुख	उमेश भट्टराई	सदस्य	
३.	स्वयमसेविका प्रतिनिधी	कमला खड्का	सदस्य	
४.	आमा समुह प्रतिनिधि	गुणा निरौला	सदस्य	
५.	युवा क्लव प्रतिनिधि		सदस्य	
६.	टोल विकास संस्था प्रतिनिधि		सदस्य	
७.	खानेपानी आयोजना प्रतिनिधि	राजन रेग्मी	सदस्य	
८.	खानेपानी आयोजना प्रतिनिधि	भुवनेश्वर मण्डल	सदस्य	
९.	टेक्निसियन		सदस्य	

खानेपानी तथा वातावरण स्वच्छता प्रवर्द्धन विषयगत क्षेत्रको उद्देश्य

- विपद्‌को अवस्थामा खानेपानी आपूर्ति गर्ने,
- विपद्‌का कारण ढलेका बोटबिरूवाहरू हटाउने, विपद्‌जन्य घटनाबाट सिर्जना भएका फोहोरहरू सरसफाई गर्ने, मरेका पशुपंक्षीहरूको व्यवस्थापन गर्ने,
- व्यक्तिगत सरसफाई र वातावरणको लागि स्वच्छता सम्बन्धी सरसामानहरू -जस्तैः हाईजिन किट, पियुष, क्लोरिन, डस्टविन, ...) उपलब्ध गराउने जिम्मेवारी निर्वाह गर्नेछ।
- झाडापखाला, हैजा तथा औलो र पानीजन्य एवं कीटजन्य सरुवारोगहरूको रोकथाम तथा उपचार सुनिश्चित गर्नु,

खानेपानी तथा वातावरण स्वच्छता प्रवर्द्धन विषयगत क्षेत्रको पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना

क्र.सं.	सामान्य पूर्वतयारीका कार्यहरु	नेतृत्व	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समय	अवश्यक वजेट रू हजारमा
१	• वास (WASH) क्षेत्रमा काम गर्ने निकाय तथा संस्थाको पहिचान गरी सदस्य निकाय वा संस्था र तिनका प्रतिनिधिको विवरण अध्यावधिक गर्ने । • क्षेत्रमा रहन इच्छुक संस्थाहरूको विवरण सङ्कलन गरी सूचीकरण गर्ने, • यस क्षेत्रमा काम गर्ने गैसस नीजिक्षेत्रसंग समन्वय गर्ने ।	खानेपानी तथा वातावरण स्वच्छता प्रवर्द्धन विषयगत क्षेत्र	वडा कार्यालय, युवा क्लव, महिला समूह, विकास साझेदारहरु,	मनसुन पूर्व बर्षमा १ पटक	संस्थागत पहल (खर्च नलाग्ने)
२	सम्भावित २०० विस्थापितहरुको परिवारको लागि अस्थायी शौचालय र खानेपानी व्यवस्थापनको सामग्री भण्डारण गर्ने ।	खानेपानी तथा वातावरण स्वच्छता प्रवर्द्धन विषयगत क्षेत्र	वडा कार्यालय, युवा क्लव, महिला समूह, विकास साझेदार	मनसुन पूर्व बर्षमा १ पटक	१०००
३	खानेपानी, सरससफाइ तथा स्वास्थ्य प्रवर्द्धनसम्बन्धी तालिम प्राप्त व्यक्तिको सूची तयार गर्ने ।	खानेपानी तथा वातावरण स्वच्छता प्रवर्द्धन विषयगत क्षेत्र	वडा कार्यालय, युवा क्लव, महिला समूह, विकास साझेदार	मनसुन पूर्व	संस्थागत पहल (खर्च नलाग्ने)
४	पानी शुद्धीकरण र हाइजीन कीट, साबुन पानीले हात धुने सम्बन्धमा सरसफाइको लागि घरदैलो अभियान सञ्चालन गर्न महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकालाई अभिमुखीकरण गर्ने	खानेपानी तथा वातावरण स्वच्छता प्रवर्द्धन विषयगत क्षेत्र	वडा कार्यालय, युवा क्लव, महिला समूह, विकास साझेदार	मनसुन पूर्व	५०
५	विपद्‌को समयमा खानेपानी शुद्धीकरणको लागि आवश्यक पर्ने क्लोरिन, पियुष जस्ता औषधीको उचित भण्डारण गर्ने ।	खानेपानी तथा वातावरण स्वच्छता प्रवर्द्धन विषयगत क्षेत्र	वडा कार्यालय, विकास साझेदारहरु,	मनसुन पूर्व	५०

६	सरसफाईका लागि आवश्यक पर्ने सामग्री तथा उपकरणहरू उपयुक्त ठाउँमा भण्डारण गर्ने ।	खानेपानी तथा वातावरण स्वच्छता प्रवर्द्धन विषयगत क्षेत्र	वडा कार्यालय, विकास साझेदारहरु,	मनसुन पूर्व	५०
७	खानेपानी ओसार्ने, जम्मा गर्ने र वितरण गर्ने साधनहरू मर्मत सम्भार गरी चालु अवस्थामा राख्ने वा सेवा प्रदायकहरुको सूची तयार गर्ने।	खानेपानी तथा वातावरण स्वच्छता प्रवर्द्धन विषयगत क्षेत्र	वडा कार्यालय, विकास साझेदारहरु,	मनसुन पूर्व	संस्थागत पहल (खर्च नलाग्ने)
८	आपत्कालीन अवस्थामा प्रयोग गर्न सकिने खानेपानीको श्रोतहरू पहिचान र संरक्षण गर्ने ।	खानेपानी तथा वातावरण स्वच्छता प्रवर्द्धन विषयगत क्षेत्र	वडा कार्यालय, युवा क्लब, महिला समूह, विकास साझेदार	मनसुन पूर्व	संस्थागत पहल (खर्च नलाग्ने)

आपत्कालीन प्रतिकार्य योजना

विपद्को अवस्थामा जनस्वास्थ्यको रक्षा र स्वच्छता प्रवर्द्धनका लागि यस क्षेत्रले देहायका कार्यहरु गर्नेछः

क्रसं	प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्य	परिमाण	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
१.	आपत्कालीन बैठक आयोजना गरी • विपद्को अवस्थाको मूल्याङ्कन गर्ने • सहयोगी संस्थाको क्षमता पहिचान, • कार्य तथा जिम्मेवारी विभाजन गर्ने, • सामग्री आपूर्तिकर्ताको सूची तयार गर्ने, • विद्यमान स्रोत र मागको विश्लेषण गर्ने,	हरेक विपदमा १ पटक र आवश्यकता अनुसार	WASH क्षेत्र	स्वास्थ्य संस्थाहरु सुरक्षा निकाय स्वयंसेविका युवा सञ्जाल, महिला समूहहरु RRT	विपद् हुनासाथ
२.	• वडा र समुदाय तहमा स्वच्छता प्रवर्द्धन समिति परिचालन गर्ने। • विशिष्ट सेवा दिनु पर्ने जनसङ्ख्याको पहिचान गर्ने, • प्रतिकार्य योजना अनुरूप भएका पूर्वतयारीको • पुनरावलोकन गर्ने, • विपद् व्यवस्थापन समिति र अन्य क्षेत्र तथा सरोकारवालासँग सम्बन्ध राखी काम गर्ने व्यवस्था मिलाउने, • विपदबाट स्वास्थ्यमा उत्पन्न समस्याबारे सूचना तथा जानकारी सङ्कलन गर्ने ।	आवश्यकता अनुसार	WASH क्षेत्र	स्वास्थ्य संस्थाहरु सुरक्षा निकाय स्वयंसेविका युवा सञ्जाल, महिला समूहहरु RRT	विपद् हुनासाथ
३.	विपद प्रभावितहरुलाई आवश्यकतानुसार स्वच्छ खानेपानीको नियमित आपूर्ति गराउने	आवश्यकता अनुसार	WASH क्षेत्र	स्वयंसेविका युवा सञ्जाल, महिला समूहहरु	१२ घण्टा भित्र

४.	विभिन्न संस्थाहरूसँग भएको स्वास्थ्य सरसफाइ सामग्रीहरूको मौज्दात विवरण सङ्कलन गर्ने ।	आवश्यकता अनुसार	WASH क्षेत्र	गैससहरु	१२ घण्टा भित्र
५.	विद्यालयमा स्थापित बाल समूहहरूबीच सरसफाइसम्बन्धी क्रियाकलापहरू सञ्चालन गर्ने ।		WASH क्षेत्र	विद्यालयहरु	२४ घण्टा भित्र
६.	स्वास्थ्य प्रवर्द्धनका तथा सरसफाइका सामग्री वितरण गर्ने • Hygiene kit • WASH kit • Dignity kit	आवश्यकता अनुसार	WASH क्षेत्र	स्वास्थ्य संस्थाहरु स्वयंसेविका युवा सञ्जाल, महिला समूहहरु RRT	२४ घण्टा भित्र
७.	खानेपानी शुद्धीकरणका सामान वितरण (बाल्टीन २ वटा १० र १५ लि., मग १, पियुष पहिलो १ हप्ता र बाँकी दिनका लागि वाटरगार्ड वा पियुष १ प्रति परिवार)	१ पटक	WASH क्षेत्र	रेडक्रस गैससहरु	२४ घण्टा भित्र
८.	समुदाय स्थानान्तरण हुने स्थान वा शिवीर तथा प्रभावित स्थानीय तहमा स्वास्थ्य प्रवर्द्धनसँग सम्बन्धित खानेपानी, शौचालयजस्ता संरचना तथा सरसफाइको अवस्थाको अध्ययन गर्ने ।	आवश्यकता अनुसार	WASH क्षेत्र	स्वास्थ्य संस्था रेडक्रस गैससहरु	१२ घण्टा भित्र
९.	महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका, युवा तथा महिला समूह मार्फत सरसफाईसम्बन्धी जनचेतना अभिवृद्धिको कार्यक्रम सञ्चालन गरी सरसफाइ प्रवर्द्धन कार्य गर्ने गराउने • स्थानीय भाषामा जनचेतनामूलक क्रियाकलाप • माइकिङ्, सडक नाटक • सूचना केन्द्र स्थापना गर्ने • जानकारीमूलक, शिक्षाप्रद प्रचार सामग्री तयार गरी वितरण गर्ने • स्वयंसेवक परिचालन • सञ्चार क्षेत्रको परिचालन • बाल/युवा क्लबको परिचालन • शिविरमा सुरक्षा व्यवस्थापन • अन्य क्षेत्रहरुसंगको निकट समन्वय	आवश्यकता अनुसार	WASH क्षेत्र	स्वास्थ्य संस्थाहरु सुरक्षा निकाय स्वयंसेविका युवा सञ्जाल, महिला समूहहरु RRT गैससहरु	१२ घण्टा भित्र शुरु गरी निरन्तर
१०.	समुदायबाट र अन्य क्षेत्रबाट पृष्ठपोषण सङ्कलन र पुनरावलोकन गरी सुधारका क्षेत्र पहिचान गर्ने ।	आवश्यकता अनुसार	WASH क्षेत्र	रेडक्रस गैससहरु स्वयंसेविकाहरु	निरन्तर
११.	शिबिरमा मलेरियालगायत सरुवा रोग नियन्त्रणको लागि विषादी छर्किने । झुल वितरण गर्ने ।	आवश्यकता अनुसार	WASH क्षेत्र	रेडक्रस गैससहरु	आवश्यकतानुसार
१२.	शिबिर रहेको क्षेत्रको पूर्ण सरसफाइसम्बन्धी कार्य गर्ने ।	आवश्यकता अनुसार	WASH क्षेत्र	स्वास्थ्य संस्थाहरु स्वयंसेविका	हरेक दिन

१३.	पानीजन्य सरुवा रोगको प्रकृति पहिचान गर्ने र त्यसअनुसार स्वास्थ्य प्रवर्द्धन र सचेतना अभिवृद्धि गर्ने ।	आवश्यकता अनुसार	WASH क्षेत्र	युवा सञ्जाल, महिला समूहहरु RRT गैससहरु	हरेक दिन
१४.	मरेका पशु पंक्षिहरुको उचित व्यवस्थापन गर्ने	आवश्यकता अनुसार	WASH क्षेत्र	रेडक्रस गैससहरु	आवश्यकतानुसार
१५.	प्रतिवेदन तयार गरी विपद् व्यवस्थापन समितिमा र सरोकारवालालाई उपलब्ध गराउने ।	आवश्यकता अनुसार	WASH क्षेत्र		हरेक दिन

४.२.५ आपतकालीन आश्रय तथा गैरखाद्य सामग्री क्षेत्र

विषयगत क्षेत्र (Cluster) को नेतृत्व गर्ने निकाय र सदस्यहरू

क्रसं	निकाय तथा संस्था	नाम	पद	फोन मोवाइल
१.	गाउँपालिका	अमृता कुमारी गच्छदार	उपाध्यक्ष	९८५२०३७३०१
२.	आर्थिक विकास शाखा प्रमुख	अनुज प्याकुरेल	सदस्य सचिव	
३.	भौतिक पूर्वाधार विकास तथा योजना शाखा प्रमुख	ई खरानन्द इसर	सदस्य	
४.	तोकिएको वडा अध्यक्ष	देवेन्द्र प्रसाद दाहाल	सदस्य	९८०२०८८१८९
५.	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी प्रतिनिधि	पुरुपोत्तम न्यौपाने	सदस्य	
६.	महिला तथा बालबालिका शाखा प्रमुख	निश्चलता कार्की	सदस्य	
७.	अपाङ्गता सम्बन्धी सञ्जाल प्रतिनिधि		सदस्य	
८.	आश्रय तथा गैरखाद्य क्षेत्रमा काम गर्ने संस्था प्रतिनिधि		सदस्य	
९.	नेपाल प्रहरी	मुना डाँगी	सदस्य	९८५२०९०५१५
१०.	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल नं ३ गण	प्रतिनिधि	सदस्य	९८५१२७२१०२
११.	बाणिज्य तथा व्यापार संघका प्रतिनिधि	सुवोध कोइराला	सदस्य	९८५२०२०५६०
१२.	यातायात व्यवसायी संघका प्रतिनिधि		सदस्य	
१३.	होटल व्यवसायी संघका प्रतिनिधि		सदस्य	

आपतकालीन आश्रय तथा गैरखाद्य सामग्री क्षेत्रको क्षेत्रगत उद्देश्य

- विपद्को कारण घरमा क्षति पुगी बस्न नसक्ने अवस्थामा रहेका प्रभावितहरूलाई आपत्कालीन आश्रय वा बासको लागि अस्थायी संरचना निर्माण गर्ने ।
- प्रभावितहरूलाई त्रिपाल, भाँडाकुँडा, लत्ताकपडा जस्ता गैर-खाद्य सामग्री वितरण गर्ने जिम्मेवारी निर्वाह गर्ने ।
- सुरक्षित तथा आरामदायी बस्ने ठाउँको प्राप्तिका लागि भौतिक एवं सामाजिक आवश्यकताहरूमा व्यक्ति तथा परिवारहरूको पहुँच सुनिश्चित गर्ने ।

- विपद्का कारणले घरवारविहीन बनेका मानिसका निमित्त स्थायी समाधानको खोजीका लागि प्रयत्न गर्नुका साथै विस्थापितलाई मानवअधिकारको उपभोग गर्न सक्षम बनाउने ।
- घरायसी आवश्यकताका भाँडाकुँडा तथा व्यक्तिगत सम्मान र मर्यादासहित दैनिक जीवनयापनका लागि आवश्यक सामग्रीहरूमा विस्थापितको समानुपातिक पहुँच गराउने ।

आपतकालीन आश्रय तथा गैरखाद्य सामग्री क्षेत्रको पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना

क्र.सं.	सामान्य पूर्वतयारीका कार्यहरु	नेतृत्व	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समय	अवश्यक वजेट रू हजारमा
१.	गाउँपालिकाको विपद् जोखिम क्षेत्र नजिक खुल्ला स्थानहरु पहिचान गरी अस्थायी आश्रय स्थलको लागि आवश्यक भौतिक पूर्वाधारहरु निर्माण गर्ने । जस्तैः चर्पि, ट्युवेल, सेड आदी ।	आपतकालीन आश्रय तथा गैरखाद्य सामग्री क्षेत्र	विषयगत क्षेत्र प्रमुख, वडा समिति, पूर्वाधार विकास शाखा, विकास साझेदार	मनसुन पूर्व	२०० जोड कोषको रुपमा
२.	• यस क्षेत्रमा संलग्न सदस्य संस्थाहरूको विवरण अद्यावधिक गर्ने । • सम्भावित सहयोगी निकाय तथा संस्थाहरूको पहिचान गरी आवासको लागि उपलब्ध साधन र स्रोतको सूची तयार गर्ने ।	आपतकालीन आश्रय तथा गैरखाद्य सामग्री क्षेत्र	विषयगत क्षेत्र प्रमुख, वडा समिति, पूर्वाधार विकास शाखा, विकास साझेदार	मनसुन पूर्व	संस्थागत पहलबाट
३.	आवास तथा गैर खाद्य सामग्रीको आपूर्तिको लागि बजार र बिक्रेताका वैकल्पिक सूची बनाउने, आवश्यकता अनुसार सम्झौता गर्ने ।	आपतकालीन आश्रय तथा गैरखाद्य सामग्री क्षेत्र	विषयगत क्षेत्र प्रमुख, वडा समिति, पूर्वाधार विकास शाखा, विकास साझेदार	मनसुन पूर्व	संस्थागत पहलबाट
४.	५०० परिवारको लागि सेल्टर किट भण्डारण गर्ने गराउने ।	आपतकालीन आश्रय तथा गैरखाद्य सामग्री क्षेत्र	वडा समिति रेडक्रस, गैसस, उद्योग वाणिज्य संघ	मनसुन पूर्व	३००
५.	आवास तथा गैरखाद्य सामग्री भण्डारणको सूची राखे गाउँपालिका र अन्य सरोकारवालालाई उपलब्ध गराउने ।	आपतकालीन आश्रय तथा गैरखाद्य सामग्री क्षेत्र	वडा समिति, पुर्वाधार विकास शाखा, विकास साझेदार, रेडक्रस	मनसुन पूर्व	संस्थागत पहलबाट
६.	अस्थायी आश्रय स्थल बनाउन सुविधायुक्त खुला क्षेत्रको व्यवस्थापन र संरक्षण गर्ने ।	आपतकालीन आश्रय तथा गैरखाद्य सामग्री क्षेत्र	वडा समिति, पूर्वाधार विकास शाखा, विकास साझेदार,	मनसुन पूर्व	संस्थागत पहलबाट
७.	अस्थायी आश्रय वा बास निर्माणको लागि टोली गठन गर्ने र दक्षता अभिबृद्धिका लागि कृत्रिम घटना अभ्यास गर्ने	आपतकालीन आश्रय तथा गैरखाद्य सामग्री क्षेत्र	वडा समिति, पूर्वाधार विकास शाखा, विकास साझेदार,	मनसुन अगाडी	३००

आपत्कालीन प्रतिकार्य योजना

विपद आएको समयमा तथा त्यसपछि लगत्तै विस्थापित तथा प्रभावित मानिसलाई विनाभेदभाव खाद्यान्न उपलब्ध गराउनु यस क्षेत्रको कार्याधिकार हो । यसको लागि यस क्षेत्रले देहायअनुसार काम गर्नेछः

क्रसं	प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्य	परिमाण	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
१.	विषयगत क्षेत्रको आपत्कालीन बैठक बस्ने ।	शुरुमा १ पटक र आवश्यकता अनुसार	आश्रय तथा गैरखाद्य क्षेत्र	स्थाविव्यस गाउँपालिका क्षेत्रका सदस्यहरु	विपदको संकेत देखिनासाथ
२.	विपदबाट प्रभावित क्षेत्र तथा विस्थापित मानिसको तथ्याङ्क समग्र व्यवस्थापन सूचना तथा खोज तथा उद्धार कार्यदलबाट तत्काल प्राप्त गर्ने र आवास तथा गैरखाद्य आवश्यकता पहिचान गर्ने ।	आवश्यकता अनुसार	आश्रय तथा गैरखाद्य क्षेत्र	सुरक्षा निकाय सूचना समन्वय क्षेत्र गैसस	विपद आउनासाथ शुरु गर्ने
३.	मानवीय सहयोग गर्ने संस्थाहरूसँग समन्वय गरी आवश्यक व्यवस्था मिलाउने ।	आवश्यकता अनुसार	आश्रय तथा गैरखाद्य क्षेत्र	सूचना समन्वय क्षेत्र नीजि क्षेत्र गैसस	विपद आउनासाथ शुरु गर्ने
४.	संरक्षण तथा सुरक्षा क्षेत्र सँग समन्वय गरी तत्काल लगाउने लुगाफाटो तथा अन्य खाना तथा गैरखाद्य सामग्री वितरण गर्ने (महिला, बालबालिका, सुत्केरी तथा संवेदनशील व्यक्तिलाई विशेष ध्यान दिने)	आवश्यकता अनुसार	आश्रय तथा गैरखाद्य क्षेत्र	स्थाविव्यस युवा सञ्जाल गैसस व्यापार संघ	१२ घण्टा भित्र
५.	कार्यदललाई परिस्थिति विश्लेषणको लागि प्रभावित क्षेत्रमा पठाउने र प्राप्त सूचना र अवस्थाअनुरूप कार्ययोजनाको समीक्षा गर्ने	आवश्यकता अनुसार	आश्रय तथा गैरखाद्य क्षेत्र	स्थाविव्यस युवा सञ्जाल सुरक्षा निकाय	६ घण्टा भित्र र यसपछि निरन्तर
६.	पहिचान भएका पूर्वनिर्धारित स्थानहरूमा अस्थायी आवासमा बसोवास गराउने । पूर्वनिर्धारित स्थानमा नअटेका विस्थापितलाई त्रिपालको व्यवस्था गरी तत्काल सुरक्षित स्थानमा बस्ने व्यवस्था मिलाउने ।	आवश्यकता अनुसार	आश्रय तथा गैरखाद्य क्षेत्र	स्थाविव्यस युवा सञ्जाल सुरक्षा निकाय	६ घण्टा भित्र र यसपछि निरन्तर
७.	विस्थापितलाई उद्धार गरी राखिएको क्षेत्रको निरीक्षण र थप आवश्यकताको पहिचान गर्ने	आवश्यकता अनुसार	आश्रय तथा गैरखाद्य क्षेत्र	युवा सञ्जाल सुरक्षा निकाय	६ घण्टा भित्र र यसपछि निरन्तर
८.	आवश्यकताअनुसार ओछ्याउने, ओड्ने, लगाउने कपडा तथा खाना पकाउने, खाने भाँडावर्तन स्वीकृत मापदण्ड अनुसार वितरण गर्ने ।	आवश्यकता अनुसार	आश्रय तथा गैरखाद्य क्षेत्र	गाउँपालिका स्थाविव्यस व्यापार संघ	१२ घण्टा भित्र

क्रसं	प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्य	परिमाण	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
९.	नागरिक समाजका विभिन्न क्षेत्रबाट वितरण हुने राहतको अभिलेख राख्ने र नपुग वा राहत प्राप्त गर्न नसकेका समुदायको पहिचान गरी राहत उपलब्ध गराउने ।	आवश्यकता अनुसार	आश्रय तथा गैरखाद्य क्षेत्र	गाउँपालिका सुरक्षा निकाय गैससहरु	नियमितरुपमा
१०.	राहत वितरणसम्बन्धी कार्य, समस्या र समाधानबारे जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, प्रदेश विपद् व्यवस्थापन कार्यकारी समिति तथा अन्य सरोकारवालालाई जानकारी गराउने ।	आवश्यकता अनुसार	आश्रय तथा गैरखाद्य क्षेत्र	स्थाविव्यस कार्यदलहरु व्यापार संघ	हरेक दिन
११.	विस्थापितहरुको प्रत्यक्ष सहभागितामा शिबिर व्यवस्थापन समिति गठन गरी स्फेयर मापदण्ड अनुसार हुने गरी शिविर स्थापना गर्ने ।	आवश्यकता अनुसार	आश्रय तथा गैरखाद्य क्षेत्र	गाउँपालिका स्थाविव्यस	विपद् पश्चात परिस्थिति हेरेर
१२.	शिविरहरुको नियमित अनुगमन गर्ने र प्रभावितहरुका गुनासाहरुलाई तत्काल सम्बोधन गर्ने ।	आवश्यकता अनुसार	आश्रय तथा गैरखाद्य क्षेत्र	गाउँपालिका स्थाविव्यस	नियमितरुपमा
१३.	अवस्था सामान्य भएपश्चात शिविर तथा सार्वजनिक स्थानबाट प्रभावितहरुको वासस्थानमा फर्काउन आवश्यक समन्वय गर्ने	१ पटक	आश्रय तथा गैरखाद्य क्षेत्र	गाउँपालिका स्थाविव्यस	अवस्था सामान्य हुन थाले पछि
१४.	खाद्य क्षेत्र संगको नियमित बैठक तथा प्रतिवेदन तयारी गरी सबै सरोकारवालालाई उपलब्ध गराउने	आवश्यकता अनुसार	आश्रय तथा गैरखाद्य क्षेत्र	गाउँपालिका स्थाविव्यस	हरेक दिन र आवश्यकतानुसार

४.२.६ संरक्षण तथा सुरक्षा क्षेत्र

विषयगत क्षेत्र (Cluster) को नेतृत्व गर्ने निकाय र सदस्यहरू

क्रसं	निकाय तथा संस्था	नाम	पद	फोन मोवाइल
१.	सामाजिक विकास समिति संयोजक	रेवती नारायण चौधरी	संयोजक	९८५२०३१६४१
२.	महिला तथा वालिवालिका शाखा प्रमुख	निश्चलता कार्की	सदस्य सचिव	९८६२३४१३७४
३.	तोकिएको वडा अध्यक्ष	शशिकान्त चौधरी	सदस्य	
४.	तोकिएको कार्यपालिका महिला सदस्य	सपना कोइराला	सदस्य	९८५२०३०६४४
५.	स्थानीय प्रहरी प्रमुख वा महिला सेल प्रतिनिधि	मुना डागी	सदस्य	९८५२०९०५१५
६.	महिला सञ्जालको प्रतिनिधि	उर्वशी चौधरी	सदस्य	
७.	स्वास्थ्य शाखा प्रतिनिधि	बासुदेव रेग्मी	सदस्य	
८.	महिला सहकारी संस्था प्रतिनिधि	मनिका थापा	सदस्य	

९.	ज्येष्ठ नागरिक संघका प्रतिनिधि	प्रेम घिमिरे	सदस्य	
१०.	संरक्षण तथा सुरक्षा क्षेत्रमा कार्यरत गैसस प्रतिनिधि		सदस्य	

संरक्षण तथा सुरक्षा क्षेत्रको क्षेत्रगत उद्देश्य

- विपद्को समयमा महिला, गर्भवती महिला, सुत्केरी, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू, शिशु, बालबालिका, बृद्धबृद्धाहरूलाई संरक्षण गर्ने,
- उनीहरूको आवश्यकता बमोजिमका सरसामानहरू जस्तैः सेनेटरी प्याड, खेलकुदका सामान आदि उपलब्ध गराउने ।
- घरपरिवारका सदस्य गुमाएकाहरू तथा विपद्का कारण त्रसित व्यक्तिहरूलाई मनोसामाजिक परामर्श सेवा दिने र हिंसामुक्त वातावरण सिर्जना गर्ने जस्ता जिम्मेवारी निर्वाह गर्ने ।
- महिला तथा बालबालिकालगायत जोखिममा परेका समूहलाई हिंसा, मानसिक तनाव, शोषण, दुर्व्यवहार, भेदभावबाट मुक्त राखी सुरक्षाको प्रत्याभूति दिनु यस क्षेत्रको उद्देश्य रहेको छ ।
- विशेषगरी जेष्ठ नागरिक, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, महिलाजस्ता बढी प्रभावित हुने वर्गको संरक्षणका लागि यस क्षेत्रले काम गर्नेछ ।

संरक्षण तथा सुरक्षा क्षेत्रको प्रतिकार्यको लागि पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना

क्र.सं.	सामान्य पूर्वतयारीका कार्यहरु	नेतृत्व	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समय	अवश्यक वजेट रू हजारमा
१.	समन्वय बैठक गरी सदस्यहरूको विवरण अध्यावधिक गर्ने ।	संरक्षण तथा सुरक्षा क्षेत्र	वडा समिति, स्थानीय प्रहरी, स्वास्थ्य शाखा, महिला सञ्जाल	मनसुन पूर्व	संस्थागत पहल (खर्च नलाग्ने)
२.	मनोसामाजिक विमर्षर्ताहरुको विवरण अध्यावधिक गर्ने. जसमा नाम, ठेगाना, संस्थाथा, पद, मनोसाामाजिक विमर्शको क्षेत्र, सम्पर्क नम्बरहरु अध्यावधिक गर्ने	संरक्षण तथा सुरक्षा क्षेत्र	वडा समिति, स्थानीय प्रहरी, स्वास्थ्य शाखा, महिला सञ्जाल	मनसुन पूर्व	संस्थागत पहल (खर्च नलाग्ने)
३.	५०० परिवारको लागि महिलाको लागि आवश्यक सरसफाइ तथा महिनावारी व्यवस्थापन -MHM kit_ र किशोरीहरुको लागि Dignity kit भण्डारण गर्ने गराउने । यस किटमा सेनेटरी प्याड वा सेनेटरी प्याडको लागि ४ मिटर सुतीको नरम कपडा, अन्डरवेयर, तौलिया, टर्च लाईट, लुगा धुने र नुहाउने सावुन, काइयो, नेलकटर, ब्रस, पेष्ट आदि राख्ने ।	संरक्षण तथा सुरक्षा क्षेत्र	वडा समिति, स्थानीय प्रहरी, स्वास्थ्य शाखा, महिला सञ्जाल, विकास साझेदारहरु	मनसुन पूर्व	५०० जोड कोषको रुपमा

क्र.सं.	सामान्य पूर्वतयारीका कार्यहरु	नेतृत्व	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समय	अवश्यक वजेट रू हजारमा
४.	• महिला र वालबालिका मैत्री र अपाङ्गमैत्री आवासको मापडण्ड तयार गरी आवास तथा गैर खाद्यान्न विषयगत क्षेत्रसंग समन्वय गर्ने । • हरेक अस्थायी आवास क्षेत्रहरुमा महिलाहरुको लागि छुट्टै ट्वाइलेट र वाथरुम वनाउने । • यदि अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको संख्या यकीन भएमा शौचालय र खानेपानी तथा आवास अपाङ्गतामैत्री वनाउने । • महिलाहरुको लागि आवश्यक महिनावारी व्यवस्थापन किट र किशोरीहरुका लागि डिग्नीटि किट अनिवार्य व्यवस्थापन गर्ने । • हरेक अस्थायी आवास क्षेत्रमा महिलाहरुको सुरक्षाको लागि रिफरल र रिपोर्टिङ्ग संयन्त्र -Referal and Reporting mechanism_ सञ्चालन कार्यविधि तयार गरी राख्ने ।	संरक्षण तथा सुरक्षा क्षेत्र	स्थाविव्यस गैससहरु स्वयंसेविका, सुरक्षा निकाय	मनसुन पूर्व	संस्थागत पहल (खर्च नलाग्ने)
५.	महिला, वालबालिका, जेष्ठ नागरिक, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु, दिर्घरोगी तथा अन्य संकटासन्न समूहको तथ्याङ्क संकलन र आवश्यकताको पहिचानको लागि आवश्यक फारमहरु तयारी हालतमा राख्ने ।	संरक्षण तथा सुरक्षा क्षेत्र	वडा समिति, स्थानीय प्रहरी, स्वास्थ्य शाखा, महिला सञ्जाल, विकास साझेदार	मनसुन पूर्व	२५
६.	सरोकारवाला एवं सुरक्षाकर्मीहरूलाई आचार संहिता सहित संरक्षणसम्बन्धी अभिमुखीकरण गर्ने ।	संरक्षण तथा सुरक्षा क्षेत्र	वडा समिति, स्वास्थ्य शाखा, विकास साझेदार	मनसुन पूर्व	५०
७.	महिला, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्ति र ज्येष्ठ नागरिकको संरक्षणका तरिकाहरू बारे जानकारी पुस्तिका तयार एवम् प्रकाशन गर्ने ।	संरक्षण तथा सुरक्षा क्षेत्र	वडा समिति, स्वास्थ्य शाखा, विकास साझेदार	मनसुन पूर्व	५०
८.	विपद्को समयमा परिचालन हुने विषयक्षेत्रका सदस्यहरूलाई कृत्रिम घटना अभ्यास गर्ने/गराउने	संरक्षण तथा सुरक्षा क्षेत्र	वडा समिति, स्वास्थ्य शाखा, विकास साझेदार	मनसुन पूर्व	५० जोड कोषको रुपमा

आपत्कालीन प्रतिकार्य योजना

विपद्को समयमा प्रभावितहरूको संरक्षणका लागि यस क्षेत्रले अन्य क्षेत्रसँग समन्वय गरी देहायअनुसार कार्य गर्नेछः

क्रसं	प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्य	परिमाण	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
१.	• सुरक्षा तथा संरक्षण क्षेत्रको समन्वय बैठक गर्ने । • सुरक्षा र संरक्षणका लागि भूमिका निर्धारण गरी जिम्मेवारी तोक्ने।	१ पटक	सुरक्षा तथा संरक्षण क्षेत्र	सुरक्षा निकाय महिला समूह युवा क्लव	विपद् पश्चात तत्काल
२.	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, खोज तथा उद्धार क्षेत्रसँग समन्वय गरी संरक्षणमा आवश्यक पर्ने महिला, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु, जेष्ठ नागरिक, विरामीहरुको सूची तयार गर्ने ।	१ पटक र आवश्यकता अनुसार	सुरक्षा तथा संरक्षण क्षेत्र	सुरक्षा निकाय महिला समूह युवा क्लव	विपद् पश्चात तत्काल
३.	लेखाजोखा, जनसङ्ख्याको सर्भेक्षण, अभिमुखीकरण, स्वयंसेवक परिचालन, सूचना विश्लेषण आदि गर्ने ।	आवश्यकता अनुसार	सुरक्षा तथा संरक्षण क्षेत्र	सुरक्षा निकाय महिला समूह युवा क्लव	विपद् पश्चात तत्काल
४.	हराएका र विछोडिएका परिवारको खोजी गरी पारिवारिक पुनर्मिलन गराउने ।	आवश्यकता अनुसार	सुरक्षा तथा संरक्षण क्षेत्र	सुरक्षा निकाय महिला समूह युवा क्लव	विपद् पश्चात तत्काल
५.	मानसिक रूपमा कमजोर देखिएका प्रभावितलाई मनोसामाजिक सहयोग दिने ।	आवश्यकता अनुसार	संरक्षण क्षेत्र	मनोविमर्शकर्ता महिला समूह युवा क्लव	उद्धार कार्य सकिएपछि
६.	गर्भवती र सुत्केरी महिलाहरूका लागि सुरक्षित स्थानको प्रबन्ध तथा उनीहरूको स्याहार तथा सरसफाइ र पोषणको व्यवस्थापन गर्ने ।	आवश्यकता अनुसार	संरक्षण क्षेत्र	सुरक्षा निकाय महिला समूह सरोकारवाला संघसंस्था	उद्धार कार्य सकिएपछि
७.	महिलाहरुको नेतृत्व र समन्वयमा महिला मैत्री सुरक्षित स्थान सञ्चालन गर्ने ।	आवश्यकता अनुसार	संरक्षण क्षेत्र	सुरक्षा निकाय महिला समूह	उद्धार कार्य सकिएपछि
८.	अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुका लागि आवश्यक सहयोगी सामग्रीहरुको व्यवस्थापन र वितरण गर्ने ।	१ पटक	संरक्षण क्षेत्र	सुरक्षा निकाय महिला समूह सरोकारवाला संस्था तथा निकाय	उद्धार कार्य सकिएपछि
९.	सामाजिक सुरक्षा कोष अन्तरगत प्रदान गरिने रकम अग्रिमरुपमा नै वितरण गर्ने व्यवस्था मिलाउने ।	१ पटक	संरक्षण क्षेत्र	गाउँपालिका	उद्धार कार्य सकिएपछि
१०.	समग्र प्रतिकार्यमा महिला, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु, जेष्ठ नागरिकहरुको आवश्यकताका बारेमा क्षेत्रगत बैठकमा जानकारी गराई आपूर्तिको व्यवस्था मिलाउने ।	आवश्यकता अनुसार	संरक्षण क्षेत्र	अन्य विषयक्षेत्र सरोकारवाला संघसंस्था तथा निकाय	उद्धार कार्य सकिएपछि

११.	• घाइते बालबालिका तथा विशेष आवश्यकता भएका समूहका लागि स्वास्थ्य सहयोग गर्नका लागि स्वास्थ्य क्षेत्रसँग समन्वय गर्ने, • उपचार शिविर स्थापनाको लागि समन्वय गर्ने, • ३ वर्षसम्मका बालबालिकाको लागि सुरक्षित स्थान तयार गर्ने,	आवश्यकता अनुसार	सुरक्षा तथा संरक्षण क्षेत्र	स्वास्थ्य क्षेत्र सुरक्षा निकाय महिला समूह युवा क्लव	उद्धार कार्य सकिएपछि
१२.	भेदभाव, दुर्व्यवहार, हिंसा र शोषणका घटना अनुगमन पहिचान, अभिलेखीकरण तथा सहयोग गरी निगरानी समूह गठन गर्ने,	१ निगरानी समूह	संरक्षण क्षेत्र	सुरक्षा निकाय महिला समूह सरोकारवाला संघसंस्था	नियमित रुपमा
१३.	लैङ्गिक हिँसा र यौन दुर्व्यवहारमा परेमा महिला तथा किशोरीहरुलाई मनोपरामर्श सेवा प्रदान गर्ने व्यवस्था मिलाउने	आवश्यकता अनुसार	संरक्षण क्षेत्र	स्वास्थ्य संस्था सरोकारवाला संस्था तथा निकाय	नियमित रुपमा
१४.	लैङ्गिक हिँसा र यौन दुर्व्यवहारमा परेका महिला तथा किशोरीहरु र बालबालिकाहरुलाई कानूनी उपचारका लागि आवश्यक कार्य गर्ने ।	आवश्यकता अनुसार	संरक्षण क्षेत्र	सुरक्षा निकाय सरोकारवाला संघसंस्था	नियमित रुपमा
१५.	महिला तथा किशोरीहरुको समूह निर्माण गरी संरक्षण र सुरक्षाका गतिविधिहरु सञ्चालन गर्ने ।	१ समूह	संरक्षण क्षेत्र	सुरक्षा निकाय सरोकारवाला संघसंस्था	नियमित रुपमा
१६.	समस्यामा परेकालाई कानुनी सहयोग तथा परामर्श सेवा दिने, प्रभावित व्यक्तिहरूलाई अधिकार र कर्तव्यबारे सचेतना दिने,	आवश्यकता अनुसार	संरक्षण क्षेत्र	सुरक्षा निकाय कानुन व्यवसायी सञ्चार माध्यम	नियमित रुपमा
१७.	सहयोगी निकाय तथा सुरक्षाकर्मीलाई आचार संहिताबारे सचेतना गराउने,	१ पटक	संरक्षण क्षेत्र	सुरक्षा निकाय कानुन व्यवसायी	नियमित रुपमा
१८.	गर्भवती र सुत्केरीको लागि विशेष कपडा वितरण गर्ने,	आवश्यकता अनुसार	संरक्षण क्षेत्र	महिला समूह रेडक्रस गैससहरु	उद्धार कार्य सकिएपछि
१९.	प्रभावित क्षेत्रको सुरक्षाका लागि वडासंग समन्वय गरी सुरक्षा समिति गठन गर्ने र परिचालन गर्ने ।	१ समिति	संरक्षण तथा सुरक्षा क्षेत्र	वडा समिति महिला समूह गैससहरु	आवश्यकता अनुसार
२०.	प्रभावित क्षेत्रमा हिंसा लुटपाटका घटना हुन नदिन आवश्यक सुरक्षा व्यवस्था मिलाउने ।	आवश्यकता अनुसार	संरक्षण क्षेत्र	वडा समिति सुरक्षा निकाय युवा क्लव	आवश्यकता नुसार
२१.	विगतमा भएका घटनाहरुको विश्लेषण गरी सतर्कताका साथ कार्य गर्ने।	आवश्यकता अनुसार	संरक्षण क्षेत्र		आवश्यकता नुसार

२२.	प्रतिवेदन तयार गरी अन्य क्षेत्रसँग सिकाइ आदानप्रदान गर्ने ।	२ पटक	संरक्षण क्षेत्र		नियमित रुपमा

४.२.७ आपतकालीन शिक्षा क्षेत्र

विषयगत क्षेत्र (Cluster) को नेतृत्व गर्ने निकाय र सदस्यहरू

क्रसं	निकाय तथा संस्था	नाम	पद	फोन मोवाइल
१.	सामाजिक विकास समिति संयोजक	रेवती नारायण चौधरी	संयोजक	९८५२०३१६४१
२.	गाउँपालिका शैक्षिक प्रशासन शाखा प्रमुख	लक्ष्मी न्यौपाने	सदस्य	९८६०७०५९४३
३.	गाउँ शिक्षा समिति प्रतिनिधि	परेश पोखरेल	सदस्य	९८५२०३१५०२
४.	गाउँ परीक्षा समिति प्रतिनिधि	झमक लुईंटेल	सदस्य	९८४२०८७७५६
५.	वि व्य स सञ्जाल प्रतिनिधि	कृष्ण के सी	सदस्य	९८४२०२९७७७
६.	शिक्षक महासंघ प्रतिनिधि	राममायाँ थापा	सदस्य	९८४२३९५८७०
७.	शिक्षा क्षेत्रमा कार्यरत गैसस प्रतिनिधि	रेखा उप्रेती	सदस्य	
८.	तोकिएको विद्यालयको प्रधानाध्यापक	हरि प्रसाद खतिवडा	सदस्य	९८५२०३१६०९
९.	तोकिएको विद्यालयको विपद् सम्पर्क शिक्षक	दुर्गा मगर	सदस्य	९८४२९५७६१६
१०.	तोकिएको विद्यालयको जेण्डर फोकल शिक्षक	श्रृङ्खला कार्की	सदस्य	
११.	गाउँपालिकाका विपद फोकल पर्सन	उमेश भट्टराई	सदस्य	९८५२०३४४१०
१२.	तोकिएको सूचना प्रविधि विषय शिक्षक	चित्त नारायण चौधरी	सदस्य	९८४२०७३७४४

आपतकालीन शिक्षा क्षेत्रको क्षेत्रगत उद्देश्यः

- विपद् प्रभावित तथा विस्थापित विद्यार्थी र अस्थायी आवासको रूपमा उपयोग भएका विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीको नियमित अध्ययन वा पठनपाठन गर्न पाउने अधिकारको प्रत्याभूति गर्दै आपत्कालीन समयको लागि शिक्षा प्रदान गर्ने व्यवस्था मिलाउनु तथा आवश्यक सहयोग उपलब्ध गराउने ।
- विपद्को कारण विद्यालय तीन दिनभन्दा बढी बन्द भएमा विद्यार्थीहरूलाई आपत्कालीन शिक्षाको व्यवस्था गर्ने ।
- विपदको कारण विद्यार्थीको पठनपाठनका शैक्षिक सामग्री हराए वा क्षति पुऱ्याएमा सोको व्यवस्था गर्ने र विद्यालयको शिक्षण सामग्रीहरू नष्ट भएमा पुनः व्यवस्था गर्ने जिम्मेवारी निर्वाह गर्ने ।

- धेरै समय विद्यालय बन्द हुने भएमा बैकल्पिक शिक्षाको व्यवस्था गर्ने ।

आपतकालीन शिक्षा क्षेत्रको प्रतिकार्यको लागि पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना

क.सं.	सामान्य पूर्वतयारीका कार्यहरु	नेतृत्व	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समय	अवश्यक वजेट रू हजारमा
१	शिक्षा क्षेत्रको बैठक गरी शैक्षिक क्षेत्रको विश्लेषण गर्ने । आपत्कालीन शैक्षिक कार्यदल गठन गर्ने ।	शिक्षा क्षेत्र	गाउँपालिका विद्यालयहरु	शैक्षिक सत्रको शुरुमा	संस्थागत पहल (खर्च नलाग्ने)
२	जोखिमपूर्ण क्षेत्रका विद्यालय, मदरसा, इसिडी तथा विद्यार्थी र शिक्षकको तथ्याङ्क सङ्कलन र विश्लेषण गर्ने । वडा स्तरमा तथ्याङ्कमा निम्न कुराहरु समेट्ने • आधारभूत विद्यालय र विद्यार्थी संख्या, • माध्यमिक विद्यालय र विद्यार्थी संख्या, • उच्च मावि र विद्यार्थी संख्या, • विद्यालयको भवनको अवस्था यसमा कच्ची, पक्की, इटा ढुंगा माटोको के हो खुल्ने गरी । • शौचालय संख्या र खानेपानीको प्रवन्ध र उपलब्धता • विद्यालयमा बालमैत्री, अपाङ्गतामैत्री, किशोरीमैत्री भए नभएको • विद्यालयमा हेण्डवासिङ स्टेसन र यसको प्रयोग • मोवाइल, टिभि र रेडियोको पहुँच नभएका बालबालिकाको संख्या • विद्यालयमा आउँदाजाँदा बाटोको, खोलाको जोखिमको अवस्था विद्यालय भवन आफै डुवान र कटानको जोखिमको अवस्था • विद्यालय परिसरभित्र अन्य जोखिमको अवस्था	शिक्षा क्षेत्र	गाउँपालिका विद्यालयहरु	शैक्षिक सत्रको शुरुमा	संस्थागत पहल (खर्च नलाग्ने)
३	प्रभावित विद्यार्थीको लागि आवश्यक पर्ने शैक्षिक सामग्रीको पूर्वतयारी गर्ने ।	शिक्षा क्षेत्र	समितिका सदस्यहरू र विद्यालयहरू	शैक्षिक सत्रको शुरुमा	संस्थागत पहल
४	आपत्कालीन समयमा शिक्षाका विषयमा शिक्षकहरुलाई तालिम दिने,	शिक्षा क्षेत्र	समितिका सदस्यहरू र विद्यालयहरु	शैक्षिक सत्रको शुरुमा	१००
५	अस्थायी सिकाई केन्द्र (Temporary Learning Center) बनाउन आवश्यक सामग्रीहरुको पूर्वतयारी गर्ने । जस्तैः बाढीको हकमा वस्नको लागि म्याट, त्रिपाल, हवाइटवोर्ड तथा स्टेशनरीहरु । महामारीको हकमा चकटी, मास्क, हेण्डवास स्टेसन	शिक्षा क्षेत्र	गाउँपालिका विद्यालयहरु, ब्यापार संगठन, गैसस	शैक्षिक सत्रको शुरुमा	३००

क्र.सं.	सामान्य पूर्वतयारीका कार्यहरु	नेतृत्व	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समय	अवश्यक वजेट रू हजारमा
	तथा एण्टिसेप्टीक सावुन, ह्वाइटवोर्ड, आवश्यक मात्रामा । जोखिम क्षेत्रमा अवस्थित विद्यालयका विद्यार्थी संख्याको आधारमा २००० विद्यार्थीको लागि ।				
६	सबै विद्यालयहरुमा विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा पूर्वतयारीका सम्बन्धमा विद्यालय स्तरीय अभिमुखीकरण कार्यक्रम गरी विद्यालयका विद्यार्थी, शिक्षक, विद्यालय व्यवस्थापन समितिलाई सचेत गराइ तयारी अवस्थामा राख्ने ।	शिक्षा क्षेत्र	गाउँपालिका विद्यालयहरु	मनसुन पूर्व	संस्थागत पहल (खर्च नलाग्ने)
७	सबै विद्यालयहरुमा कम्तीमा एक सेट प्राथमिक उपचार सामग्री सहित कम्तिमा २ जना प्राथमिक उपचार तालिम प्राप्त जनशक्ति तयार गर्ने ।	शिक्षा क्षेत्र	गाउँपालिका विद्यालयहरु, गैसस	शैक्षिक सत्रको शुरुमा	१७५
८	विद्यालयले प्रत्येक विद्यार्थी र अभिभावकहरुको सम्पर्क विवरण वा फोन नम्बर सहितको सूची तयार र अद्यावधिक गर्ने ।	शिक्षा क्षेत्र	विद्यालयहरु	शैक्षिक सत्रको शुरुमा	संस्थागत पहल (खर्च नलाग्ने)
९	आपत्कालीन प्रतिकार्यका समयमा उपयोग गर्न सक्नेगरी विपद् व्यवस्थापन कोषको स्थापना गर्ने।	शिक्षा क्षेत्र	गाउँपालिका विद्यालयहरु	मनसुन पूर्व	संस्थागत पहल (खर्च नलाग्ने)
१०	बृहत् विद्यालय सुरक्षा सम्पर्क शिक्षक र लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण सम्पर्क शिक्षकको व्यवस्था गरी जिम्मेवारी तोक्ने ।	शिक्षा क्षेत्र	गाउँपालिका विद्यालयहरु	शैक्षिक सत्रको शुरुमा	संस्थागत पहल (खर्च नलाग्ने)
११	प्रधानाध्यापक, विद्यालय व्यवस्थापन समितिका अध्यक्ष, विद्यालय विपद् व्यवस्थापन समिति, बृहत् विद्यालय सुरक्षा र लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी सम्पर्क शिक्षक, सूचना प्रविधि शिक्षकको सम्पर्क नम्बर सहितको सूची अद्यावधिक गरी राख्ने,	शिक्षा क्षेत्र	गाउँपालिका विद्यालयहरु	शैक्षिक सत्रको शुरुमा	संस्थागत पहल (खर्च नलाग्ने)
१२	विद्यालयमा विद्यालय सुधार योजनाले निर्दिष्ट गरेका विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन र सुरक्षित विद्यालयका क्रियाकलाप सञ्चालन तथा योजनालाई अद्यावधिक गरी राख्ने	सम्बन्धित विद्यालय	शिक्षा क्षेत्र संघसंस्थाहरू	नियमित	५००
१३	विद्यालय सुधार योजना तयार गर्दा विपद्का विषयहरुलाई अनिवार्य समावेश गर्ने ।	सम्बन्धित विद्यालय	शिक्षा क्षेत्र संघसंस्थाहरू	नियमित	

आपत्कालीन प्रतिकार्य योजना

विपद्को समयमा आपत्कालीन शिक्षा कार्यदलले देहायअनुसार आपत्कालीन कार्य गर्ने निर्धारण गरिएको छः

क्रसं	प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्य	परिमाण	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
१.	कार्यदलको बैठक गरी प्रभावित स्थानीय तहका शैक्षिक क्षेत्रको लेखाजोखा र जिम्मेवारी पुनरावलोकन गर्ने।	शुरुमा १ पटक	शिक्षा क्षेत्र	गैससहरु शिक्षण संस्थाहरु	विपद् पछि तत्कालै
२.	शिक्षासम्बन्धी द्रुत लेखाजोखा (Initial Rapid Assessment) गर्ने ।	१ पटक	शिक्षा क्षेत्र	गैससहरु शिक्षण संस्थाहरु	विपद् पछि तत्कालै
३.	तथ्याङ्क सङ्कलन, समायोजन विश्लेषण र प्रतिवेदन तयारी र आदान—प्रदान गर्ने ।	आवश्यकता अनुसार	शिक्षा क्षेत्र	गैससहरु	विपद् पछि तत्कालै
४.	शिक्षा क्षेत्रको बैठकबाट क्रियाकलाप नं. ३ को प्रतिवेदनमाथि छलफल गर्ने र निष्कर्ष निकाल्ने ।	आवश्यकता अनुसार	शिक्षा क्षेत्र	शिक्षण संस्थाहरु	तीनदिन भित्र
५.	शैक्षिक गतिविधि सञ्चालन गर्न सुरक्षित स्थानको पहिचान गर्ने ।	१ पटक	शिक्षा क्षेत्र	गैससहरु	तीनदिन पछि
६.	विशेष संरक्षणको आधारमा ३ देखि ५ वर्ष उमेर समूहका बालबालिकाको लागि सुरक्षित स्थानमा शैक्षिक कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।	आवश्यकता अनुसार	शिक्षा क्षेत्र	शिक्षण संस्थाहरु	विपद रोकिएको तीनदिन पछि
७.	विद्यार्थीहरुलाई मनोसामाजिक परामर्श सेवा उपलब्ध गराउने ।	आवश्यकता अनुसार	शिक्षा क्षेत्र	मनोविमर्शकर्ता	आवश्यकतानुसार
८.	विद्यालयहरुमा अतिरिक्त क्रियाकलापहरु सञ्चालन गरी विपदका विषयहरु जानकारी गराउने ।	आवश्यकता अनुसार	शिक्षा क्षेत्र	गैससहरु शिक्षण संस्थाहरु	नियमितरुपमा
९.	आवश्यकता अनुसार अस्थायी सिकाइ केन्द्र (Temporary Learning Center) निर्माण गर्ने।	आवश्यकता अनुसार	शिक्षा क्षेत्र	गैससहरु शिक्षण संस्थाहरु	विपद रोकिएको तीनदिन पछि
१०.	जाडोको समयमा बालबालिकाहरुलाई न्यानो कपडा वितरण गर्ने	कम्तिमा १ पटक	शिक्षा क्षेत्र	गैससहरु शिक्षण संस्थाहरु	शीतलहर बढ्न थालेपछि
११.	विपद प्रभावित विद्यालयहरूलाई विद्यालय कीटको (school kit) व्यवस्थापन गर्ने	कम्तिमा १ पटक	शिक्षा क्षेत्र	गैससहरु शिक्षण संस्थाहरु	विद्यालय खुलेपछि
१२.	• विद्यार्थीहरूलाई पाठ्यपुस्तक सन्दर्भ सामग्रीहरु स्टेशनरी उपलब्ध गराउने । • शैक्षिक सामग्री पोसाक—सर्ट, पेन्ट, स्कट वितरण गर्ने • वसाइ व्यवस्थापनका लागि फर्निचरको प्रबन्ध गर्ने • विद्यालय शैक्षिक सामग्री व्यवस्था गर्ने । • खेलकुद सामग्रीको व्यवस्था गर्ने । • खानेपानी सरसफाइको लागि पानी र लैङ्गिक तथा अपाङ्गतामैत्री शौचालयको व्यवस्था गर्ने ।	कम्तिमा १ पटक	शिक्षा क्षेत्र	गैससहरु शिक्षण संस्थाहरु	विपद् पश्चात आवश्यकतानुसार
१३.	प्रतिवेदन तयार गरी सरोकारवाला निकायमा प्रेषण गर्ने	२ पटक	शिक्षा क्षेत्र	शिक्षण संस्थाहरु	विपद् पश्चात

४.२.८ शीघ्र पुनर्लाभ क्षेत्र

विषयगत क्षेत्र (Cluster) को नेतृत्व गर्ने निकाय र सदस्यहरू

क्रसं	निकाय तथा संस्था	नाम	पद	फोन मोवाइल
१.	पूर्वाधार विकास समिति संयोजक		संयोजक	
२.	भौतिक पूर्वाधार विकास तथा योजना शाखा प्रमुख	होमकर्ण कार्की	सदस्य	
३.	तोकिएको वडा अध्यक्ष		सदस्य	
४.	राजनैतिक दलका प्रतिनिधिहरु		सदस्य	
५.	शिक्षा शाखा प्रमुख	लक्ष्मी न्यौपाने	सदस्य	९८६०७०५९४३
६.	बाणिज्य तथा व्यापार संघका प्रतिनिधि		सदस्य	
७.	कृषि विकास शाखा प्रमुख	दिपेन्द्र नारायण चौधरी	सदस्य	
८.	सुरक्षा निकायका प्रतिनिधि		सदस्य	
९.	गैसस प्रतिनिधि		सदस्य	
१०.	विकास साझेदार प्रतिनिधि		सदस्य	
११.	सूचना प्रविधि प्रदायक संस्थाका प्रतिनिधि		सदस्य	

शीघ्र पुनर्लाभ क्षेत्रको क्षेत्रगत उद्देश्य

- विपद्को कारण अवरुद्ध हुन पुगेका अत्यावश्यक सेवाहरु तत्काल सुचारु गर्ने ।
- त्यस्ता सेवाप्रदायक निकायका कार्यालयहरुमा क्षति पुगेमा बैकल्पिक ब्यवस्था गर्ने ।
- सामाजिक, आर्थिक पुर्वाधार र अवस्थालाई चलायमान बनाई जनजीवनलाई सामान्य बनाउने ।
- विपदमा परी नष्ट भएका जीविकोपार्जनका श्रोतहरुको पुनर्स्थापनाका कार्यलाई निरन्तरता दिने ।

शीघ्र पुनर्लाभ क्षेत्रको पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना

क्र.सं.	सामान्य पूर्वतयारीका कार्यहरु	नेतृत्व	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समय	अवश्यक वजेट रू हजारमा
१	शिघ्र पुनर्लाभ विषय क्षेत्रको समन्वय बैठक बस्ने । सम्भावित विपदको पूर्वानुमानको तथ्याङ्क समग्र व्यवस्थापन तथा खोज उद्धार विषयगत क्षेत्रबाट लिने र सम्भावित विपदको पुनर्लाभको वारेमा छलफल गर्ने ।	शीघ्र पुनर्लाभ क्षेत्र	वडा कार्यालय, राजनैतिक दल, कृषि विकास शाखा, उद्योग बाणिज्य संघ,	मनसुन पूर्व बर्षमा २ पटक	संस्थागत पहल (खर्च नलाग्ने)
२	सम्भावित क्षतिको अनुमान गरिएको स्थानहरुमा भ्रमण गर्ने र यसको क्षति न्यूनीकरणको लागि आवश्यक योजनाहरु निर्माण गर्ने ।	शीघ्र पुनर्लाभ क्षेत्र	वडा कार्यालय, कृषि विकास शाखा, उद्योग बाणिज्य संघ, स्थानीय राजनैतिक दल,	मनसुन पूर्व बर्षमा २ पटक	संस्थागत पहल (खर्च नलाग्ने)

क्र.सं.	सामान्य पूर्वतयारीका कार्यहरु	नेतृत्व	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समय	अवश्यक वजेट रू हजारमा
३	सर्भेक्षण टोली निर्माण गर्ने र सर्वेक्षण टोलीमा समावेश हुने व्यक्तिलाई तयारी अवस्थामा रहन अनुरोध गर्ने।	शीघ्र पुनर्लाभ क्षेत्र	वडा कार्यालय, कृषि विकास शाखा, स्थानीय राजनैतिक दल,	मनसुन पूर्व बर्षमा २ पटक	संस्थागत पहल (खर्च नलाग्ने)
४	गाउँपालिका र यस क्षेत्रमा रहेका अन्य निकाय तथा नीजि क्षेत्रसंग रहेका हेभी इक्विपमेण्ट तथा अन्य पूर्वाधार निर्माण र व्यवस्थापन सम्बन्धि साधनहरूलाई व्यवस्थित गरी राख्ने । जस्तैः डोजर, एक्साभेटर, टिपर, बाटामा ढलेका रूख काट्ने र पन्छाउने यन्त्र तथा उपकरण, विद्युत तथा सञ्चार क्षेत्रमा कार्यरत मानव संसाधन एवं उपकरण आदि	शीघ्र पुनर्लाभ क्षेत्र	समितिका सदस्यहरू र सम्बन्धित निकायहरू	मनसुन पूर्व र अन्य विपद्का अघि वा बर्षमा २ पटक	संस्थागत पहल (खर्च नलाग्ने)
५	नगर क्षेत्रको पूर्वाधार विकासमा विपद प्रभाव विश्लेषण नीति निर्माण र कार्यान्वयनको लागि नेतृत्व लिने ।	शीघ्र पुनर्लाभ क्षेत्र	वडा कार्यालय, कृषि विकास शाखा, उद्योग बाणिज्य संघ, स्थानीय राजनैतिक दल,	मनसुन पूर्व	१०० जोड कोषको रुपमा

आपत्कालीन प्रतिकार्य योजना

यस क्षेत्रले आपत्कालीन समयमा देहायअनुसार कार्य गर्नेछ

क्रसं	प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्य	परिमाण	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
१.	घटनाको विस्तृत बिवरणको जानकारी लिने दिने	शुरुमा १ पटक	शीघ्र पुनर्लाभ क्षेत्र	गाउँपालिका सबै सदस्यहरु	विपद् पछि तत्कालै
२.	सम्पर्क व्यक्तिहरुलाई सूचना सङ्कलनका लागि निर्देशन गर्ने	आवश्यकता अनुसार	शीघ्र पुनर्लाभ क्षेत्र	गाउँपालिका सबै सदस्यहरु	विपद् पछि तत्कालै
३.	तत्काल अवरुद्ध भएका अत्यावश्यक सेवाहरु सुचारु गर्न आफु मातहतका सम्बन्धित निकायहरुलाई परिचालन गर्ने	आवश्यकता अनुसार	शीघ्र पुनर्लाभ क्षेत्र	गाउँपालिका सम्बन्धित कार्यालय	विपद् पछि तत्कालै
४.	प्राविधिक टोलीलाई स्थलगत अध्ययनका लागि प्रभावित स्थानमा परिचालन गर्ने।	आवश्यकता अनुसार	शीघ्र पुनर्लाभ क्षेत्र	प्राविधिक विज्ञ	विपद् पछि दोस्रो दिन देखि
५.	स्रोत साधनको आंकलन गर्ने (आवश्यकता, लेखाजोखा र खाडल पहिचान गर्ने) र समन्वय, स्रोत पहिचान र शिघ्र पुनर्लाभको कार्य योजना वनाउने	१ पटक र आवश्यकता अनुसार	शीघ्र पुनर्लाभ क्षेत्र	गाउँपालिका सबै सदस्यहरु	विपद् पछि दोस्रो दिन देखि

क्रसं	प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्य	परिमाण	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
६.	सहज पहुँचका लागि अस्थायी रुपमा पुल, सडक तथा वाटो निर्माण गर्ने, डेब्रिस सफा गर्ने । प्रकोपजन्य फोहोरको उचित प्रबन्ध मिलाउने वा नष्ट गर्ने ।	आवश्यकता अनुसार	शीघ्र पुनर्लाभ क्षेत्र	गाउँपालिका सबै सदस्यहरु	विपद् पछि दोस्रो दिन देखि
७.	अस्पताल, स्वास्थ्य केन्द्र, आन्तरिक रुपमा विस्थापितको शिविर, विद्यालय जस्ता क्षेत्रमा आधारभूत सेवा उपलब्ध गराउने ।	आवश्यकता अनुसार	शीघ्र पुनर्लाभ क्षेत्र	गाउँपालिका स्वास्थ्य कार्यालय	विपद् पछि दोस्रो दिन देखि
८.	बिषयगत बैठक र घटनाको विवरण संकलन गर्ने कार्य निरन्तर गर्ने (कार्य क्षेत्र पहिचान गरी कार्य गर्ने)	आवश्यकता अनुसार	शीघ्र पुनर्लाभ क्षेत्र	गाउँपालिका सबै सदस्यहरु	पहिलो हप्ता
९.	मौजुदा अवस्थामा अस्पताल, विद्यालय, स्वास्थ्य सेवा प्रदायकका साथै सडक, पुल र अन्य क्षति भएका पूर्वाधारहरुको विस्तृत विवरण तयार गर्ने । आवासको लागि सहुलियत वा निशुल्क काठहरु उपलव्ध गराउने	१ पटक	शीघ्र पुनर्लाभ क्षेत्र	स्वास्थ्य कार्यालय विद्यालयहरु प्राविधिकहरु	पहिलो हप्ता
१०.	शिक्षा, स्वास्थ्य, सञ्चार, यातायात, खानेपानी, विद्युत लगायतका सार्वजनिक सेवाहरु सुचारु गर्ने ।	आवश्यकता अनुसार	शीघ्र पुनर्लाभ क्षेत्र	प्राविधिक, क्लवहरु गैससहरु	पहिलो हप्ता
११.	अस्थायी शिविरको स्थापना गर्ने र विस्थापितलाई सुरक्षित र खुला ठाउँमा लैजाने प्रबन्ध मिलाउने ।	आवश्यकता अनुसार	शीघ्र पुनर्लाभ क्षेत्र	प्राविधिक, क्लवहरु गैससहरु	पहिलो हप्ता
१२.	शीघ्र पुनर्लाभको लागि आवश्यक अध्ययन, लेखाजोखा तथा विश्लेषण गरी बसोबास र जीविकोपार्जन जस्ता प्रमुख क्षेत्रको विकासका कार्यलाई अघि बढाउने गर्ने ।	आवश्यकता अनुसार	शीघ्र पुनर्लाभ क्षेत्र	प्राविधिक, क्लवहरु, गैससहरु	पहिलो हप्ता
१३.	उपलव्ध वजेटको आधारमा पूर्वाधारहरु निमार्ण प्रक्रियालाई प्रारम्भ गर्ने ।	आवश्यकता अनुसार	शीघ्र पुनर्लाभ क्षेत्र	प्राविधिक, गैससहरु	दोस्रो महिना देखि
१४.	विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका लागि बिषयगत आकस्मिक योजना समय सापेक्ष परिमार्जन गर्ने ।	आवश्यकता अनुसार	शीघ्र पुनर्लाभ क्षेत्र	गाउँपालिका सबै सदस्यहरु	दोस्रो महिना देखि
१५.	सबै प्रमुख परियोजनाहरूमा वातावरणीय प्रभाव लेखाजोखा (Initial Environmental and Impact Assessment) तथा विपद् प्रभावको लेखाजोखा (Disaster Impact Assessment) गर्ने ।	आवश्यकता अनुसार	शीघ्र पुनर्लाभ क्षेत्र	गाउँपालिका सबै सदस्यहरु	दोस्रो महिना देखि

४.२.९ कोभिड -१९ लगायतका महामारीको प्रतिकार्य योजना

यस गाउँपालिका क्षेत्रका सम्पुर्ण परिवारका सदस्यहरु कोभिड संक्रमणको कारणले प्रभावित हुनसक्ने छलफल तथा प्राप्त तथ्याङ्कबाट देखिएको छ । विशेष गरी दैनिक ज्यालादारीमा काम गरी खाने वर्गलाई दैनिक जीविकोपार्जनका लागि ठूलो आर्थिक समस्यामा पारेको देखिन्छ । महामारीको कारण यहाँको कृषि, उद्योग तथा वाणिज्य, वजार क्षेत्र तथा त्यहाँ कार्यरत मजदुर तथा संलग्न व्यक्तिहरु वढी आक्रान्त भएको देखिन्छ । बन्दाबन्दीका कारण सबै तहका शिक्षामा अपुरणीय प्रभाव पारेको छ । काठमाण्डौ

लगायत अन्य शहरहरु र अन्य देशबाट फर्किएर आएका मानिसहरुले क्वारेन्टाइन तथा आइसोलेसनमा सुरक्षित बस्ने, भौतिक दुरी कायम गर्ने, मास्क लगाउने, सेनिटाइजर प्रयोग गर्ने लगायतका स्वास्थ्य मापदण्ड पालना नगर्दा यसको फैलन सक्ने सम्भावना त्यत्तिकै रहेको छ ।

विश्व समुदायमा फेरी नयाँ भेरिएण्ट फैलिँदै गएको विश्व स्वास्थ्य संगठनले पुष्टि गरेको छ । यसको लागि पुनः सुरक्षाको विधिहरुलाई कडाईको साथ पालना गर्नु र यसको वारेमा समुदायलाई सुसूचित गराउनु पनि राज्यको जिम्मेवारी थपिएको छ ।

कोभिड-१९ लगायतका महामारीको प्रतिकार्य योजना

क्रसं	प्रतिकार्य योजना	जिम्मेवारी वा नेतृत्व
१	कोरोना संक्रमणको चेन ब्रेक गर्नको लागि सरकारले गरेको वन्दावन्दीको कडाईका साथ लागु गर्न प्रत्येक वडा अध्यक्षको संयोजकत्वमा अनुमगन टोली निर्माण गरी परिचालन गर्ने । नियमित समीक्षा प्रतिवेदन सार्वजनिक गर्ने ।	गाउँपालिका स्तरीय RRT स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्र
२	बजार, बैक, पसल, होटल आदी क्षेत्रमा भौतिक दुरी कायम गर्न डिस्टेन्स सर्कल निर्माणको कामलाई कडाइका साथ अनुगमन गर्ने ।	गाउँपालिका स्तरीय CCMC स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्र
३	Rapid Response Team (RRT) मा आवद्ध व्यक्तिहरुलाई महामारी सुरक्षाको वारेमा अभिमुखीकरण गर्ने ।	गाउँपालिका स्तरीय CCMC स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्र
४	Isolation Center हरु निर्माण तथा व्यवस्थापन सम्भव भएसम्म विद्यालय भन्दा बाहिर गर्ने ।	गाउँपालिका स्तरीय CCMC स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्र
५	कोभिड १९ बाट वच्ने उपायहरुको वारेमा रेडियो, एफएम, पर्चा, होर्डिङ वोर्ड मार्फत नियमित रुपमा प्रचार प्रसार तथा वितरण गर्ने ।	समग्र व्यवस्थापन, सूचना, खोज ताथ उद्धार क्षेत्र
६	वजार तथा वस्तीहरुमा मास्कको सहज उपलब्धताको अवस्था सृजना गर्नको लागि मास्क निर्माण सम्वन्धी तालिमहरु दिने र सामग्री उपलब्धताको लागि सहजिकरण गर्ने ।	स्वास्थ्य तथा पोषण विषयगत क्षेत्र
७	गाउँपालिका क्षेत्रमा अवस्थित अस्पतालका स्वास्थ्यकर्मीहरुका लागि आवश्यक मात्रामा पिपिइ सेटको व्यवस्थापन गर्ने ।	गाउँपालिका स्तरीय CCMC स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्र
८	बन्दाबन्दीको समयमा गाउँपालिको आवश्यक वैठक हरुलाई भर्चुअल वनाउने । प्रत्येक दिन वडा कार्यालयहरुसंग भर्चुवल वैठकमार्फत् अवस्थाको वारेमा समीक्षा गर्ने र रोकथामका लागि आवस्यक पहल गर्ने ।	गाउँपालिका स्तरीय CCMC स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्र
९	यातायातको साधन तथा ब्यक्तिलाई डिस इन्फेक्सन गर्ने ब्यवस्था गर्ने।	गाउँपालिका स्तरीय CCMC स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्र
१०	सार्वजनिक क्षेत्र जस्तैः विद्यालय, बैंक, कार्यालय, सार्वजनिक शौचालय आदिमा नियमित डिसइन्फेक्सन गर्ने ।	गाउँपालिका स्तरीय CCMC स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्र

क्रसं	प्रतिकार्य योजना	जिम्मेवारी वा नेतृत्व
११	४T (Tracing, Traking, Testing & Treatment) का लागि आवस्यक तयारी गर्ने र यसको प्रभावकारी कार्यन्वयनको लागि वडास्तरमा सुरक्षाकर्मी, वडा प्रतिनिधि, महिला समूह, महिला स्वयमसेवीका र युवा समूहको स्वयम् सेवक दस्ता निर्माण गरी नियमित अनुगमन गर्ने । जसले निम्न कुराहरु अनुगमन गर्ने • वडामा नयाँ मानिसहरुको प्रवेश तथा क्वारेन्टाइनको पालना गरे नगरेको • संक्रमण भएकोहरुले होम आइसोलेसनको नियमन पालन गरे नगरेको • होम आइसोलेसनमा वस्नेहरुको स्वास्थ्य अवस्था हेरी हस्पिटल गए नगएको । • लकडाउनको मौका छोपेर आधारभुत आवश्यकताको बस्तुहरुमा भएको बजार मुल्यको उतार चढाव । • लकडाउनका समयमा हुनसक्ने सामाजिक विकृति तथा विसंगतिहरु । • लकडाउनको कारण विरामी तथा अन्यलाई पर्न सक्ने मनोसामाजिक परामर्शको आवश्यकता ।	गाउँपालिका स्तरीय CCMC स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्र
१२	लकडाउन लम्विएमा दैनिक ज्यालादारीमा काम गर्ने परिवारहरुको पहिचान गरी कम्तीमा एक हप्ताको लागि राहत उपलब्ध गराउने ।	खाद्य तथा कृषि क्षेत्र
१३	बालबालिकाको शिक्षालाई निरन्तरता गर्नको लागि समुदायमा घुम्ती सिकाई केन्द्रहरु स्थापना गरी अध्यापनलाई निरन्तरता दिने । घुम्ति सिकाई केन्द्र सञ्चालनको लागि निम्न कुराहरु गर्ने । • विद्यालयले घुम्ती सिकाई केन्द्र व्यवस्थापन गर्ने • हरेक टोलमा एक घुम्ति सिकाई व्यवस्थापन समिति गठन गर्ने • सो केन्द्रमा सामाजिक दुरी कायम गरेर बढीमा २५ जना भेला गर्ने • हप्ताको ३ दिन दुरी कायम गरेर कक्षा सञ्चालन गर्ने • यसको ठाउँको छनौट वालबालिकालाई भेला गर्ने व्यवस्थापन समितिको अगुवाईमा गर्ने • केन्द्र सञ्चालनको लागि म्याट्रेस १० थान, ह्वाइटवोर्ड १ थान, मार्कर र मसि १ थान, हेण्डवास स्टेसनको लागि खुट्टाले थिचेर चल्ने धारा जडान र हात धुनका लागि आवस्यक सावुन व्यवस्थापन सवै केन्द्रहरुमा गर्ने । • सिकाईको साथै महामारीबाट वच्नको लागि सचेतनाको कुराहरु child to parent education सञ्चालन गर्ने	आपतकालीन शिक्षा विषयगत क्षेत्र
१४	सार्वजनिक स्थानहरुमा कन्ट्याक्टलेस हेण्डवास स्टेसनहरु व्यवस्थापन गर्ने ।	स्वास्थ्य तथा पोषण · आपतकालीन शिक्षा विषयगत क्षेत्र

क्रसं	प्रतिकार्य योजना	जिम्मेवारी वा नेतृत्व
१५	संक्रमण, मृत्यु र निको हुने संख्या साप्ताहिक रुपमा सार्वजनिक गर्ने ।	गाउँपालिका स्तरीय CCMC स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्र
१६	कोभिड विरुद्धको खोपलाई व्यवस्थित गर्ने र सबैले खोप लगाएको सुनिश्चित गर्ने ।	गाउँपालिका स्तरीय CCMC स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्र

खण्ड : छ
आवश्यकताको लेखाजोखा

६.१ स्रोत साधनको वर्तमान अवस्था

बन्दोबस्तीका सामग्रीहरुको उपलब्धताको लेखाजोखा विषयक्षेत्रका आधारमा गरिएको छ। यस गाउँपालिकामा विपद्जन्य घटनाहरुमा सम्बन्धित विषयक्षेत्र अन्तर्गत उपलब्ध श्रोत साधन तथा सामग्रीहरुको विद्यमान अवस्था देहायबमोजिम रहेको छः

विषयक्षेत्र	स्रोत, साधन/उपकरण	संख्या वा परिमाण	भण्डारण स्थल/स्थान
समग्र व्यवस्थापन/ सूचना खोज तथा उद्धार	दमकल (आवश्यक औजार सेट सहित)	पालिकामा नभएको	
	एक्साभेटर (जेसिभि)	व्यक्तिगत अनुसूचीमा छन्	अनुसूचीमा
	क्लाइम्बिङ डोरी	सुरक्षा निकायमा रहेका	
	सेफ्टि हेल्मेट	सुरक्षा निकायमा रहेका	
	स्ट्रेचर	सुरक्षा निकायमा रहेका	
	मेगा ह्याण्ड माइक	सुरक्षा निकायमा रहेका	
	ईमर्जेन्सी टर्च लाईट	सुरक्षा निकायमा रहेका	
	आगो निभाउने यन्त्र	सुरक्षा निकायमा रहेका	

विषयक्षेत्र	स्रोत, साधन/उपकरण	संख्या वा परिमाण	भण्डारण स्थल/स्थान
	साईरन	सुरक्षा निकायमा रहेका	
	रवरको पञ्जा	सुरक्षा निकायमा रहेका	
	थ्रो व्याग	सुरक्षा निकायमा रहेका	
	प्राथमिक उपचार किट	स्वास्थ्य संस्थाहरुमा	
खाद्यान्न तथा कृषि	किटनाशक विषादी	छैन	
	भ्याक्सिन (जुका र नाम्ले)	छैन	
	चामल	छैन	
	नुन, तेल प्याकेट	छैन	
स्वास्थ्य तथा पोषण	स्यानीटरी प्याड		स्वास्थ्य संस्थाहरुमा
	इमेरजेन्सी किट		स्वास्थ्य संस्थाहरुमा
	ह्याण्डवास तथा साबुन		स्वास्थ्य संस्थाहरुमा
	पिपिई सेट/गाउन		स्वास्थ्य संस्थाहरुमा
	सर्जिकल ग्लोब		स्वास्थ्य संस्थाहरुमा
	स्यानीटाईजर		स्वास्थ्य संस्थाहरुमा
	क्लोरिन पाउडर		स्वास्थ्य संस्थाहरुमा
	मेडिसिन		स्वास्थ्य संस्थाहरुमा
	आर.एल. वोटल		स्वास्थ्य संस्थाहरुमा
	प्राथमिक उपचार बाकस/किट		स्वास्थ्य संस्थाहरुमा
खानेपानी, सरसरफाई तथा स्वच्छता	पियुष	छैन	
	एक्वा ट्याब	छैन	
	पि.ए.भाइल	छैन	
	पानी जाँच्ने किट	छैन	
	पाईप तथा फिटिङ्स	छैन	
	अस्थाई शौचालय किट	छैन	
आपतकालीन आश्रय तथा गैर खाद्य सामग्री	ईन्धनबाट चल्ने आरा/ह्याक्सो (Hacksaw)	छैन	
	खन्ती (गल)	२	
	गैंति र वेल्चा सेट	१० सेट	
	एयर लिफ्ट ब्याग	छैन	

विषयक्षेत्र	स्रोत, साधन/उपकरण	संख्या वा परिमाण	भण्डारण स्थल/स्थान
	त्रिपाल/टेन्ट	छैन	
	भाँडाकुँडा सेट	छैन	

६.२ विपद् प्रतिकार्यका लागि जनशक्तिको उपलब्धता

यस गाउँपालिकामा विपद्जन्य घटनामा सबै विषयक्षेत्रका सदस्यहरू र स्थानीय समुदायहरू प्रतिकार्यका लागि परिचालित हुनेछन्। पालिका क्षेत्रमा विपद व्यवस्थापन सम्वन्धमा सबै जनप्रतिधिहरूलाई विपद व्यवस्थापन सम्वन्धी तालिम उपलब्ध गराइने छ । यस बाहेक नेपाल रेडक्रस सोसाइटी र गाउँपालिकाको समन्वयमा कार्यदल (जनशक्ति) तयारी हातलमा राखिने छ ।

६.३ गैर–खाद्य सामग्री भण्डारण स्थल

यस गाउँपालिकामा विपद्का घटनाहरुमा प्रतिकार्यका लागि गैह्र खाद्य सामग्रीहरुको छुट्टै गोदाम घर (भण्डारण स्थल) को व्यवस्थापन हाल सम्म भएको छैन ।

६.४ मानवीय सहायता स्थल

यस गाउँपालिका कुनै पनि विमानस्थल रहेको छैन । विराटनगरमा रहेको विमानस्थल सबैभन्दा नजिक रहेको मानवीय सहायता उपलब्ध हुन सक्ने विमानस्थल रहेको छ । विपदको समयमा यो विमानस्थलाई मानवीय सहायताका लागि उपयोग गरिनेछ। आपत्कालीन अवस्थामा अस्थायी आवासका लागि खुल्ला स्थान र सामुदायिक भवनहरुको पहिचान गरिएको छ ।अनुसूचीमा संलग्न गरिएको छ ।

६.५ अनुमानित लागत

थप स्रोत साधनको आवश्यकता र अनुमानित लागत

माथि उल्लिखित विद्यमान स्रोत साधनका अतिरिक्त विपद् प्रतिकार्यका लागि विषयक्षेत्रहरूलाई आवश्यक पर्ने थप स्रोत, साधनका लागि अनुमानित लागत देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छः

सिन	विषयगत क्षेत्र	बजेट रु. हजारमा		
		आवश्यक वजेट	चालु आर्थिक वर्ष विनियोजित वजेट	व्यवस्थापन गर्नुपर्ने आवश्यक बजेट
१	समग्र व्यवस्थापन, सूचना, खोज तथा उद्धार क्षेत्र	३०००		
२	खाद्य तथा कृषि क्षेत्र	१४३०		
३	स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्र	२२३०		
४	खानेपानी तथा वातावरण स्वच्छता प्रवर्द्धन क्षेत्र	१२५०		
५	आपतकालीन आश्रय तथा गैरखाद्य सामग्री क्षेत्र	४५०		
६	संरक्षण तथा सुरक्षा क्षेत्र	६२०		
७	आपतकालीन शिक्षा क्षेत्र	३५००		
८	शीघ्र पुनर्लाभ क्षेत्र	५००		
जम्मा		१२,९८०	९००	१२,०८०

अनुमानित लागत र गाउँपालिका संग भएको आर्थिक क्षमताः

गत आ.व.मा विनियोजित रकम	१०,००,०००/-	गत आ व मा खर्च भएको रकम	१०,००,०००/-
चालु आ.व.मा विपद् व्यवस्थापनका लागि विनियोजित रकम			९,००,०००/-

६.६ आर्थिक श्रोत र उपलब्ध हुने विधि र संयन्त्र

विपदको समयमा विपद व्यवस्थापन समितिका सदस्यहरु बैठक मार्फत आकस्मिक उद्धार, राहत तथा प्रतिकार्य संचालन गर्ने छन् । सम्बन्धित क्षेत्रका सदस्यहरुले यस योजना उल्लेख भए बमोजिमका वा आवश्यक परे थप श्रोत साधनको ब्यवस्था गर्न जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति प्रदेश सरकार तथा सम्बन्धित निकायमा समन्वय गरिनेछ ।

६.७ अन्य निकायहरुसँगको समन्वय र सहकार्य

विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ (प्रथम संशोधन, २०७५) ले विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापनका लागि एक विशिष्टीकृत निकायको रूपमा “राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरण” को व्यवस्था गर्नुका साथै संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको कार्य एवं जिम्मेवारीलाई स्पष्ट गरेको छ । विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ (प्रथम संशोधन, २०७५) ले देहाय बमोजिमका संरचनाको व्यवस्था गरेकोछ।

- विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन राष्ट्रिय परिषद्
- विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन कार्यकारी समिति
- राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरण
- प्रदेश विपद् व्यवस्थापन परिषद्
- प्रदेश विपद् व्यवस्थापन कार्यकारी समिति
- जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति
- स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति

यसका साथै उक्त ऐनले राष्ट्रिय आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र, जिल्ला आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र र स्थानीय आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रको समेत व्यवस्था गरेको छ । विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ (प्रथम संशोधन, २०७५) बमोजिम विपद् व्यवस्थापनको संस्थागत संरचना बनेको छ ।

खण्ड : सात

अनुगमन, मूल्याङ्कन तथा सिकाई योजना

७.१. लक्ष्य र सूचकहरू

विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाले निर्दिष्ट गरेका कार्यहरूको कार्यान्वयनको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्न लक्ष्य र सूचकहरू परिभाषित गरी अनुगमन, मूल्याङ्कन तथा सिकाई योजना तयार गर्नुपर्दछ । प्रकोप आउनु पूर्व र विपद् पश्चात् (जस्तैः मनसुन पूर्व र मनसुन पश्चात्) गोष्ठीहरूको आयोजना गरी विपद् पूर्वतयारी तथा आपत्कालीन प्रतिकार्यको प्रभावकारिता मूल्याङ्कन गर्न सकिनेछ ।

यस बाहेक, प्रत्येक विषयगत क्षेत्रले पूर्वतयारी अवस्था र प्रतिकार्यको मूल्यांकनको लागि आ—आफ्नो योजना बनाउनु पर्छ । प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा (Initial Rapid Assessment), बहुबिषयगत प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा (Multi-sector Initial Rapid Assessment), विषयगतक्षेत्र विशिष्टिकृत लेखाजोखा (Cluster Specific Assessment), क्षति तथा आवश्यकता विश्लेषण जस्ता साझा मूल्याङ्कनका विधिमा समेत सहमति निर्माण गर्नुपर्दछ । स्थानीय विपद व्यवस्थापन समितिले उपलब्ध तथ्याङ्क विवरणका आधारमा वा प्राथमिक तथ्याङ्क बिश्लेषणका बिधिद्धारा बिषयगत कार्यालयहरु संग समन्वय गरी लक्ष्य र सुचक निर्धारण गर्न सक्ने छ ।

विपद पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना अनुगमनका लागि सूचक तथा लक्ष्यहरु

सि नं	सूचक	आधाररेखा	वार्षिक लक्ष्य
	गाउँपालिका क्षेत्रमा विपदबाट हुने मृत्यु दर कम गर्ने		
१.१	विपदबाट मृत्यु हुनेको वार्षिक औसत संख्या (सडक दुर्घटना बाहेक)	१	०
१.२	सडक दुर्घटनाबाट मृत्यु हुनेको वार्षिक औसत संख्या	७	५
२	**गाउँपालिका स्तरमा विपदबाट प्रभावित व्यक्तिहरूको संख्या उल्लेख्य मात्रामा कम गर्ने**		
२.१	विपदबाट प्रत्यक्ष प्रभावित हुने परिवारहरूको वार्षिक औसत संख्या	२२८०	१५००
२.२	विपदबाट घाईते हुने व्यक्तिहरूको वार्षिक औसत संख्या	८	६
२.३	सडक दुर्घटनाबाट घाईते हुने व्यक्तिहरूको वार्षिक औसत संख्या	११	८
२.४	विपदबाट क्षति हुने घरहरुको वार्षिक औसत संख्या	१८००	१२००
३	गाउँपालिका विपद्को कारण हुने वार्षिक औसत प्रत्यक्ष आर्थिक क्षति कम गर्ने	१ करोड ५० लाख	१ करोड
४	संघ, प्रदेश, स्थानीय तहहरू र सरोकारवालाहरू बीच अन्तर तथा परस्पर समन्वय र साझेदारी अभिबृद्धि गर्न संयन्त्र विकास हुने	सामान्य	निरन्तर
५	**बहुप्रकोप पूर्वसूचना प्रणाली र विपद् जोखिम सूचना तथा आंकलनको उपलब्धता र पहुँचमा बृद्धि गर्ने**		
५.१	कूल क्षेत्रफलको अनुपातमा बहुप्रकोप अनुगमन तथा पूर्वसूचना प्रणाली स्थापना र संचालन भएको क्षेत्र	नभएको	२५ प्रतिशत
५.२	विपद् प्रभावित क्षेत्रको जनसंख्याको अनुपातमा स्थानीय वा राष्ट्रिय सूचना प्रणाली मार्फत पूर्वसूचना प्राप्त गर्ने जनसंख्या	२० प्रतिशत	४० प्रतिशत
५.३	विपद् जोखिमयुक्त क्षेत्रहरूमा पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी कार्यविधि लागु भएका वडा	नभएको	७
५.४	स्थानीय स्तरमा उपयोगी विपद् जोखिमसम्बन्धी सूचना तथा जानकारी एवं आंकलन जनसमुदायलाई उपलब्ध गराउन सक्ने वडाहरूको संख्या	२	७
५.५	पूर्वसूचना प्राप्त भएपछि विपद प्रभावित क्षेत्रबाट सुरक्षित स्थानमा सारिएका जनसङ्ख्या	५०	आवश्यकतानुसार

७.२ अनुगमन, मूल्याङ्कन र योजनाको परिमार्जन

यस योजना कार्यान्वयनको नियमित अनुगमन र मूल्याङ्कन गर्ने कार्य अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण समितिले गर्नेछ। उक्त समितिले माथि उल्लिखित सूचकहरुको आधारमा नियमित रुपमा योजना कार्यान्वयनको अवस्थाको अनुगमन गरी स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति समक्ष प्रतिवेदन पेश गर्नेछ। यस्तो प्रतिवेदनमा औंल्याईएका सुधार गर्नुपर्ने विषयलाई सम्बन्धित विषयक्षेत्रले सुधार गरी कार्यान्वयन गर्नु पर्नेछ र योजनामा नै सुधार गर्नुपर्ने अवस्थामा यस योजनाको परिमार्जन गर्दा समावेश गरिनेछ। योजनाको कार्यान्वयनको अवस्था, प्रभावकारिता र सिकाई संश्लेषण तालिका ७.३.१ मा उल्लेख गरिएको आधार रेखा र लक्षमा भएको प्रगति अनुसार गरिने छ। यस योजनाको पूनरावलोकन तथा पृष्ठपोषण सङ्कलन तलको तालिका बमोजिम हुनेछः

विवरण	जिम्मेवार निकाय	गर्नुपर्ने मुख्य कार्य	समय
योजना कार्यान्वयनको समीक्षा	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	आवधिक रुपमा समिक्षा बैठक गर्ने	कार्तिक महिना
			माघ महिना
			बैशाख महिना
			श्रावण महिना (आगामी आ.व. को)
योजनाको पुनरावलोकन	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	विषयक्षेत्र अनुसारका क्रियाकलापहरुको पुनरावलोकन गरी योजना अद्यावधिक गर्ने	प्रत्येक वर्ष कार्तिक मसान्त

७.३ क्षमता विकास रणनीति र योजना

यस योजनाको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्नका लागि दक्ष स्रोत व्यक्ति तथा संस्थाहरूको सहयोगमा देहायका क्रियाकलापहरू सञ्चालन गरिनेछः

क्र.सं	क्षमता विकास क्रियाकलापहरु	जिम्मेवारी	समयतालिका
१	विषयगत क्षेत्रका जनशक्तिलाई उक्त क्षेत्रसँग सम्बन्धित विषयमा अभिमुखीकरण, तालिम र अभ्यासको व्यवस्था गर्ने।	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन योजना र विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा पश्चात
२	वडास्तरका विपद् व्यवस्थापन समितिलाई विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी अभिमुखीकरण तालिम प्रदान गर्ने।	विपद् व्यवस्थापन शाखा	विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन योजना र विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा पश्चात
३	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन कोषलाई प्रभावकारी रुपमा सञ्चालन गर्न क्षमता विकास गर्ने।	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	आगामी आ. व. योजना तर्जुमा प्रक्रिया शुरु हुनु भन्दा अगावै
४	विपद् प्रभावित स्थानमा रहेका विद्यालयहरू र स्थानीय स्वयंसेवकहरूलाई विपद् प्रतिकार्य सम्बन्धी तालिम प्रदान गर्न विषयक्षेत्रको क्षमता विकास गर्ने	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	मनसुन अगावै तथा विपद्को घटना हुनु अघि

५	बन्दोबस्तीका सामान तथा औजारहरू व्यवस्थापनका लागि विषयक्षेत्रहरूको क्षमता विकास गर्ने।	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	मनसुन अगावै तथा विपद्को घटना हुनु अघि

अनुसूचीहरु

अनुसूची १ : प्रकोप नक्साङ्कन तथा स्तरीकरण

प्रकोप	भूकम्प	बाढी	सडक दुर्घटना	प्रदूषण	आगलागी	हावाहुरी	महामारी	शितलहर	चट्याङ	विद्युत दुर्घटना
भूकम्प		भूकम्प	भूकम्प	भूकम्प	भूकम्प	भूकम्प	भूकम्प	भूकम्प	भूकम्प	भूकम्प
बाढी			बाढी	बाढी	बाढी	बाढी	बाढी	बाढी	बाढी	बाढी
सडक दुर्घटना				सडक दुर्घटना	सडक दुर्घटना	सडक दुर्घटना	सडक दुर्घटना	सडक दुर्घटना	सडक दुर्घटना	सडक दुर्घटना
प्रदूषण					प्रदूषण	प्रदूषण	प्रदूषण	प्रदूषण	प्रदूषण	प्रदूषण
आगलागी						आगलागी	आगलागी	आगलागी	आगलागी	आगलागी
हावाहुरी							हावाहुरी	हावाहुरी	हावाहुरी	हावाहुरी

महामारी								महामारी	महामारी	महामारी
शितलहर									चट्याङ	चट्याङ
चट्याङ										विद्युत दुर्घटना
विद्युत दुर्घटना										
अंकभार	१०	९	८	७	६	५	४	३	२	१
स्तर	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०

नोटः विगतमा भूकम्पबाट यस पालिकामा धेरै प्रभाव नपरेतापनि नेपालको भौगर्भिक अवस्था, भौगोलिक अवस्था, पुराना र कमजोर भौतिक संरचना र जनघनत्वका कारण क्षतिको सम्भावना बढी हुने भएकोले **भूकम्प** लाई प्रमुख प्रकोपका रुपमा राखिएको छ ।

अनुसूची २ : वडागत प्रकोपको स्तरीकरण

प्रकोप	पहिलो	दोश्रो	तेश्रो	चौथो	पाचौं	छैठों	सातौं
वडा नं १	भूकम्प	प्रदूषण	सवारी दुर्घटना	बाढी	शीतलहर	आगलागी	हावाहुरी
वडा नं २	भूकम्प	बाढी	आगलागी	सवारी दुर्घटना	हावाहुरी	शीतलहर	प्रदूषण
वडा नं ३	भूकम्प	बाढी	प्रदूषण	सवारी दुर्घटना	हावाहुरी	चट्याङ	आगलागी
वडा नं ४	भूकम्प	सवारी दुर्घटना	बाढी	शीतलहर	हावाहुरी	महामारी	आगलागी
वडा नं ५	भूकम्प	बाढी	प्रदूषण	सवारी दुर्घटना	हावाहुरी	चट्याङ	आगलागी
वडा नं ६	भूकम्प	बाढी	महामारी	सवारी दुर्घटना	जनावर आतङ्क	आगलागी	हावाहुरी
वडा नं ७	भूकम्प	बाढी	आगलागी	जनावर आतङ्क	महामारी	शीतलहर	सडक दुर्घटना

अनुसूची ३ : बुढीगंगा गाउँपालिकाका निर्वाचित पदाधिकारीहरुको सम्पर्क नम्बरहरु

पदाधिकारीहरुको नामथर	पद	सम्पर्क नम्वर	पदाधिकारीहरुको नामथर	पद	सम्पर्क नम्वर
जीत नारायण थापामगर	गाउँपालिका अध्यक्ष	९८५२०२६८८१	अमृता कुमारी गच्छदार	उपाध्यक्ष	९८५२०३७३१२
सोमराज काफ्ले	अध्यक्ष वडा नं १	९८५२०२६९९७	रेवतीनारायण चौधरी	अध्यक्ष वडा नं २	९८५२०३१६४१
तिलकनाथ मण्डल राजवंशी	अध्यक्ष वडा नं ३	९८४२२९६७१०	शशिकान्त चौधरी	अध्यक्ष वडा नं ४	९८४२०९२६०७
देवेन्द्र प्रसाद दाहाल	अध्यक्ष वडा नं ५	९८४२०८८१८९	दिलिप कुमार चौधरी	अध्यक्ष वडा नं ६	९८०२०१७१०१
पंकज चौधरी थारु	अध्यक्ष वडा नं ७	९८४२०२९८१२	चन्द्रकला चौधरी	का पा सदस्य	९८३५०२११३१
सपना कुमारी कोईराला	का पा सदस्य	९८५२०३०६४४	किरण चौधरी	का पा सदस्य	९८४२२७७८८८
रेखाकुमारी सरदार	का पा सदस्य	९८२५३८६३२४	बनुलाल उराँव	का पा सदस्य	९८१५३७३३६१
पुष्पादेवी भगत	का पा सदस्य	९८११३६५५०८			

अनुसूची ४ : बुढीगंगा गाउँपालिका स्थित कार्यालय प्रमुखहरुको विवरण

क्रसं	निकाय तथा संस्था	सम्पर्क पदाधिकारी	टेलिफोन नं	मोवाइल नं
१.	बुढीगंगा गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय	संजिव न्यौपाने		९८५२०३७३०१
२.	सशस्त्र प्रहरी वल नेपाल	राजकुमार लामिछाने		९८५१२७२१०२
३.	ईलाका प्रहरी कार्यालय नेमुवा	मुना डाँगी		९८५२०९०५१५

अनुसूची ५ : गाउँपालिकामा विपद् व्यवस्थापनका लागि मौज्दात सामग्रीहरुः

सिनं	सामानको नाम	परिमाण	अवस्था	थप आवश्यक सामग्रीहरु
१.	लाईफ ज्याकेट	४०	राम्रो	बारुणयन्त्र, लाईफ ज्याकेट, हेलमेट, बुट, फायरसुट, प्राथमिक उपचार किट्स, ग्लोब्स, चस्मा, स्ट्रेचर, बाल्टिन, डोरी, बेल्चा, बञ्चरो, हँसिया, गैंति, कोदालो, हाते, आरी, लिभर, घन, सिट्ठी, टर्चलाईट आदि
२.	एयर ट्युव	१०	राम्रो	
३.	रेस्क्यु डोरी	२०० मि	राम्रो	
४.	वोरा	५०००	राम्रो	

अनुसूची ६ : गाउँपालिका भित्र र नजिकमा रहेका नेपाल प्रहरीका युनिट र प्रमुखहरुको विवरण

सि नं	युनिटको नाम	प्रमुखको नामथर	सम्पर्क नम्वर	कार्यालयको नम्बर	कार्यरत संख्या
१.	ईलाका प्रहरी कार्यालय नेमुवा	मुना डाँगी	९८५२०९०५१५	९८५२०९१११५	१८
२.	प्रहरी चौकी कोयलपुर	मान बहादुर वस्नेत	९८५२८६९२५२	९८५२०३८२०९	७

अनुसूची ७ : गाउँपालिका क्षेत्रमा कार्यरत नेपाल प्रहरीका इकाईहरुमा मौज्दात सामग्रीहरुको विवरण

सिनं	सामानको नाम	परिमाण	सिनं	सामानको नाम	परिमाण	थप आवश्यक सामग्रीहरु
प्रहरी चौकी कोयलपुर बुढीगंगा ६						
१	सामग्री नभएको					लाईफ ज्याकेट, हेलमेट, बुट, फायरसुट, प्राथमिक उपचार किट्स, ग्लोब्स, चस्मा, बाल्टिन, डोरी, बेल्चा, बञ्चरो, हँसिया, गैंति, कोदालो, हाते, आरी, घन, हेडलाईट आदि
ईलाका प्रहरी कार्यालय नेमुवा						
१	लाईफ ज्याकेट	१०	२	नाइलन डोरी	५०० मि	
३	ट्युव	१०	४	पिक	५	
५	सावेल	५	६	गल	२	
७	स्ट्रेचर	२				
नेपाल प्रहरी वडा नं ५						
१	लाईफ ज्याकेट	१०	२	डोरी	१०० मि	
३	हेलमेट	१०	४	बेल्चा	५	

५	गैंती	२				लाईफ ज्याकेट-१० थान, डोरी - १०० मिटर, बुट - २२ जोर, ट्यूब - ५ थान, डुङ्गा - १ थान

अनुसूची ८ : गाउँपालिका भित्र र नजिकमा रहेका सशस्त्र प्रहरीबल नेपालका युनिट र प्रमुखहरुको विवरण

सि नं	युनिटको नाम ठेगाना	प्रमुखको नामथर	सम्पर्क नम्वर	कार्यालयको नम्बर	कार्यरत संख्या
१	सशस्त्र प्रहरीबल नेपाल नं ३ गण हे क्वा कङ्कालिनी	राजकुमार लामिछाने सशस्त्र प्रहरी उपरिक्षक		९८५१२७२१०२	२१० जना
	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल सुरक्षा वेस डङ्ग्राहा	खेमराज धिमाल सशस्त्र प्रहरी नायव निरीक्षक		९८५१२७११०२	२० जना

अनुसूची ९ : गाउँपालिका भित्र रहेका सशस्त्र प्रहरीबल नेपालका इकाईहरुमा मौज्दात सामग्रीहरुः

सिनं	सामानको नाम	परिमाण	अवस्था	सिनं	सामानको नाम	परिमाण	अवस्था
सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल नं. ३ गण हे. क्वा. कंकालिनी मोरङ्गमा रहेका विपद् व्यवस्थानप सामाग्रीहरुको विवरण							
१.	हावाको सिलिण्डर	१		२५.	फष्ट एड बक्स	५	
२.	रेगुलेटर	१		२६.	टेम्पेचर गन	१	
३.	रेगुलेटर पाईप	१		२७.	पिसेट .ई.पि.	४३	
४.	नियन्त्रण बाकस	१		२८.	स्टेचर	४	
५.	एयर व्यागको पाईप	१		२९.	ट्युव	३०	
६.	एयर व्याग	१		३०.	Sliding Ladder	२	
७.	हावाभित्र पठाउने बल्ब	१		३१.	Fire Suit	१	
८.	हावा बाहिर पठाउने बल्व	१		३२.	Fire Helmet	१	
९.	हावाको दबाव नाप्ने	१		३३.	Fire Boots	१०	
१०.	लाईफ बडि रिङ्ग	४		३४.	Fire Proof Mask	५	
११.	रबर वोड	१		३५.	Fire Blanket	२	
१२.	कमाण्ड प्याडल	१		३६.	Torch Light	२	
१३.	नर्मल प्याडल	९		३७.	Head Light	१	
१४.	४२ ईन्चको पम्प	१ थान		३८.	Hacksaw With Blade	२	
१५.	सेप्ट्री हेल्मेट	६०		३९.	Wire Cutter	२	
१६.	क्लाईमिङ्ग रोप	२० मिटर		४०.	Carpenter Hemmer	१	
१७.	कन्टेनर २० फिटको	१ थान		४१.	Seat Harness Ninal	३	
१८.	प्लाष्टिकको रोल	४९		४२.	Pray Bar	१	

१९.	लाईफ ज्याकेट	४३		४३.	Picket	२	
२०.	नाईलनको डोरी	३ रोल		४४.	Back Bord	१	
२१.	फरुवा/पिक/सावेल	५/५/५		४५.	Throw Bag	३	
२२.	गल	३		४६.	Gloves	१०	
२३.	घन	२		४७.	Dead Body Bag	४	
२४.	हाते बञ्चरो	४					
	स प्र वल डङ्ग्राहा						
१	स्ट्रेचर	२		३	लाईफ ज्याकेट	११	
२	रवर ट्युव	२		४	डोरी	२०० मि	

अनुसूची १० : बुढीगंगा गाउँपालिकामा सक्रिय सञ्चारकर्मीहरुको सम्पर्क नम्वर

सि नं	पत्रकारको नाम	पत्रिका	सम्पर्क नम्वर	इमेल
१.				
२.				

अनुसूची ११ : गाउँपालिकामा कार्यरत गैरसरकारी संस्थाहरु

क्र सं	संस्थाको नाम	ठेगाना	सम्पर्क व्यक्ति	फोन नं.	मोबाईल नं.
१.					
२.					

अनुसूची १२ : बुढीगंगा गाउँपालिकामा रहेका स्थानीय क्लवहरुको विवरण

सिनं	संघ संस्थाहरुको नाम	ठेगाना	सम्पर्क व्यक्ति	सम्पर्क नम्वर
वडा नं १				
१.	ग्रामिण महिला विकास केन्द्र		तुलसी विष्ट	९८४२१३२३६५
२.	सिद्धार्थ बाल क्लव		देवराज तामाङ	
वडा नं २				
३.				
वडा नं ३				
४.	रमाईलो युवा क्लव	रमाईलो टोल	राजन निरौला	९८४२५७४५६४

५.	गिताञ्जली महिला समूह	गोकुवा	विष्णुकुमारी थापा	
६.	लातित्व युवा क्लव	वडा कार्यालय टोल	भुवनेश्वर मण्डल	९८०७३२२०३५
७.	बाँसवारी युवा क्लव	बाँसवारी	राजेश राजवंशी	९८०२७९३१६४
वडा नं ४				
८.				
वडा नं ५				
९.				
वडा नं ६				
१०.	जीवन विकास समाज	लायन्स भिलेज		
११.	बुद्धज्योति आमा समूह	कोयलपुर	राधिका चौधरी	
वडा नं ७				
१२.	सि.यु. युवा क्लव	शिबटोल	रामविलास माझी	
१३.	राधाकृष्ण युवा क्लव	धरहरा टोल		
१४.	सयपत्री महिला विकास समूह	धरहरा टोल	संगीता चौधरी	९८०५३५०९८१
१५.	लक्ष्मी युवा कुलव	धरहरा टोल	सरुन खवास	९८
१६.	वर्मी वे कृषक समुह	सयपत्री टोल	ईश्वरी आचार्य	९८२४३२२१५३
१७.	कमलपुर युवा क्लव	कमलपुर	सुशिला काफ्ले	९८६२२७९८६०
१८.	आमा समुह	साविकका सबै वडाहरुमा		
१९.				

अनसूची १३ : एम्बुलेन्स, शववाहन, दमकल र हेभ्भी इक्वीपमेण्ट आदिको विवरणः

सि नं	संस्थाको नाम	ठेगाना	चालकको नाम	सम्पर्क नम्वर	कैफियत
एम्बुलेन्स					
१.	चन्द्रलाल माझी थारु स्मृती प्रतिष्ठान	बुढीगंगा	प्रमोद चौधरी	९८४२०३२८३५	ग वर्ग
२.	राधाकृष्ण मन्दिर व्यवस्थापन समिति	बुढीगंगा ५	योगेन्द्र माझी	९८०४३११२००	ग वर्ग
३.	गोरधन दास, कमलावती स्मृति प्रतिष्ठान	टंकीसिनुवारी	आनन्द वि क	९८४४६४४७६२	ग वर्ग
४.	श्रीकृष्ण जनकल्याण सामाजिक संस्था	बुढीगंगा ६	मोहनराम चौधरी	९८४२०८८५६७	ग वर्ग
५.	चन्द्र पराजुली फाउण्डेशन	बुढीगंगा २	पूर्ण तामाङ	९८४२५२९९४५	ग वर्ग
६.	महाशेर पराजुली स्मृति प्रतिष्ठान	बुढीगंगा ३	रविन विशंखे	९८१२३६०९०४	ग वर्ग

७.	गंगा दमन्ता चिमरिया स्मृति प्रतिष्ठान	बुढीगंगा	ऋद्धि चिमरिया	९८४२०८५६००	ग वर्ग
८.	विराट मेडिकल कलेज टिचिङ्ग हस्पिटल				क वर्ग
९.	विराट मेडिकल कलेज टिचिङ्ग हस्पिटल				ग वर्ग
शववाहन					
	नजिकमा नभएको				
दमकल					
१.	बिराटनगर महानगरपालिका	०२१—४२००००		मोरङ जिल्ला	
२.	बेलवारी नगरपालिका	०२१-४३४४४०	९८४६८५६३२५	मोरङ जिल्ला	
३.	सुन्दर हरैंचा नगरपालिका	०२१— ५४६६६६		मोरङ जिल्ला	
४.	रंगेली नगरपालिका		९८०२७७७६०२	मोरङ जिल्ला	
५.	उर्लावारी नगरपालिका	०२१—५४००००		मोरङ जिल्ला	
६.	लेटाङ नगरपालिका	९८५२०७४५५५	९८४८३१२३२५	मोरङ जिल्ला	
७.	पथरी शनिश्चरे नगरपालिका		९८४१६६२६४७	मोरङ जिल्ला	
८.	कानेपोखरी गाउँपालिका		९८४२४१०२३२	मोरङ जिल्ला	
९.	ईटहरी उप महानगरपालिका	०२५५८०१०१		सुनसरी जिल्ला	
१०.	धरान उप महानगरपालिका	०२५५२०१९९		सुनसरी जिल्ला	
११.	ईनरुवा नगरपालिका	०२५५६०१०१		सुनसरी जिल्ला	
१२.	दुहवी नगरपालिका	०२५५४११०१		सुनसरी जिल्ला	
१३.	दमक नगरपालिका	०२३ ५८०१०१		झापा जिल्ला	
१४.	भद्रपुर नगरपालिका	०२३ ५२०१०१		झापा जिल्ला	
१५.					
डोजर लोडर					
१.	बोगटी कन्स्ट्रक्सन	वडा नं १	अनिश बोगटी	९८१२३१३४७४	
२.	राउत कन्स्ट्रक्सन	वडा नं १ ढाट	राजेन्द्र राउत		
३.	व्यक्तिगत	वडा नं ७	कन्हैयालाल पण्डित	९८०३१७६३९१	डोजर लोडर
४.	व्यक्तिगत	वडा ६ सखुवाटोकी	दिलिपकुमार चौधरी	९८०७३९४३४०	डोजर लोडर
५.	व्यक्तिगत	वडा नं ३ बाँसवारी	अर्जुन बोगटी	९८४२०२२६८०	डोजर
६.	व्यक्तिगत	वडा नं ३ बाँसवारी	महेश श्रेष्ठ		डोजर लोडर
स्काभेटर					
१.	राउत कन्स्ट्रक्सन	वडा नं १ ढाट	राजेन्द्र राउत		
२.	व्यक्तिगत	वडानं ६ सखुवाटोकी	दिलिपकुमार चौधरी	९८०७३९४३४०	

३.	व्यक्तिगत	वडा नं ३ बाँसवारी	महेश श्रेष्ठ		
४.	अजित कन्ट्रक्सन प्रा.लि.	वडा नं ५			
५.	व्यक्तिगत	वडा नं ३ बाँसवारी	महेश श्रेष्ठ		
क्रेन					
६.	राउत कन्स्ट्रक्सन	वडा नं १ ढाट	राजेन्द्र राउत		
७.	व्यक्तिगत	वडा नं ३ बाँसवारी	महेश श्रेष्ठ		

अनुसूची १४ : विगत १० वर्षयता विपदबाट भएको क्षतिको विवरणः

विपद्	क्षतिको विवरण
वडा नं १	
भूकम्प	२०७२ बैशाख १२ को भूकम्पबाट केही घरहरु चर्किएका । मानवीय डर त्रास ।
बाढी	२०७४ सालको बाढीमा धेरै वस्तीका मानिसहरु विस्थापित भएका । करिव ८० घर भत्किएका ।
महामारी	कोभिड १९ का कारण वडाभरीमा ८ जनाको मृत्यु । सामाजिक जनजीवन पुरै ठप्प भएको ।
सडक दुर्घटना	१० वर्षयता गंगा चोकमा १० जनाको मृत्यु भएको र ३० जना जति घाईते भएका ।
शीतलहर	हरेक वर्ष तोरी, आलु तथा अन्य बालीनालीमा नोक्सानी भएको ।
वडा नं २	
भूकम्प	२०७२ बैशाख १२ को भूकम्पबाट केही घरहरु चर्किएका । मानवीय डर त्रास ।
बाढी	२०७४ साल श्रावणको बाढीमा बोराहामा ३०० तेतरीमा १०० सकमाहमा १५० बगवनमा ५० अमाही १५० मुस्लिमटोलमा १५० गंगाचोक पश्चिममा ५० सरदारटोलमा ५० घरधुरीमा क्षति भएको । २०७८ कार्तिकमा बेमौसमी बाढीका कारण बाइपास पूर्व र पश्चिमका सबै स्थानहरुमा लगाएको धानबाली मुसुरीबाली तरकारीबाली कुखुरा फर्म गाई फर्म लगायतमा क्षति हुँदा करिव २ करोडको नोक्सानी भएको ।
आगलागी	२०७५ बैशाखमा मुस्लिम टोलमा आगलागी हुँदा करिव ७ लाखको क्षति भएको । २०७८ मंसिरमा सकमाह ऋषिदेव टोलमा आगलागीले करिव २ लाखको क्षति भएको ।
महामारी	डेङ्गुका कारण गतवर्ष मात्र ५० जना प्रभावित भएका र उपचारमा करिव २० लाखको नोक्सानी भएको ।
विद्युत दुर्घटना	हरेक वर्ष असार श्रावण चैत्र बैशाख र जेष्ठमा हावाहुरीले विद्युतका पोलहरु ढालेर विद्युतीय दुर्घटना हुने गरेको । कम उचाईका पोलहरु भएकोले तारहरु लत्रिँदा करेण्ट लाग्ने त्रास भइरहने गरेको ।
प्रदूषण	हरेक वर्ष टंकी चोक पश्चिम र गंगाचोक पश्चिममा हिमगिरी सोप, विराट शिक्षण अस्पतालको र पोल्ट्री फर्मको कारण व्यापक प्रदूषण हुने गरेको ।
सडक दुर्घटना	६ लेनको सडकमा दुर्घटनाका कारण १० वर्षमा १२ जनाको मृत्यु भएको र ३० जनाजति घाइते भएका ।
वडा नं ३	
बाढी	२०७४ श्रावणमा मुडेरी टोलमा बाढीले करिव ५० हजारको बालीनाली २५ घर १ विद्यालय र सडक ७ ठाउँमा क्षति । २०७८ सालको कार्तिकको बेमौसमी बाढीले करिव ५० प्रतिशत पाकेको धानबालीमा क्षति भएको ।
चट्याङ	२०७५ असारमा १ जनाको मृत्यु र धेरै घरको ईलेक्ट्रिक उपकरणमा क्षति
भूकम्प	२०७२ बैशाख १२ को भूकम्पमा १ विद्यालय चर्किएको ५ घरमा आँशिक क्षति

सडक दुर्घटना	मुडेरी बाँसवारी र नेमुवामा २० जनाको मृत्यु १५ जना घाईते
आगलागी	२०७३ चैत्रमा मुडेरी टोलमा १० घर जलेर क्षति
हावाहुरी	विगत १० वर्षमा मुडेरी टोलमा ७ घर ७ टिनका छाप्रो ५ गुम्ति १ विद्यालय करिव १५ विघाको बालनीनाली क्षति
वडा नं ४	
भूकम्प	२०७२ बैशाख १२ को भूकम्पमा मनमोहन कलेजको करिव ५०० मिटर पर्खाल लडेर क्षति भएको । फुजिमा आयल उद्योगको करिव २०० मिटर पर्खाल लडेर क्षति भएको ।
बाढी डुवान	२०७४ साल श्रावणको बाढीमा बुढी खोलाले भवानीपुरमा १८० घरमा क्षति पुर्याएको । सिंघिया खोलाले खापटोल तथा ऋषिदेव टोलमा क्रमश ३० र ४० घरमा क्षति पुर्याएको तथा १ जनाको मृत्यु भएको । २०७८ कार्तिकको बेमौसमी बाढीमा वडाका हरेक टोल डुवान, सिंघिया र केशलिया खोला छेउका वस्तीसम्म जमिन कटान, काटेको तथा काट्न बाँकी धान नष्ट गरेको, माछा पोखरी ३ वटा, कुखुरा फर्म ५ वटामा रहेका माछा तथा कुखुरा बगाएको ।
असिना	२०७६ फाल्गुणमा वडाका सबै टोलहरुमा गहुँवाली, तरकारी तथा करेसाबारी लगाएको वाली नष्ट एवं घरमा लगाएको टिना समेत दुला पारेको ।
महामारी	२०७७/०७८ सालमा प्रगतिटोल, पशुपतिटोल, मुसरीटोल, गोकुवाटोल, मुस्लिमटोलमा कोभिड १९ महामारीका कारण उक्त विभिन्न टोलहरुमा ६ जनाको मृत्यु भएको । कृषि फर्महरुमा पनि क्षति पुगेको ।
वडा नं ५	
बाढी	२०७४ श्रावणमा वडाका अधिकांश घरबस्ती डुवान, सिंघिया, मरिया र बुढी खोला छेउका वस्ती कटान तथा बाटो कटानका कारण आवतजावतमा समस्या भएको थियो । २०७८ कार्तिकमा वडाका हरेक टोल डुवान, सिंघिया र बुढी खोला छेउका वस्तीसम्म जमिन कटान, काटेको तथा काट्न बाँकी धान करिव ५५ प्रतिशत नष्ट, माछा पोखरी, कुखुरा फर्ममा पूर्ण रुपमा क्षति । गाउँपालिका टोल र सुकचर टोलमा पनि धेरै नोक्सानी भएको ।
भूकम्प	२०७२ बैशाख १२ मानवीय क्षति नभएपनि शिस्वाटोल (१५), गुडगुडीटोल (२२), कालीथानटोल (२०), डिपुटोल (१०) मा घरहरुमा सामान्य क्षति पुगेको ।
वडा नं ६	
भूकम्प	२०७२ बैशाख १२ मा २५ घरमा सामान्य क्षति, गाई भैंसी डराएर र तर्सिएर दुइवटा गाईको मृत्यु
बाढी	२०७४ श्रावण १० औ कुखुराका फर्म बगाएको र ४५० बढी बाख्रा गाई सुगुर बगाएको २०७८ कार्तिक काटेको र काट्न बाँकी धान बगाएको करिव २५ विगाहा
बाँदर आतंक	विगत ४ वर्षदेखि तिलाठे क्षेत्रमा धानबाली आलु मकै सागसव्जी आदि धेरै नोक्सान गरेको
वडा नं ७	
भूकम्प	२०७२ बैशाख १२ को भूकम्पमा सामान्य क्षति । केही घरहरु भत्किएका/चर्किएका
बाढी	२०७४ असारको बाढीले विशेष गरी आदिवासी चौक, गहिरी टोल, डङ्ग्राहा, लवटोली, कमलपुर, वेलडाँगी, धरहरा, वडहरा, ऋषिदेव टोल, बडहरा नहर क्षेत्रमा घर-टहरा विस्तावित गराएको, गाई फर्म, कुखुरा फर्ममा अत्यन्त धेरै क्षति पुगेको ।

	२०७८ कार्तिकको बाढीमा बालीनाली डुवान गरी नष्ट पारेको, काटेको धान बगाएर लगेको, खेती र बस्ती कटान गरेको, धेरै कुखुरा फर्ममा क्षति पुगेको तथा घरटहरा डुवान गरी बस्ती विस्थपित गरेको ।
असिना	२०७८ भाद्रमा परेको असिनाले धान लगायत बालीनाली विनास गरेको, टिनका छाना प्वाल बनाई काम नलाग्ने बनाएको ।
चटयाङ	प्राय सबै वर्षहरुमा चटयाङ पर्दा विद्युतीय सामाग्री, गाई वस्तु तथा घर टहरामा चटयाङका कारणले हरेक वर्ष २/४ लाखको क्षति हुने गरेको ।
आगलागी	धानको कुनिउ, परालको टाली, घर कटेरामा आगो तथा विद्युत सर्ट भएर आगलागी हुने गरेकै कारण ५/७ लाखको क्षति भएको ।
हावाहुरी	हरेक वर्ष चैत्र बैशाख महिनामा हावाहुरीले बालीनालीमा क्षति, घर टहराका छाना उडाउने तथा विद्युत पोलहरु ढलेर क्षति हुने गरेको ।

अनुसूची १५ : वडाका रहेका जोखिमका कारक तत्वहरु

क्र सं	जोखिमका कारक तत्वहरु	नाम र रहेको स्थान	प्रभावित हुने घरधुरी
१.	पेट्रोल पम्प	**वडा नं १** शिवम् पेट्रोल पम्प	३० घर र ४ उद्योग
		वडा नं २ नेपाल फ्युल सेण्टर	३५० घर र ३ उद्योग
		वडा नं ३ एसियन फ्युल बाँसवारी शान्ति चोक	४ उद्योग र १५ घर
		वडा नं ३ मितेरी ईन्टरप्राइजेज गंगाचोक **वडा नं ४** मा राहुल पेट्रोल पम्प आसपासमा करिव १५० घर	शिक्षण अस्पताल र १५० घर
१.	ग्याँस उद्योग	**वडा नं ४** कोशी ग्यास उद्योग **वडा नं ५** रिजाल ग्याँस उद्योग	गाउँपालिकाको पुरै क्षेत्र
२.	ग्याँस डिलर	**वडा नं १** टंकी चोकमा १ (५० घर) विराट अस्पताल अगाडी (२० घर)	७० घर
		वडा नं २ वगवानमा १ गंगाचोक पश्चिम १ सखमामा २ तेतारीमा १ टंकी हटियामा १	३०० घर
		वडा नं ३ बाँसवारी चोकमा ५ वटा (१००० घर) मुडेरीमा १ (४००) गोकुवा चोकमा २ (१००) गंगाचोकमा २ (५०) गैरीटोलमा ३ (५००)	२००० घर र उद्योगहरु
		वडा नं ४ नेमुवामा ३ सहित ७ वटा डिलर	प्रगतिटोल २०० पोठियाटोल २००
		वडा नं ५ हात्ती चौकमा १ र अरु ३ गरी ४ वटा	३००
		वडा नं ६ को राजेन्द्र साहको पसल कोयलपुर प्रहरी चौकी पश्चिम	१५ घर
		वडा नं ७ आदिवासी टोल, शनिहाट-बुढीगङ्गा हाइवेमा रहेको	५० घर र १५ घर
३.	कवाडी संकलन	टंकी चोकमा १	
४.	विद्युतीय तार अव्यवस्थित	गाउँपालिकाका अधिकाँस टोलमा अव्यवस्थित तारहरु छन् भने विशेषगरी ग्रामीण क्षेत्रमा अलि बढी नै लत्रिएका तारहरु भेटिन्छन् ।	

५.	पानी चल्ने नहर	**वडा नं १** मा सुनसरी मोरङ सिंचाइ आयोजनाको एउटा नहर **वडा नं २** मा विराटनगर शाखा नहर र डुम्राहा माईनर नहर **वडा नं ३** मा मुख्य नहर १ र शाखा नहर २ समेत ३ वटा **वडा नं ४** मा मनमोहन मार्ग ठूलो नहर तथा विराटनगर शाखा नहर अन्य शाखा नहर ३ वटा **वडा नं ५** मा कोयलपुर — विराटनगर नहर र डल्लेपुल शाखा नहर **वडा नं ६, ७** सुनसरी मोरङ र शाखा नहर	मुडेरी डुम्राहा माइनर नहरमा बच्चा डुबेर मृत्यु भएको ।
६.	खुल्ला पोखरी	**वडा नं २** मा सखमा भट्टा पोखरी मधुपार्क अमाहीमा समेत ४ वटा **वडा नं ३** मा वडा कार्यालयको पूर्व पोखरीटोलमा १ **वडा नं ४** मा पोठिया र मनमोहन कलेज आसपास गरि जम्मा ३ वटा **वडा नं ५** मा सुकचर पोखरी **वडा नं ६** मा चमेली पेखरी वडा नं ७ वेलडागी, सिसवनी, धरहरा, डङ्ग्राहा, कमलपुर, खोलाटोल	हालसम्म पोखरीमा मानवीय क्षति नभएको
७.	खुल्ला फोहोर भएका स्थान	**वडा नं ३** को बुढीखोलाको किनारमा अनाधिकृतरुपमा फाल्ने गरिन्छ । **वडा नं ५** को बुढी खोला किनार अन्नपूर्ण सिमेण्टदेखि पश्चिम	
८.	अन्य	**वडा नं २** मा रहेको विराट मेडिकल कलेजबाट प्रदूषण हुन शुरु भएको **वडा नं ३** सडक दुर्घटना, खोला नजिकमा माटो कटान, औद्योगिक दुर्घटना **वडा नं ५** खुल्ला चौपायाहरु, सामुदायिक कुकुरहरु वडा भरी नै र २४ वटा उद्योगबाट हुने प्रदुषण (औधोगिक क्षेत्र) **वडा नं ६** मा सुनसरी जिल्लाको वियर फ्याक्ट्रीबाट प्रदुषण फैलिने गरेको । अधिकांश कच्ची र ग्राभेल सडकका कारण धुवाँ धुलोको प्रकोप	

अनुसूची १६ : ऐलानी वा सार्वजनिक जग्गा र खोला किनारमा बसेका वस्तीहरुको विवरण

वडा नं	ऐलानी जग्गा र खोला किनारमा बसेको वस्ती	जम्मा घरधुरी
१.	**खोला किनारमा ऐलानी जग्गामा बसेको वस्तीः** खापटोल ५० घर खद्रा टोल ४० घर नयाँवस्ती ३० घर	१२० घर
२.	**ऐलानी जग्गामा बसेको वस्तीः** गुडुको घर देखि थान प्रतिटोल सम्म थान प्रतिटोल देखि कुमराहा टिप सम्म मुस्लिमटोल सविता ऋषिदेवको घर देखि प्रकाश गुरुङको घर सम्म प्रदिपको घरदेखि ललिया हुँदै पोल फ्याक्ट्री सम्म तेतारी पूर्वटवल देखि मधुपार्क सम्म लेलुचोक हुँदै वाइपास सम्म र डिकटोल देखि अमाहीथान सम्म **खोला किनारमा रहेको वस्तीः** मुस्लिम टोल बौराहा अमाही पश्चिम टोल वगवन रामनारायण टोलसम्म	करिव ३०० घरधुरी २७० घर
३.	**ऐलानी जग्गामा बसेको वस्तीः** मुडेरी सरदार टोल उत्तर टोल १०० घर दक्षिण टोल ५० घर बाँसवारी नहरटोल नहरको पूर्व र पश्चिममा ३०० घर गोकुवा टोलमा बाटोको छेउमा १५० घर नेमुवा खानेपानीको पूर्व नहर आसपास ५० घर	६६५ घर

	बगवान विराट मेडिकल कजेल पश्चिममा १५ घर **खोला किनारमा रहेको वस्तीः** मुडेरी सरदार टोल उत्तर टोल १०० घर दक्षिण टोल ५० घर	१५० घर
४.	**ऐलानी जग्गामा बसेको वस्तीः** मुस्लिम पोठिया टोल-३०० घर, मुसरी टोल-१०० घर, खापटोल-३० घर, भवानीपुर-५० घर र गोकुवा मुसरीटोल-५० घर । **खोला किनारमा रहेको वस्तीः** खापटोल-३० घर, भवानीपुर-५० घर	५३० घर ८० घर
५.	**ऐलानी जग्गामा बसेको वस्तीः** डिपुटोल १०० घर, मुस्लिमटोल ३० घर, कर्वनटोल १९ घर, कर्मवीर स्कुलटोल २० घर, शिस्वाटोल १५ घर, गुडगुडीटोल १५ र दुर्गा आ.वि.टोल १५ घर । **खोला किनारमा रहेको वस्तीः** मुस्लिमटोल १५ घर, डिपुटोल ६० घर, कर्वनटोकाटोल ४ घर, स्कुलटोल ५ घर, शिस्वाटोल १० घर	२१४ ९४
६.	**ऐलानी जग्गामा बसेको वस्तीः** एलानपुर टोल १५० घर बढी, झङडाही टोल सन्युवा २० घर बढी, सैतानपुर टोल २० घर बढी	१९०
७.	**ऐलानी जग्गामा बसेको वस्तीः** लवटोली डङ्ग्राहा - ६० घर आदिवासी टोल - ४० घर वडहरा लिम्बु टोल - ४० घर	१४०
	जम्मा	३३०

अनुसूची १७ : बाढीबाट प्रभावित हुनसक्ने लक्षित जनसंख्याको पूर्वानुमान (उच्च संकटासन्न क्षेत्रको मात्र)

टोलहरु	प्रभावित हुने घरधुरी	प्रभावित हुनसक्ने जनसंख्या					घरवार विहिन	पशु चौपाया	जग्गा जमिन	अन्य
		महिला	बाल बालिका	जेष्ठ नागरिक	अपाङ्ग	जम्मा				
वडा नं १										
खापटोल	५०	७५	८०	३०	५	१९०		४०		
नयाँ वस्ती	२०	२५	३०	८	२	६५		५		
खद्रा टोल	११	१६	२०	५	२	४३		५		
जम्मा	८१	११६	१३०	४३	९	२९८		५०		
वडा नं २										
मुस्लिम टोल	१५०	२००	२५०	७५	२५	५५०		३००		
अमाही पश्चिम टोल	१५	२५	३०	१२	३	७०		१००		
बौराहा टोल	५००	७००	८००	१००	२५	१६२५		४००		
तिताडी टोल	३००	४००	४५०	१५०	१०	१०१०		२५०		
जम्मा	९६५	१३२५	१५३०	३३७	६३	३२५५		१०५०		
वडा नं ३										
हनुमान टोल	२००	३००	२५०	७०	१०	६३०	१००	७००	१०० विघा	
रमाईलो टोल	१५०	१७०	१५०	२२	५	३४७	०	३००		
जितवान टोल	१५०	२२५	३००	१००	१३	७३८	१५०	३५०		
	५००	६९५	७००	१९२	२८	१७१५	२५०	१३५०		

टोलहरु	प्रभावित हुने घरधुरी	प्रभावित हुनसक्ने जनसंख्या					घरवार विहिन	पशु चौपाया	जग्गा जमिन	अन्य
		महिला	बाल बालिका	जेष्ठ नागरिक	अपाङ्ग	जम्मा				
वडा नं ४										
मुस्लिमटोल पोठिया	६०	१६०	७०	३०	५	२६५	-	१८०		
सिसुवाटोल	४३	८०	३५	१५	२	१३२	-	२४०		
कर्वेनटोका टोल	१५	३८	१५	८	१	६२	१५	१२५		
स्कुलटोल	१७	४३	१७	९	१	७०	-	७५		
जम्मा	१३५	३२१	१३७	६२	९	५२९	१५	६२०		
वडा नं ५										
डिपुटोल	१२५	३२५	१२५	६३	५	५१८	६०	२७०		
मुस्लिमटोल पोठिया	६०	१६०	७०	३०	५	२६५	-	१८०		
सिसुवाटोल	४३	८०	३५	१५	२	१३२	-	२४०		
कर्वेनटोका टोल	१५	३८	१५	८	१	६२	१५	१२५		
स्कुलट्टोल	१७	४३	१७	९	१	७०	-	७५		
जम्मा	२६०	६४६	२६२	१२५	१४	१०४७	७५	८९०		
वडा नं ६										
एलानपुर	१५०	३५०	१५०	७५	२५	६००		४०		
सैतानपुर	२०	४५	२०	१०	५	८०		१५		
जम्मा	१७०	३९५	१७०	८५	३०	६८०		५५		
वडा नं ७										
लवटोली डङ्ग्राहा	६० घर	७५	८०	३०	५	१९०		४०		
आदिवासी टोल	४० घर	६०	६५	१५	२	१४२		६०		
वडहरा लिम्बुटोल	४० घर	६०	७०	१५	५	१५०		५०		
जम्मा	१४०	१९५	२१५	६०	१२	४८२		१५०		
कुल जम्मा	२२५१	३६९३	३१४४	९०४	१६५	८००६	३४०	४१६५		

अनुसूची १८ : वडाका रहेका आर्थिक स्रोतहरु

क सं	स्रोतहरु	वडा नं	नाम ठेगाना
१.	मूख्य आर्थिक स्रोतहरु		कृषि, पशुपालन, वैदेशिक रोजगारी, व्यापार, जागिर, ज्याला मजदुरी
२.	उद्योगहरुको नाम र ठेगाना	१	आरती स्ट्रिप्स, गोपाल मैदा उद्योग, मेघा मेटल उद्योग, म्याजिक चप्पल उद्योग, राउत कन्स्ट्रक्सन, प्याड उद्योग, हेटौंडा आईरन, मनकामना खाद्य उद्योग/गोपाल फ्लर मील/ गंगोत्री आयात निर्यात, पशुपति पोपलिन, ज्योती पोलिमर उद्योग, शिवओम अटो सेन्टर, जस्मीन हाइजिन, राजसती पेपर प्रोडक्टस, हिल्टेक ई प्रा.लि, जयमाता विन्दबासिनी धातु उद्योग आदि
		२	हिमगिरी सोप, नेपाल लिकर्स, सूर्य नेपाल, विजु पोल्ट्री फर्म, बेल्चा उद्योग, कल उद्योग, पाथिभरा ट्रेडर्स, दराज उद्योग, मास्क उद्योग, हिमालय पोल उद्योग, तावाचे ग्रुप आदि

		३	हुलास वायर, कमला आइरन, प्रिमियर वायर, पायोनियर वायर, महालक्ष्मी मल्टिपल, चन्द्रशिव राईसमिल, महादुर्गे राईसमिल, नेपाल जुटमिल, चन्द्रशिव जुटमिल, हाईलाईफ चप्पल, मोति सोप, पशुपति प्लास्टिक, हिलटेक प्रा लि, जय माँ विन्ध्यवासिनी, महालक्ष्मी अक्सिजन, चाउविरो दाना उद्योग, शिवम प्लास्टिक, सेन्चुरी मसला, महालक्ष्मी सिलिकेट, दिपक चुइगम, प्लाई उद्योग, हाईटेक कार्पेट लगायतका धेरै उद्योगहरु ।
		४	कोशी ग्याँस उद्योग, फुजिमा आयल, स्वस्तिक जुट मिल, रिजालको ग्याँस, पायनियर केवल, स्वस्तिक आयल, रुची खाद्य तेल, बागमति प्लास्टिक, कान्तिपुर प्याकेजिङ, मिलन फर्मा, अग्रवाल पाईप, ॐ शिव फेव्रिकेशन, जनरल प्लास्टिक, जनरल पेण्ट, जय श्री राम खाद्य उद्योग, श्री राम आइरन, बालाजी सिंक, प्राइम केबुल, हिम पेपर क्राफ्ट, अजिस प्लास्टिक, गोमती फुड्स, एसियन बेट्री ,कोशी केमिकल्स, एसियन फिड, मार्बल टेक्नो प्लास्ट, दाहाल प्रिण्ट एण्ड प्याक, तिरुपति प्याकेजिङ आदि ।
		५	अमूल्य फिड, रिजाल ग्याँस, नेपाल अल्ट्राटेक, धनवी कार्वाइड, स्वस्तिक प्याकेजिङ, स्वस्तिक आयल, स्वस्तिक कन्टेनर, विराट श्री ईन्जिनीयरिङ, अनमो फिड, अन्नपूर्ण सिमेण्ट, प्रिमियर वायर, भगवती कन्फेक्सनरी, सूर्य प्रिण्ट एण्ड प्याक, ईस्टर्न कस्मस, शिवम फुटवेर्स, ग्रिन प्लाइ, स्वस्तिक पोलिमर्स, श्रीजी वायर्स, जेमिनी रिसाईक्लर्स, क्वालिटी नुडल्स, क्वालिटी फ्लेक्सी प्याक आदि ।
		६	ग्रिनउड भेनियर्स
		७	सगरमाथा उद्योग, मुसरी टोल
उद्योगहरुबाट हुने प्रदूषणः कमला स्टिलबाट रमाइलो टोल र बाँसवारी क्षेत्रमा कालो धुवाँ छाई र प्रदूषित पानीको कारण समस्या। हुलास वायरबाट गोकुवामा धुवाँ र ध्वनी बाँसवारी पश्चिम नहरटोल र रमाईलोटोलमा प्रदूषित पानी । पायोनियर केबुल प्रिमियर केबुल र महालक्ष्मी कार्टुनका कारण गोकुवा नेमुवा बाँसवारीक्षेत्रमा कालो धुवाँ ध्वनी र प्रदूषित पानी । कोहिनुर प्लाईका कारण मुसहरी गोकुवा नहरपूर्वटोलमा ध्वनी र कालो धुवाँको प्रदूषण । चाउविरो पलेट दाना उद्योगका कारण बाँसवारी गोकुवा मुडेरी टोलहरुमा हावाको दिशा अनुसार दुर्गन्ध । हाइटेक कार्पेट उद्योगका कारण वाईपासको नाली हुँदै खेतमा एसिड र केमिकलयुक्त सेतो पानी बग्ने र खेतमा पुगेर भूप्रदूषण हुने। साथै ठोस फोहोरमैला खोलाको किनारमा अथाभावी फाल्ने गरेको । स्वस्तिक आयलबाट निस्किएको ढल प्रशोधन नगरी सिधै खोलामा बगाउनाले खोलाको पानी दुषित हुँदा पानी खाने गाईवस्तु विरामी हुने र बालीमा सिंचाई गर्दा विरुवा मर्ने गरेको । यसबाट डिपुटोल मिलनटोल पोठिया टोलमा स्वास्थ्यमा पनि समस्या भएको । फुजिमा आयलबाट पनि प्रगति टोल डिपुटोल र पोठियामा यस्तै सम्स्या भएको ।			
३.	सहकारी संस्थाहरु	१	• राजसति सहकारी संस्था • टंकी सिनवारी कृषि उपज सहकारी संस्था
		२	• सुप्रिम बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि. • समता बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि. • सन्दुक बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि. • आज्ञा बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि. • अभिमान बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि. • परिवेश बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि. • सचेत नारी बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.

			• मधुधामी कृषि सहकारी संस्था • विविध कृषि सहकारी संस्था
		३	• कृषि उपज साकोस गोकुवा, आशिर्वाद सहकारी संस्था लि मुडेरी
		४	• महालक्ष्मी बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि. • गैली बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि. • नेमुवा बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि. • पशुपति कृषि सहकारी संस्था लि. • समर्पित बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.
		५	• किसान जागृति बहुद्देश्यीय सहकारी संस्था लि. • फेवा कृषि सहकारी संस्था लि. • ऐक्यबद्धता बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.
		६	• नित्य बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि. • दिपज्योति बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.
		७	
४.	बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरु	१	• एन एम वि बैंक गंगाचोक
		२	• गरिमा बैंक • एन आई सी एसिया बैंक • ससकोशी बैंक • साङ्ग्रिला बैंक • नेपाल बैंक लिमिटेड • ग्रामिण विकास बैंक • निर्धन उत्थान लघुवित्त • हाम्रो लघुवित्त • जीवन विकास लघुवित्त • डिप्रोक्स लघुवित्त
		४	• चौतारी वित्तीय संस्था, • छिमेकी वित्तीय संस्था, • सहारा नेपाल, • जीवन विकास समाज, • गुराँस वित्तीय संस्था
		५	• सपोर्ट लघुवित्त
		६	• जीवन विकास लघु वित्तीय संस्था
५.	हेलिप्याडको लागि स्थान		**वडा नं ३** बाँसवारी खेलमैदान, रिङरोड, पालिका अस्पताल **वडा नं ५** कर्मवीर माध्यमिक विद्यालयका खेलमैदान **वडा नं ६** नारायण माध्यामिक विद्यालायको खेलमैदान बुढीगङ्गा अस्पतालदेखि उत्तरको खुल्ला जग्गा **वडा नं ७** कमलपुर, सर्वहितैशी आधारभुत विद्यालय परिसर

६.	वनजङ्गल		**वडा नं ५** शिसवा टोल **वडा नं ७** वडा कार्यालयदेखि उत्तरपूर्वमा केही रहेको
७.	खानेपानी ट्याङ्की र धाराहरु		सबै टोलहरुको पानीमा आर्सेनिक र आइरन रहेको, नहरको खुल्ला वातावरण तथा फोहर व्यवस्थापन नभएको । **वडा नं १** खद्रा मानगढ खानेपानी आयोजना (नयाँ) टंकी चोकमा मात्र खानेपानी धारा वितरण गरिएको । **वडा नं ३** टंकी सिनवारी खानेपानी आयोजनाका २ ट्याङ्की बाट बाईपास रोड पूर्वका सबै टोलमा खानेपानी उपलब्ध छ भने पश्चिमका ७०० घरमा चापाकल मात्र । **वडा नं ४** नेमुवा खानेपानी ट्याङ्की-१, नेमुवा **वडा नं ५** कर्मवीर मा.वि.टोलमा निर्माणाधिन अवस्थामा रहेको **वडा नं ६** वनफुलामा खानेपानीको ट्याङ्की निर्माणाधिन अवस्थामा रहेको ।

स्रोतः वडामा भएको छलफल २०७९

अनुसूची १९ : स्वास्थ्य सम्बन्धी दक्ष मानव स्रोत

वडा नं	स्वास्थ्य संस्थाको नाम र ठेगाना वा टोल	कार्यरत स्वास्थ्यकर्मीको संख्या															जम्मा	
		ज.स्वा.नि.	मे.अ.	स्टाफ नर्स	है.अ.	सि अहेव	अहेव	सि.अनमी	अनमी	ल्याब टेक्निसियन	ल्याब अ.	खो.सु.नि.	वैद्य नि.	है.अ.	तथ्याङ्क अधिकृत	महिला स्वयं सेविका	का स	
१	करैया आ भू स्वा केन्द्र बुढीगंगा १	-	-	-	-	२	१	१	-	-	-	-	-	-	-	३	१	८
२	टंकि स्वा चौकी	१				३	-	३	२	-	१	-	-	-	-	३	२	१५
३	पालिका अस्पताल	३	२	-	-	०	२	४	४	-	१	-	-	-	-	४	२	२२
४	पोठिया आ भू केन्द्र	१	-	-	-	१	-	-	२	-	-	-	-	-	-	४	१	९
५	हात्तिमुडा स्वा चौ.	-	-	-	-	१	-	३	-	-	-	-	-	-	-	५	१	
६	शिशवनी स्वा. चौ	२	-	-	-	२	-	२	-	-	-	-	-	-	-	१०	१	
७	डंग्राहा स्वा चौकी	१	-	-	-	२	-	२	१	-	-	-	-	-	-	९	१	
८	गा पा स्वास्थ्य शाखा	-	-	-	-	१		१	१	-	-	-	-	-	-	-	१	
	जम्मा	**८**	**२**	**०**	**०**	**१२**	**३**	**१६**	**१०**	**०**	**२**	**०**	**०**	**०**	**०**	**३८**	**१०**	**१०१**

स्रोतः गाउँपालिका स्वास्थ्य शाखा

अनुसूची २० : विद्यालय र क्याम्पसहरुको विवरण

क्र सं	विद्यालय र क्याम्पसको नाम	कोठा		क्षेत्रफल	विद्यार्थी	क्र सं	विद्यालय र क्याम्पसको नाम	कोठा		क्षेत्रफल	विद्यार्थी
		सुरक्षित	कमजोर					कमजोर	सुरक्षित		
वडा नं १											
१	नरग्राम मा वि १-१२	४५	६	५-१३-०		२	मोरङ पब्लिक स्कूल १-१२				
३	डनवस्को बोर्डिङ १-५										
वडा नं २											
१	लिलाभक्त राम आ वि १-८	७	८	०-३-१०	३२९	२	मधुग्राम देवता आ वि १-८	९	२	०-३-०	३२८
३	स्मालिया तालिमुल कुरान१-५	२	३	०-१२-०	१८०	४	जेभियर्स बोर्डिङ १-१२			०-२-०	
५	लोटस पब्लिक बोर्डिङ १-३		८		५०						
वडा नं ३											
१	जनप्रिय मा वि १-१०	१०	८	०-१३-०	३५०	२	देश कल्याण आ वि १-८	४	७	०-८-४	२०२
३	जनता आ वि १-५	०	५		५०	४	कोर्वान बोर्डिङ १-१०	१५	०	०-६-०	६००
५	सरस्वती शिक्षा सदन १-५	८	१ टहरो	०-२-०	२००	६	लालीगुराँस बोर्डिङ १-५	३	६ टहरा	०-२-०	१२५
७	स्मृति बोर्डिङ १-१०	०	२५	०-५-०	७००	८	बुढीगंगा बोर्डिङ १-३	०	५	०-२-०	१००
९	मन्टेश्वरी गोकुवा	३	०		४०	१०	युनिक एकेडेमी १-१०				
वडा नं ४											
१	सरस्वती सदन आ.वि. १-८	१८	२	५-०-०	४५४	२	मदरसा तालिमुल कुरान१-५	६	२	०-३-०	२००
३	गोकुवा आ.वि. १-५	२	६	०-३-०	१३१	४	मनमोहन प्राविधिक वि वि				
वडा नं ५											
१	श्री कर्मवीर मा.वि. १-१२	१७	४	०-७-०	५४०	२	श्री पोठिया आ.वि. १-३	४	०	०-२-०	५०
३	श्री दुर्गा आ.वि. १-३	४	२	०-२-०	५३	४	श्री सुइटड्रिम एकेडेमी १-६	३	३	०-२-०	१००
वडा नं ६											
१	श्री सरस्वती मा.वि. १-१२	१६	८	१७ कठ्ठा	६००	२	श्री रामजानकी आ.वि.१-३	४	०	ऐ ५ कठ्ठा	४५
३	श्री नारायण मा.वि. १-१०	१४	८	१९ कठ्ठा	३००	४	श्री आभा इ.बो.स्कूल१-१०			ऐलानी	
५	श्री वि.पि.प्रा.वि. १-५	०	८	१ वि.५कठ्ठा	११६						
वडा नं ७						१	श्री सर्वहितैषी आ.वि १-८	४	१०	०-६-०	१३९
२	श्री लक्ष्मी मा.वि. १-१२	१५	१३	०-५-१०	६३४	३	श्री ज्ञानोदय आ.वि. १-५	४	२	०-२-०	६३
४	श्री जनता आ.वि. १-५	०	६	०-३-०	६४	५	सुप्रभात बोर्डिङ १-८				

अनुसूची २१ : गाउँपालिकाका वडाहरुमा खुल्ला तथा सुरक्षित स्थान र सामुदायिक भवन सम्बन्धी विवरण

क सं	टोल वा वस्ती	सुरक्षित भवनहरु र खुल्ला स्थानको नाम	क्षेत्रफल	पुग्ने समय	अटाउन सक्ने परिवार	कैफियत
वडा नं १						
१.	टंकी	जेसिज भवन	४ कट्ठा	५ मिनेट	१०	
वडा नं २						
१.	बौराहा	थारु संग्रहालयको सामुदायिक भवन	४ कट्ठा	१० मिनेट	५ परिवार	
२.	बौराहा	काली दुर्गा मन्दिर	१ विघा १० कट्ठा	१५ मिनेट	२० परिवार	
३.	अमाही	राज हुत्सन ग्रामथान	२ विघा	१५ मिनेट	२० परिवार	
४.	बगवन	बगवन ग्रामथान	१५ कट्ठा	१० मिनेट	१५ परिवार	
वडा नं ३						
१.	खवास टोल	खवास राजवंशी सामुदायिक भवन	३ कट्ठा	५ मिनेट	२० परिवार	
२.	आदर्श चोक	दिवा आश्रम	१.५ कट्ठा	५ मिनेट	१० परिवार	
३.	बाँसवारी	खेलमैदान	२ विघा			
४.		पालिका स्तरीय अस्पताल परिसर	४ कट्ठा			
५.	मुडेरी	ग्रामथान चौर	१० कट्ठा			
वडा नं ४						
१.	गोकुवा	सामुदायिक भवन	१-१०-०	२५ मिनेट	५ परिवार	
२.	पोठिया	मुस्लिम सामुदायिक भवन	०-१-०	५ मिनेट	२२ परिवार	
३.	पोठिया	जामे मस्जिद	०-१-१०	५ मिनेट	५० परिवार	
४.	भवानीपुर	खेल मैदान	०-१५-०	३० मिनेट	५५ परिवार	
५.	गोकुवा	राधाकृष्ण मन्दिर भवन	०-१०-०	३० मिनेट	२ परिवार	
६.	गोकुवा	ग्रामथान	०-७-०	३० मिनेट	१५ परिवार	
७.	प्रगतिटोल	मन्दिरको धर्मशाला	०-१-१०	१० मिनेट	८ परिवार	
वडा नं ५						
१.	सिसुवा टोल	सिसुवा आ.वि. भवन, हाल बन्द	०-२-०	५-१० मिनेट	५०	
२.	मन्दिर टोल	सामुदायिक भवन, क्लव भवन	०-१-०	१० मिनेट	१०	

क सं	टोल वा वस्ती	सुरक्षित भवनहरु र खुल्ला स्थानको नाम	क्षेत्रफल	पुग्ने समय	अटाउन सक्ने परिवार	कैफियत
३.	डिपु टोल	पंचभक्ती मस्जिद भवन	०-२-०	२० मिनेट	५०	
वडा नं ६						
१.	कडेरुवा	सामुदायिक भवन	१ कठ्ठा	१० मिनेट	१० परिवार	
२.	तिलाठे	सामुदायिक भवन	१५ धुर	१५ मिनेट	१० परिवार	
३.	कोयलपुर	रामजानकी मन्दिर	१० धुर	५ मिनेट	५ परिवार	
४.	कोयलपुर	६ नं. वडा कार्यालयको सभाहल		१० मिनेट	१० परिवार	
५.	हात्तिमुडा	गाउँपालिका अस्पतालदेखि उत्तरको सार्वजनिक जग्गा		१५ मिनेट		खुल्ला स्थान
६.	वनरझुला	वनरझुलाको मसानघाट				खुल्ला स्थान
वडा नं ७						
१.	आदिवासी	देवस्थल थान र विद्यालय	०-८-०	१५ मिनेट	२० परिवार	
२.	डङ्ग्राहा	पञ्चायत सामुदायिक भवन	०-३-०	२० मिनेट	२० परिवार	

स्रोतः वडामा भएको छलफल २०७९

अनुसूची २२ : विभिन्न प्रकोपका सन्दर्भमा वडाका टोलहरुको सङ्कटासन्नता स्तरीकरण र विश्लेषण

टोलको नाम	घरधुरी	जातजाति	मुख्य विपदहरु	घरको प्रकृति				सुकुम्वासी	बैदेशिक रोजगारी	मुख्य पेशा	सम्पन्नता			संकटासन्नताका कारणहरु
				पक्की ढलान	ईंटा टिन	टाटी र टिन	खरको छाना				विपन्न	मध्यम	सम्पन्न	
वडा नं १														
खापटोल	८०	ऋषिदेव चौधरी	बाढी हावाहुरी आगलागी	०	१	५०	२९	८०	०	ज्याला मजदुरी	८०	०	०	सिंघिया खोला किनारको विपन्न सुकुम्बासी वस्ती
नयाँ वस्ती	२०	ब्राह्मण क्षेत्री	बाढी हावाहुरी आगलागी	०	२०	०	०	०	०	खेतीपाती जागिर	०	२०	०	सिंघिया खोला किनारको विपन्न सुकुम्बासी वस्ती

टोलको नाम	घरधुरी	जातजाति	मुख्य विपदहरु	घरको प्रकृति				सुकुम्वासी	बैदेशिक रोजगारी	मुख्य पेशा	सम्पन्नता			संकटासन्नताका कारणहरु
				पक्की ढलान	ईंटा टिन	टाटी र टिन	खरको छाना				विपन्न	मध्यम	सम्पन्न	
खद्रा टोल	२०	ब्राह्मण क्षेत्री राजवंशी	बाढी हावाहुरी आगलागी	०	९	२	९	२०	०	ज्याला मजदुरी	२०	०	०	खद्रा खोला किनारको वस्ती
उज्यालो टोल	१०	ब्राह्मण क्षेत्री	बाढी हावाहुरी आगलागी	०	९	१	०	०	३	ज्याला मजदुरी	१०	०	०	पानी परेको बेला डुवान हुने
कटैया	१००	चौधरी ऋषिदेव	हावाहुरी आगलागी	०	२०	५०	३०	५०	०	ज्याला मजदुरी	१००	०	०	झुप्रा घरहरु र गरिवी
गंगा चोक	१००	ऋषिदेव खवास	हावाहुरी आगलागी सडक दुर्घटना	०	५०	२०	३०	५०	०	ज्याला मजदुरी	१००	०	०	झुप्रा घरहरु र गरिवी
यादव टोल	१५०	यादव ठाकुर	हावाहुरी आगलागी	५०	६०	३०	१०	०	२५	कृषि मजदुरी	४०	६०	५०	
जम्मा	**४८०**			**५०**	**१६९**	**१५३**	**१०८**	**२००**	**२८**		**३५०**	**८०**	**५०**	
वडा नं २														
बौराहा टोल	२००	सरदार पासवान मण्डल	बाढी आगलागी जनावर	१०	४०	९०	६०		१०	कृषि	१००	५०	५०	खोलाको नजिकमा कमजोर आर्थिक अवस्थाको वस्ती
मुस्लिम टोल	२००	मुस्लिम मोची यादव	बाढी आगलागी सर्पदंश	१७	२५	८३	७५	२००	१५	राजमिस्त्री लेवर मजदुर	१००	७५	२५	खोलाको नजिकमा कमजोर आर्थिक अवस्थाको वस्ती आगलागी सर्पको प्रकोप
तेतारी टोल	१००	थारु विन ठाकुर	बाढी आगलागी जनावर	६	९	७५	१०	३०	७	कृषि मजदुर	५०	३५	१५	खोलाको नजिकमा कमजोर आर्थिक अवस्थाको वस्ती आगलागी सर्पको प्रकोप

टोलको नाम	घरधुरी	जातजाति	मुख्य विपदहरु	घरको प्रकृति				सुकुम्वासी	बैदेशिक रोजगारी	मुख्य पेशा	सम्पन्नता			संकटासन्नताका कारणहरु
				पक्की ढलान	ईंटा टिन	टाटी र टिन	खरको छाना				विपन्न	मध्यम	सम्पन्न	
अमाही टोल	४३८	थारु सरदार ठाकुर	बाढी आगलागी जनावर	६	१६	३१६	१००	५०	१२	कृषि मजदुर	१७५	२१३	५०	कमजोर आर्थिक अवस्थाको वस्ती आगलागी सर्पको प्रकोप
बस्ता टोल	१५०	सरदार ऋषिदेव	बाढी आगलागी जनावर	०	४०	१००	१०	१५०	०	ज्याला मजदुर	१५०	०	०	वस्ता पैनीका कारण असार महिनामा बढी प्रभावित हुने। सर्पको टोकाई। गरिबी
जम्मा	**१०८८**			**३९**	**१३०**	**६६४**	**२५५**	**४३०**	**४४**		**५७५**	**३७३**	**१४०**	
वडा नं ३														
बजरंगवली टोल मुडेरी	२७५	खवास बाँतर थारु	डुवान प्रदूषण आगलागी	२५	१००	१२५	२५	१००	३०	किसान श्रमिक मजदुर	१५०	१००	२५	अव्यवस्थित वसोवास नदी नियन्त्रणमा फितलोपन पानीको निकास नहुनु चेतनाको कमी
बाँसवारी र रमाईलोटोल	२५०	क्षेत्री ब्राह्मण खवास यादव	बाढी डुवान प्रदूषण आगलागी	१७०	२०	५०	१०	१०	५०	किसान श्रमिक मजदुर	६०	१००	९०	अव्यवस्थित वसोवास पानीको निकास नहुनु औद्योगिक प्रदूषण चेतनाको कमी
बाँसवारी गैरीटोल र आदर्श टोल	७००	पहाडी खवास राजवंशी ऋषिदेव	बाढी डुवान प्रदूषण आगलागी	४००	१००	१००	१००	१५०	१५०	किसान श्रमिक मजदुर कालिगढ	२००	२००	३००	अव्यवस्थित वसोवास पानीको निकास नहुनु औद्योगिक प्रदूषण चेतनाको कमी
गोकुवा र निमुवा	४००	गोकुवा र निमुवा	पहाडी थारु ऋषिदेव खवास	२००	५०	१००	५०	१५०	१००	किसान श्रमिक मजदुर कालिगढ	१५०	१००	१५०	अव्यवस्थित वसोवास पानीको निकास नहुनु औद्योगिक प्रदूषण चेतनाको कमी
जम्मा	**१६२५**			**७९५**	**२७०**	**३७५**	**१८५**	**४१०**	**३३०**		**५६०**	**५००**	**५६५**	

टोलको नाम	घरधुरी	जातजाति	मुख्य विपदहरु	घरको प्रकृति				सुकुम्वासी	बैदेशिक रोजगारी	मुख्य पेशा	सम्पन्नता			संकटासन्नताका कारणहरु
				पक्की ढलान	ईंटा टिन	टाटी र टिन	खरको छाना				विपन्न	मध्यम	सम्पन्न	
वडा नं ४														
गाँजावारी र पशुपति टोल	३५	बाहुन क्षेत्री चौधरी	हावाहुरी भुकम्प	२०	१५	०	०	०	१०	खेती, उद्योगमा मजदुर	०	१५	२०	
गोकुवा माथिल्लो थानटोल	३०	थारु मगर	बाढी भुकम्प विद्युत दु.	४	१३	१३	०	२	३	कृषि मजदुरी	१२	१०	८	
गोकुवा माथिल्लो थानटोल	१०६	थारु बाहुन ऋषिदेव	बाढी प्रदुषण भुकम्प	१५	५०	३५	६	३३	८	कृषि मजदुरी	४९	३८	१९	
पोठिया मुस्लिमटोल	१३३	मुस्लिम हरिजन क्षेत्रीबाहुन	आगलागी महामारी	८०	३३	१८	२	४३	२७	कृषि मजदुरी ठेक्कापट्टा	५८	३६	३९	
प्रगतिटोल ………	१६४	बाहुनक्षेत्री ऋषिदेव थारु	आगलागी महामारी प्रदुषण	९५	४६	२०	३	४	४४	कृषि मजदुरी	८०	३०	५४	
सिमरिया टोल	११७	बाहुनक्षेत्री ऋषिदेव थारु	बाढी प्रदुषण भुकम्प	४४	३९	२२	१२	४६	२९	कृषि मजदुरी	८१	१८	१८	
तल्लो गोकुवा	१२८	बाहुनक्षेत्री ऋषिदेव थारु	बाढी डुवान आगलागी	८२	३०	१२	४	३४	३२	कृषि मजदुरी	७२	३६	२०	सिंघिया खोलाका कारण हरेक वर्ष बाढी र डुवानले लाखौको क्षति हुने गरेको
भवानीपुर	१००	थारु खवास तेली	बाढी डुवान आगलागी	८	२२	६८	२	३३	२७	कृषि मजदुरी	७०	२५	५	बुढीखोला नजिक भएकोले हरेक वर्ष बाढी र डुवानले ठूलो क्षति हुने गरेको
जम्मा	**८१३**			**३४८**	**२४८**	**१८८**	**२९**	**१९५**	**१८०**		**४२२**	**२०८**	**१८३**	

टोलको नाम	घरधुरी	जातजाति	मुख्य विपदहरु	घरको प्रकृति				सुकुम्वासी	बैदेशिक रोजगारी	मुख्य पेशा	सम्पन्नता			संकटासन्नताका कारणहरु
				पक्की ढलान	ईंटा टिन	टाटी र टिन	खरको छाना				विपन्न	मध्यम	सम्पन्न	
वडा नं ५														
शिस्वाटोल	४३	चौधरी राजवंशी मिश्रित	बाढी जनावर आतंक	७	९	२२	५	७	५	कृषि	१७	२२	४	पानीको खुल्ला निकास नभएको कालो बाँदरले वाली नष्ट
गुडगुडीटोल	११५	चौधरी सरदार	बाढी डुवान	६	५५	३५	१९	१५	१०	कृषि, मजदुरी	३०	५०	३५	वर्षाको वेला परेको पानीको निकास नहुनु
डिपुटोल	३००	चौधरी क्षेत्रीवाहुन	कटान	२०	७	१००	१७३	१००	६	फ्याक्ट्रीमा मजदुरी	२२५	५०	२५	खोला क्षेत्र भएकोले बाटीको वेला कटान हुने
कालीथानटोल	८०	आदिवासी मिश्रित	डुवान	५	३०	२५	२०	१०	१०	कृषि	३०	३०	२०	नाला निर्माण नभएर पानीको निकास नहुनु
लुचीवारी स्कुलटोल	१८०	चौधरी ऋषिदेव	डुवान	८	४५	२७	१००	१२०	२०	फ्याक्ट्री मजदुर	१२०	४०	२०	वर्षाको वेला परेको पानीको निकास नहुनु
पोठियाटोल	१५०	चौधरी राजवंशी पहाडी	कटान डुवान	१५	८०	२०	३५	१५	३०	कृषि, प्याक्ट्री मजदुर	१००	२५	२५	बुढी खोलाबाट कटान र डुवानको समस्या
सुकचरटोल	१५०	मधेशी मिश्रित	डुवान	१५	८०	२०	३५	१५	३०	कृषि, प्याक्ट्री मजदुर	६५	४०	४५	पानीको आवश्यक निकास नसनस
जम्मा	**१०१८**			**७६**	**३०६**	**२४९**	**३८७**	**२८२**	**१११**		**५८७**	**२५७**	**१७४**	
वडा नं ६														
कडेरुवा	७०	थारु साह मगर	बाढी डुवान	२	४०	२०	८	१२	२५	कृषि	२२	३५	१३	होचो भूभाग, खोला र नहर नजिक तथा नाला निर्माण नभएको

टोलको नाम	घरधुरी	जातजाति	मुख्य विपदहरु	घरको प्रकृति				सुकुम्वासी	बैदेशिक रोजगारी	मुख्य पेशा	सम्पन्नता			संकटासन्नताका कारणहरु
				पक्की ढलान	ईंटा टिन	टाटी र टिन	खरको छाना				विपन्न	मध्यम	सम्पन्न	
कडेरुवा	१५०	उराउ बाहुन ठाकुर	बाढी कटान	५	६५	५२	२८	१५	४२	कृषि	४५	६३	४२	होचो भूभाग, खोला र नहर नजिक तथा नाला निर्माण नभएको
तिलाठे	१४०	थारु बाहुन कुम्हाले	जनावर आतंक	११	३५	६९	२५	१०	९०	कृषि	५१	६२	२७	करिव १० वर्षदेखि कालो बाँदरको आतंक, अन्नवाली, साग सव्जी नष्ट
कोयलपुर	५०	थारु	बाढी	५	२०	१५	१०	५	८	कृषि	१५	२०	१५	होचो भूभाग, नहर नजिक तथा नाला निर्माण नभएको
घेरावनी	५०	राई लिम्बु	बाढी	५	२०	१०	१५	७	५	कृषि	१०	३०	१०	होचो भूभाग, नहर नजिक तथा नाला निर्माण नभएको
प्लटिङ	१२५	थारु बाहुन उराउ	आगलागी	१०	५०	५०	१५	१५	२०	कृषि	६०	४०	२५	टाटी र टिना तथा फुसका घर, गोठहरु भएका कारणले
सन्धुवा	१५०	थारु सरदार मिश्रित	आगलागी हावाहुरी सडक दुर्घटना	२०	८०	२५	२५	५	२०	कृषि	६०	५५	३५	टाटी र टिना तथा फुसका घर, गोठहरु भएका कारणले
वनरझुला	७५	मिश्रित	कटान आगलागी	१०	४०	१५	१०	०	१०	कृषि	२५	२५	२५	खोला र नहर नजिक, टाटी र टिना तथा फुसका घर, गोठहरु भएकाले
एलानपुर	१५०	मिश्रित	कटान	५	४०	५०	५५	१४०	१०	कृषि	१४०	५	५	खोला नजिक र नहर समेतका कारण
सखुवाटोकी	७०	मिश्रित	कटान	३०	२०	१०	१०	५०	१५	कृषि	२०	३०	२०	खोला नजिक र नहर
कोठिया चौक	५२	मिश्रित	कटान	५	२२	१०	१५	३०	२५	कृषि	२२	१५	१५	खोला नजिक बस्ती रहेकोले
सुकचर	१००	मिश्रित	प्रदुक्षण	२०	४०	२०	२०	१०	२०	कृषि	४०	५०	१०	

टोलको नाम	घरधुरी	जातजाति	मुख्य विपदहरु	घरको प्रकृति				सुकुम्वासी	बैदेशिक रोजगारी	मुख्य पेशा	सम्पन्नता			संकटासन्नताका कारणहरु
				पक्की ढलान	ईंटा टिन	टाटी र टिन	खरको छाना				विपन्न	मध्यम	सम्पन्न	
जम्मा	**३२१८**			**२८०**	**१०८४**	**८४४**	**१०१०**	**८६३**	**५१२**		**१६८४**	**९४४**	**५९०**	
वडा नं ७														
कमलपुर	५०	जनजाति दलित	बाढी कटान	०	०	३०	२०	५०	१२	ज्याला मजदुरी	५०	०	०	
शिबटोल	७०	मिश्रित	बाढी कटान	०	१०	२५	३५	४०	२०	कृषि ज्याला मजदुरी	१५	२५	३०	
आदिवासी टोल	२५	दलित	बाढी डुवान	०	०	२०	५	२५	०	मजदुरी	२५	०	०	
सरदार टोल	७०	चौधरी सरदार	आगलागी	४०	२०	१०	०	७०	०	कृषि ज्याला मजदुरी	३०	३०	१०	
खोला टोल	६०	मिश्रित वस्ती	डुवान	१२	३०	१८	०	७	१६	कृषि	५	३०	२५	
वेलडाँगी	१५०	मिश्रित जातजाती	आगलागी डुवान	७	१००	२०	२३	१००	१०	ज्याला मजदुरी	१००	२०	३०	
मुसरी टोल	३०	दलित	आगलागी	०	३०	०	०	३०	०	मजदुरी	३०	०	०	
सिसवनी टोल	१६०	मिश्रित बसोवास	डुवान	३०	१००	३०	०	३०	६०	कृषि वैदेशिक रोजगार	६०	४०	६०	
साविक डंग्राहा-४	२००	मिश्रित	जनावर आतंक	२०	१२०	५०	१०	१००	८०	कृषि मजदुरी	१२५	५०	२५	
धरहरा	१५०	चौधरी आदिवासी	बाढी आगलागी	१०	१००	४०	०	३५	४०	कृषि मजदुरी	४०	६०	५०	
जम्मा	९६५			११९	५१०	२४३	९३	४८७	२३८		४८०	२५५	२३०	
कूल जम्मा	९२०७			१७०७	२७१७	२७१६	२०६७	२८६७	१४४३		४६५८	२६१७	१९३२	

अनुसूची २३ : निजी अस्पतालहरुको नाम

क्रसं	संस्था	ठेगाना	बेड संख्या	कोभिड बेड	क्रसं	संस्था	ठेगाना	बेड संख्या	कोभिड बेड
१.	विराट मेडिकल कलेज	बुढीगंगा २	३००						

सर्पदंश उपचार सेवा प्रवाह गर्ने स्थान तथा निकायहरुः

गाउँपालिका भित्र नभएपनि ४ किलोमिटरको दूरीमा रहेको **कोशी अस्पतालमा** सर्पदंश उपचार सेवा र वर्न बेडहरु उपलब्ध छन् ।

अनुसूची २४ : स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिको नामावली

क्र सं	नामथर	पद	जिम्मेवारी	संलग्न संस्था	सम्पर्क नम्वर
१.	जीतनारायण थापा मगर	अध्यक्ष	अध्यक्ष	बुढीगंगा गाउँपालिका	९८५२०२६८८१
२.	अमृताकुमारी गच्छदार	सदस्य	उपाध्यक्ष	बुढीगंगा गाउँपालिका	९८५२०३७३१२
३.	संजीव न्यौपाने	सदस्य	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	बुढीगंगा गाउँपालिका	९८५२०३७३०१
४.	सोमराज काफ्ले	सदस्य	१ नं. वडाध्यक्ष	बुढीगंगा गाउँपालिका	९८५२०२६९९७
५.	रेवतीनारायण चौधरी	सदस्य	२ नं. वडाध्यक्ष	बुढीगंगा गाउँपालिका	९८५२०३१६४१
६.	तिलकनाथ मण्डल राजवंशी	सदस्य	३ नं. वडाध्यक्ष	बुढीगंगा गाउँपालिका	९८४२२९६७१०
७.	शशिकान्त चौधरी	सदस्य	४ नं. वडाध्यक्ष	बुढीगंगा गाउँपालिका	९८४२०९२६०७
८.	देवेन्दप्रसाद दाहाल	सदस्य	५ नं. वडाध्यक्ष	बुढीगंगा गाउँपालिका	९८४२०८८१८९
९.	दिलिप चौधरी	सदस्य	६ नं. वडाध्यक्ष	बुढीगंगा गाउँपालिका	९८०२०१७१०१
१०.	पंकज चौधरी थारु	सदस्य	७ नं. वडाध्यक्ष	बुढीगंगा गाउँपालिका	९८४२०२९८१२
११.	उमेश भट्टराई	सदस्य सचिव		बुढीगंगा गाउँपालिका	९८५२०३४४१०

अनुसूची २५ वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति

क्र.सं.	नाम	पद	संलग्न संस्था	सम्पर्क नम्वर
वडा नं.- १			**गठन मितिः २०७९/०९/१३**	
१.	सोमराज काफ्ले	संयोजक	वडा अध्यक्ष	
२.	मोहन प्रसाद खतिवडा	सदस्य	वडा सदस्य	
३.	सागर थापा	सदस्य	वडा सदस्य	
४.	मिथिला आचार्य	सदस्य	वडा सदस्य	
५.	रिणा ऋषिदेव	सदस्य	वडा सदस्य	
६.	राजेन्द्र प्रसाद खतिवडा	सदस्य	स्वास्थ्य	
७.	सशस्त्र प्रहरी बल नं ३ गण	सदस्य	सुरक्षा निकाय	
८.	थिर प्रसाद कुईंकेल	सदस्य	विद्यालय	
९.	प्रदिप नेपाल	सदस्य	नेपाली काँग्रेस प्रतिनिधि	
१०.	अनिश अधिकारी	सदस्य	नेकपा एमाले प्रतिनिधि	
११.	प्रतिनिधि	सदस्य	रा.प्र.पा. प्रतिनिधी	
१२.	रुपनारायण दाहाल	सदस्य	समाजवादी पार्टी प्रतिनिधि	

क्र.सं.	नाम	पद	संलग्न संस्था	सम्पर्क नम्वर
१३.	प्रतिनिधि	सदस्य	टंकी सिनवारी जेसिस	
१४.	विन्दा पौडेल	सदस्य	महिला प्रतिनिधि	
१५.	हेमकला राई	सदस्य	सहकारी संस्था प्रतिनिधि	
१६.	कल्पना तिम्सिना	सदस्य सचिव	वडा सचिव	
वडा नं.- २				**गठन मितिः २०७९/०९/१२**
१.	रेवती रमण चौधरी	संयोजक	वडा अध्यक्ष	९८५२०३१६४१
२.	गादीलाल सिकदार	सदस्य	वडा सदस्य	९८००९००४१६
३.	मो ताहिर मियाँ	सदस्य	वडा सदस्य	९८४२०२३४०८
४.	मिना विश्वास	सदस्य	वडा सदस्य	९८११३८२४७४
५.	सुमित्रा ऋषिदेव	सदस्य	वडा सदस्य	९८०७३०२६०५
६.	गोपाल कार्की	सदस्य	स्वास्थ्य	९८४२४६५०८५
७.	ईलाका प्रहरी कार्यालय नेमुवा	सदस्य	सुरक्षा निकाय	
८.	राममायाँ थापा मगर	सदस्य	विद्यालय	९८४२३९५८७०
९.	बोध नारायण विश्वास	सदस्य	नेपाली काँग्रेस प्रतिनिधि	९८०४०९१६६७
१०.	मो ईनुस	सदस्य	नेकपा एमाले प्रतिनिधि	९८५२०३२७७६
११.	मो निजाम	सदस्य	माओवादी केन्द्र	९८१९०३८२७१
१२.	पुरुषोत्तम न्यौपाने	सदस्य	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	
१३.	राजेश न्यौपाने	सदस्य	संघसंस्था प्रतिनिधि	९८६३७५३२१४
१४.	दामोदर दाहाल	सदस्य	संघसंस्था प्रतिनिधि	९८४२१६१२८२
१५.	रामकुमार चौधरी	सदस्य	संघसंस्था प्रतिनिधि	९८१९०३४८६९
१६.	कृष्ण कुमार चौधरी	सदस्य	संघसंस्था प्रतिनिधि	९८४१०७२०२१
१७.	विष्णु कुमारी पौडेल	सदस्य	संघसंस्था प्रतिनिधि	९८४२१२७८९६
१८.	जैविन कुमार यादव	सदस्य	संघसंस्था प्रतिनिधि	९८४२०४४७०६
१९.	दत्तप्रसाद दाहाल	सदस्य सचिव	वडा सचिव	९८४२८०८४३६
वडा नं.- ३				**गठन मितिः २०७९/०९/११**
१.	तिलक नाथ मण्डल	संयोजक	वडा अध्यक्ष	९८५२०२०९०७
२.	सपना कुमारी कोईराला	सदस्य	कार्यपालिका सदस्य	९८५२०३०६४४
३.	लोकनाथ चौधरी	सदस्य	वडा सदस्य	९८४२२९९०५५
४.	नर बहादुर बुढाथोकी	सदस्य	वडा सदस्य	९८४२०५०८३८
५.	मैनसर ऋषिदेव	सदस्य	वडा सदस्य	
६.	पहल बहादुर बस्नेत	सदस्य	स्वास्थ्य	९८६२५१४९८८
७.	प्रकाश कोईराला	सदस्य	सुरक्षा निकाय	
८.	देवुलाल भगत	सदस्य	विद्यालय	९८४२०४३३१४
९.	वसन्ती चौधरी	सदस्य	विद्यालय	

क्र.सं.	नाम	पद	संलग्न संस्था	सम्पर्क नम्वर
१०.	प्रेम प्रसाद घिमिरे	सदस्य	नेपाली काँग्रेस प्रतिनिधि	९८५२०७९१६२
११.	यज्ञनिधि निरौला	सदस्य	नेकपा एमाले प्रतिनिधि	९८४२५७४५६४
१२.	अमिरलाल भगत	सदस्य	माओवादी केन्द्र	९८२५३३३७४८
१३.	राजेश कुमार यादव	सदस्य	ने स पा	
१४.	तुलसीराम अधिकारी	सदस्य	संघसंस्था प्रतिनिधि	९८४७२८६५७५
१५.	गौरीनाथ आचार्य	सदस्य सचिव	वडा सचिव	
वडा नं.- ४				**गठन मितिः २०७९/०९/१०**
१६.	श्री शशिकान्त चौधरी	संयोजक	वडा अध्यक्ष	
१७.	श्री नुर आलम	सदस्य	वडा सदस्य	
१८.	श्री चिरञ्जीवी सरदार	सदस्य	वडा सदस्य	
१९.	श्री मन्जु बुढाथोकी	सदस्य	वडा सदस्य	
२०.	श्री चानोदेवी ऋषिदेव	सदस्य	वडा सदस्य	
२१.	श्री सन्जिव चौधरी	सदस्य	स्वास्थ्य	९८११७५७६९१
२२.	श्री भुट्कुन यादव	सदस्य	सुरक्षा निकाय	९८१३३३११४५
२३.	श्री दुर्गा मगर	सदस्य	विद्यालय	९८१७३९८९७९
२४.	श्री कारेलाल माझी	सदस्य	नेपाली काँग्रेस प्रतिनिधि	९८०४०७१६१५
२५.	श्री गोविन्द बस्नेत	सदस्य	नेकपा एमाले प्रतिनिधि	९८४२०६८०७७
२६.	श्री टङ्कबहादुर बस्नेत	सदस्य	रा.प्र.पा. प्रतिनिधी	९८४२२४६८०८
२७.	श्री काशिम मियाँ	सदस्य	नेकपा एस प्रतिनिधि	९८१९०८९४९०
२८.	श्री कियामुदिन मियाँ	सदस्य	माओवादी केन्द्र	९८०४०८०७१४
२९.	श्री केशवप्रसाद ढुङ्गाना	सदस्य	संघसंस्था प्रतिनिधि	९८४२१६४३०४
३०.	श्री फौजान मियाँ	सदस्य	युवा क्लव प्रतिनिधि	९८२४३२३०४३
३१.	श्री जेम्स फुयल	सदस्य	अपाङ्ग सञ्जाल प्रतिनिधि	९८१९०८५७७१
३२.	श्री निर्मल सुवेदी	सदस्य सचिव	वडा सचिव	९८५२०२७९४९
वडा नं.- ५				**गठन मितिः २०७९/०९/०८**
१.	देवेन्द्र प्रसाद दाहाल	संयोजक	वडा अध्यक्ष	९८४२०८८१८९
२.	उमेश कुमार खनाल	सदस्य	वडा सदस्य	९८५२०३०७७९
३.	तुलाराम सरदार बाँतर	सदस्य	वडा सदस्य	९८२४३७६६०६
४.	ललिता बाँतर	सदस्य	वडा सदस्य	९८०४०४७१८८
५.	नागेन्द्र फुँयाल	सदस्य	वडा सदस्य	९८०४०३२४०७
६.		सदस्य	स्वास्थ्य	
७.		सदस्य	सुरक्षा निकाय	
८.		सदस्य	विद्यालय	
९.		सदस्य	नेपाली काँग्रेस प्रतिनिधि	

क्र.सं.	नाम	पद	संलग्न संस्था	सम्पर्क नम्वर
१०.		सदस्य	नेकपा एमाले प्रतिनिधि	
११.		सदस्य	माओवादी केन्द्र	
१२.		सदस्य	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	
१३.		सदस्य	संघसंस्था प्रतिनिधि	
१४.		सदस्य	संघसंस्था प्रतिनिधि	
१५.		सदस्य	संघसंस्था प्रतिनिधि	
१६.		सदस्य	संघसंस्था प्रतिनिधि	
१७.		सदस्य	संघसंस्था प्रतिनिधि	
१८.		सदस्य	संघसंस्था प्रतिनिधि	
१९.		सदस्य सचिव	वडा सचिव	
वडा नं.- ६				**गठन मितिः २०७९/०९/०७**
१.	श्री दिलिपकुमार चौधरी	संयोजक	वडा अध्यक्ष	
२.	श्री नगेन्द्रप्रसाद फुयाल	सदस्य	वडा सदस्य	
३.	श्री जगत नारायण माझी	सदस्य	वडा सदस्य	
४.	श्री वेचनीकुमारी सरदार	सदस्य	वडा सदस्य	
५.	श्री चन्द्रकला चौधरी	सदस्य	कार्यपालिका सदस्य	
६.	श्री मित्रमणी बस्नेत	सदस्य	जन स्वास्थ्य निरिक्षम	
७.	श्री टिकाराम सरदार	सदस्य	नेकपा एमाले प्रतिनिधि	
८.	श्री प्रदुमन चौधरी	सदस्य	नेपाली काँग्रेस प्रतिनिधि	
९.	श्री अमरचन्द माझी	सदस्य	जनता समाजवादी पार्टी प्रतिनिधि	
१०.	श्री टेकबहादुर बस्नेत	सदस्य	सुरक्षा निकाय प्रतिनिधि	
११.	श्री तुलाराम विश्वास	सदस्य	नित्य साकोस	
१२.	श्री राधिका चौधरी	सदस्य	बुद्धज्योति आमा समूह	
१३.	श्री अञ्जना गच्छदार	सदस्य	संघसंस्था प्रतिनिधि	
१४.	श्री आनन्दी राई	सदस्य	संघसंस्था प्रतिनिधि	
१५.	श्री सुमन पोखरेल	सदस्य सचिव	वडा सचिव	
वडा नं.- ७				**गठन मितिः २०७९/०९/०६**
३३.	श्री पंकज चौधरी थारु	संयोजक	वडा अध्यक्ष	
३४.	श्री शव नारायण खवास	सदस्य	वडा सदस्य	
३५.	श्री देव नारायण चौधरी	सदस्य	वडा सदस्य	
३६.	श्री शान्ति चौधरी	सदस्य	वडा सदस्य	
३७.	श्री रेखादेवी सरदार	सदस्य	कार्यपालिका सदस्य	
३८.	श्री संगीता कुमारी चौधरी	सदस्य	नेपाली काँग्रेस प्रतिनिधि	
३९.	श्री नवुलाल विश्वास	सदस्य	नेकपा एमाले प्रतिनिधि	

क्र.सं.	नाम	पद	संलग्न संस्था	सम्पर्क नम्वर
४०.	श्री सुनिता माझी	सदस्य	माओवादी केन्द्र प्रतिनिधि	
४१.	श्री चनकलाल चौधरी	सदस्य	रेडक्रस प्रतिनिधि	
४२.	श्री सृजना लुइटेल	सदस्य	स्वास्थ्य केन्द्र प्रतिनिधि	
४३.	श्री हरिप्रसाद खतिवडा	सदस्य	प्रधानाध्यापक	
४४.	श्री खेमराज धिमाल	सदस्य	सुरक्षा निकाय प्रतिनिधि	
४५.	श्री उमा कोइराला	सदस्य	संघसंस्था प्रतिनिधि	
४६.	श्री निलकण्ठ लामिछाने	सदस्य	संघसंस्था प्रतिनिधि	
४७.	श्री वाल्मिकी चौधरी	सदस्य	गैर सरकारी संस्था	
४८.	श्री प्रकाश कुमार विश्वास	सदस्य सचिव	वडा सचिव	

अनुसूची २६ : विपद् प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा फाराम

नेपाल सरकार

विपद् प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा फाराम

फारम भर्दा ध्यानदिनु पर्ने कुराहरुः

१. एउटा वडाको लागि एउटा लेखाजोखा फारमको प्रयोग गरिने छ ।

२. विपद् भएको ० देखि २४ घण्टा भित्र गाउँ तथा नगरपालिकाको कर्मचारी, नेपाल प्रहरीतथा स्थानीय रेडक्रस प्रतिनिधिको संलग्नतामा फारम भरिने छ ।

३. लेखाजोखा टोलीबाट विभिन्न सुचनादाताहरुसंगको अन्तरवार्ता तथा प्रभावित क्षेत्रको अवलोकन गरी फारम भरिने छ ।

४.यदि अस्पष्ट सुचनाहरु प्राप्तभएको खण्डमा लेखाजोखा टोलीबाट उपयुक्त विचारका आधारमा फारम भरिने छ ।

५. आवश्यक सेवाहरुको लेखाजोखा गर्न प्रभावित संख्या अनुमान गरिने छ ।

६. तल दिइएका विकल्पहरु नभएमा अन्यमा उल्लेख गरिने छ ।

१ स्थान र पहुँच सम्वन्धी सूचनाको जानकारी			
१.१ प्रदेशको नाम :		१.२ जिल्लाको नामः	१.३ गाउँ/नगरपालिकाको नामः
१.४ वार्ड नम्बर		१.५ मितिः	गते /महिना/सालः
१.६ सूचना संकलन गर्ने व्यक्तिको विवरण :			
नाम : १ २	पद /संस्था :	सम्पर्क नम्बर :	टोली नेताको नामः
१.७ अहिले जिल्ला सदरमुकामबाट प्रभावित वडासम्म आवतजावतको अवस्था	☐ पहिलाको जस्तै सामान्य ☐ कठिन (मुस्किल छ) ☐ धेरै कठिन	१.८ प्रभावित वडा सम्म पुग्ने साधन	☐ पैदल ☐ गाडी ☐ अन्य(उल्लेख गर्ने)
१.९ अहिले जिल्ला सदरमुकामबाट प्रभावित क्षेत्र सम्मपुग्ने साधनको आधारमालाग्ने समय	☐ १ घण्टा भन्दाकम ☐ १ देखि २ घण्टा ☐ २ देखि ४ घण्टा ☐ ४ देखि ८ घण्टा ☐ १ दिनभन्दा बढि		

	☐ अन्य (उल्लेख गर्ने)		

२. विपद् सम्वन्धी विवरण

२.१ घटना घटेको मिति		२.२ घटना घटेको समय	

२.३ विपद्को प्रकार	☐ बाढी ☐ भूकम्प ☐ खडेरी ☐ पहिरो ☐ महामारी ☐ अन्य (उल्लेख गर्ने) ☐ आगलागी ☐ शीतलहर

२.४.१ मृतक	२.४.२ बेपत्ता	२.४.३ घाइते	२.४.४ विस्थापित
☐ छ ☐ छैन ☐ थाहा छैन	☐ छ ☐ छैन ☐ थाहा छैन	☐ छ ☐ छैन ☐ थाहा छैन	☐ छ ☐ छैन ☐ थाहा छैन
अनुमानित संख्याः	अनुमानित संख्याः	अनुमानित संख्याः	अनुमानित संख्याः

२.५ प्रभावित क्षेत्रमा संचारको अवस्था कस्तो छ ? (मोबाइल, टेलिफोन)	☐ ठिक छ ☐ आंशिक ठिक छ ☐ अवरुद्ध
२.६ प्रभावित क्षेत्रमा विपद्को कारणले अन्य कुन कुन सेवाहरु अवरुद्ध भएका छन ? चिन्ह लगाउनुहोस ।	☐ विद्युत ☐ बजार/पसल ☐ विमानस्थल ☐ विद्यालय ☐ स्वास्थ्य सेवा ☐ खानेपानीको आपूर्ति ☐ पुलहरु ☐ अन्य (उल्लेख गर्ने) ☐ मुख्य सडक

३.प्रभावित व्यक्ति तथा सेवाहरु

३.१ प्रभावित क्षेत्रकामुख्य सेवा तथा कार्यालयहरु संचालनको अवस्था कस्तो छ ?	जम्मा संख्या	संचालनमा छ	आंशिक क्षति तथा संचालन	पूर्ण क्षति	थाहा छैन
३.१.१ विद्यालय					
३.१.२ प्रहरी कार्यालय					
३.१.३ स्वास्थ्य केन्द्र					
३.१.४ वडा कार्यालय					
३.१.५ अन्य सरकारी कार्यालयहरु					
३.१.६ सामुदायिक भवनहरु					
३.१.७ रेडक्रसको कार्यालय					
३.१.८ अन्य (उल्लेख गर्ने)					

३.२ विपद्का कारणले कुन समुहका मानिसहरु बढि जोखिममा रहेका छन ?	☐ गर्भवती तथा सुत्केरी महिलाहरु (अनुमानित संख्या) ☐ ५ बर्ष मुनिका बालबालिकाहरु (अनुमानित संख्या) ☐ अपाङ्गगता भएका व्यक्तिहरु (अनुमानित संख्या) ☐ किशोरी तथा प्रजनन उमेरका महिलाहरु (अनुमानित संख्या)

	☐६० वर्षभन्दा माथिका व्यक्तिहरु (अनुमानित संख्या) (संख्या उल्लेख गर्दा द्धितिय तथ्याङ्कलाई आधार मान्न सकिने छ)
३.३ प्रभावित क्षेत्रमा माथि उल्लेख नभएका तर जोखिममा रहेका समुहहरु छन भने उल्लेख गर्नुहोस । जस्तैः घरवार विहिन, एकल महिला तथा पुरुषहरु	

४. खानेपानी, सरसफाई र स्वच्छता	
४.१ पिउने पानीको श्रोतको अवस्था कस्तो छ ?(यदि क्षति भएको छैन भने ४.३ मा जाने ।)	☐ पुर्ण क्षतिग्रस्त ☐ आंसिकक्षति ☐क्षतिभएको छैन
४.२ पिउने पानीको बैकल्पिक श्रोतको अवस्था कस्तो छ ?	☐ छ, सुरक्षित श्रोतको रुपमा प्रयोग भएको छ ☐छ, तर सुरक्षित छैन ☐ छ, सुरक्षित/असुरक्षित थाहा छैन तर प्रयोग भएको छ ☐बैकल्पिक श्रोतको प्रयोग भएको छैन
४.३ फोहोर मैला व्यवस्थापनको अवस्था कस्तोछ ?	☐व्यवस्थित छ ☐व्यवस्थित छैन
४.४ शौचालयको व्यवस्था छ ?	☐ छ ☐ छैन

५. अस्थाई आवास र अन्य अनिवार्य गैर–खाद्य सामग्रीहरु	
५.१ के विपद्का कारण आवास सम्वन्धी कुनै समस्या भएको छ ?(यदि छैन भने ६.१ मा जानुहोस)	☐ छ ☐ छैन
५.२ तत्कालको लागि कति घरपरिवारलाई अस्थाई आवासको आवश्यकता छ ?	संख्या उल्लेख गर्ने
५.३ अहिले विस्थापितहरु कहाँ बसेका छन् ?	☐विद्यालय ☐अन्य सार्वजनिक भवन ☐ सडक छेउमा शिविर बनाएर ☐जंगल छेउमा शिविर बनाएर ☐अन्य (उल्लेख गर्ने)
५.४ विस्थापितहरुका लागि कति समयका लागि अस्थायी आवास आवश्यक छ ?	☐ १ हप्ता सम्म ☐१ देखी२ हप्ता सम्म ☐२ हप्ता देखी१ महिना सम्म ☐१ देखी ३ महिनासम्म ☐ ३ महिनाभन्दा बढी

६. **खाद्यान्न तथा बजार**	
६.१ प्रभावित क्षेत्रका बासिन्दाले सञ्चित गरेर राखेको खाद्यान्न क्षतिको अवस्था कस्तो छ ?	☐पूर्ण क्षति ☐आंसिक क्षति ☐क्षति छैन
६.२ प्रभावित क्षेत्रको बजार संचालनको अवस्था कस्तो छ?	☐पूर्ण संचालन ☐आंशिक संचालन ☐संचालन छैन ☐थाहा छैन
६.३ पशु तथा कृषिबालीको क्षतिको अबस्था कस्तो छ ?	☐ पूर्ण क्षति ☐आंसिक क्षति ☐क्षति छैन

६.४ कुन पशु तथा कृषिबालीको क्षति भएको छ ?	☐ पशुपालन ☐ बालीनाली ☐ माछापालन ☐ अन्य (उल्लेख गर्नुहोस)
७. स्वास्थ्य तथा पोषण	
७.१ प्रभावित क्षेत्रमा विपद् पश्चात स्वास्थ्य सम्वन्धी कुनै समस्याहरु उत्पन्न भएका छन् ? (यदि छैन भने ७.३ मा जानुहोस् ।)	☐ छ ☐ छैन ☐ थाहा छैन
७.२ यदि छ भने कस्ता खालका समस्याहरु देखा परेका छन् ?	☐ घाइते ☐ सरुवा रोग ☐ प्रजनन स्वास्थ्य समस्या ☐ अपर्याप्त औषधि आपुर्ति ☐ अपर्याप्त स्वास्थ्य जनशक्ति ☐ अन्य (उल्लेख गर्ने)
७.३ प्रभावित क्षेत्रका मानिसहरुले स्वास्थ्य सेवा पाईरहेका छन् ?	☐ छन् ☐ छैनन् ☐ आंशिक, केहीलाई मात्र स्वास्थ्य सेवाको पहुँच भएको
७.४ प्रभावित क्षेत्रमा अति कुपोषण भएका ५ बर्ष मुनिका बालबालिका छन् ?	☐ छन् ☐ छैनन् छन् भने कतिजना छन् अनुमानित संख्या उल्लेख गर्नुहोस्
८. संरक्षण	
८.१ प्रभावित क्षेत्रमा बालबालिकाहरु हराइरहेका वा परिवारसंग छुटेका छन्?	☐ छन् ☐ छैनन्
८.२ प्रभावित क्षेत्रमा कुनै लैगिक हिंसा भएको बारेमा जानकारी छ ?	☐ छ ☐ छैन्
८.३ प्रभावित क्षेत्रका मानिसहरुमा डर तथा चासोका विषयहरु के के छन् ?	☐ बत्तिको अभाव ☐ गोपनियताको अभाव ☐ मानव बेचविखन ☐ लैङ्गिक हिंसा बढ्नु ☐ अन्य (उल्लेख गर्ने)
९. विपद् पश्चात्को मौसमको अवस्था	
९.१ मौसमको वर्तमान अवस्था कस्तो छ ?	☐ मौसम सामान्य छ ☐ हिमपात ☐ भारी वर्षा ☐ हावाहुरी ☐ अत्याधिक चिसो ☐ अन्य (उल्लेख गर्ने) ☐ अत्याधिक गर्मी

१०. उपलब्ध श्रोत साधन, समस्याको सामनागर्ने रणनीतिहरु र आवश्यक सहयोग

मुख्य सूचनादाताको सूचना र लेखाजोखा टोलीको अवलोकनका आधारमा उक्त क्षेत्रमा देखिएका थप आवश्यक सहयोग

क्षेत्र	**अतिरिक्त सहयोगको आवश्यकता**	**आवश्यक सहयोग उल्लेख गर्नुहोस**
१०.१ खोज तथा उद्धार	☐ छ ☐ छैन	
१०.२ आकस्मिक स्वास्थ्य सेवा	☐ छ ☐ छैन	

१०.३ खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता	☐ छ ☐ छैन	
१०.४ आवास तथा गैर खाद्य सामग्रीहरु	☐ छ ☐ छैन	
१०.५ संरक्षण	☐ छ ☐ छैन	
१०.६ खाद्यान्न	☐ छ ☐ छैन	
१०.७ शिक्षा	☐ छ ☐ छैन	
१०.८ संचार	☐ छ ☐ छैन	
१०.९ प्रभावित वडामा तत्काल आवश्यक सहयोग सम्वन्धमा लेखाजोखा टोलीको बुझाई कस्तो छ ?	☐ स्थानीय क्षेत्रमा उपलब्ध श्रोत बाट आवश्यकता पुर्ति गर्न सकिने ☐ केहि मात्रामा सहयोगको आवश्यकता रहेको ☐ सहयोगको अति आवश्यकता रहेको	
१०.१० तत्काल सहयोगकालागि सबैभन्दा उच्च प्राथमिकतामा के परेको छ ? प्राथमिकता निर्धारण गर्दा नम्बरमा उल्लेख गर्नुहोस ।	☐ खोज तथा उद्धार	☐ खाद्यान्न
	☐ आकस्मिक स्वास्थ्य सेवा	☐ शिक्षा
	☐ खानेपानी, सरसफाई र स्वच्छता	☐ संचार
	☐ आवास तथा गैर खाद्य	☐ संरक्षण
	☐ अन्य (उल्लेख गर्ने)	
केही थप टिप्पणी भएमा उल्लेख गर्नेः		
हस्ताक्षर		

सन्दर्भ सामग्रीहरु

- विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा मार्गदर्शन २०६७ (अद्यावधिक २०७६)।
- सबै वडाहरुमा गरिएका एक दिवसीय कार्यशाला र तथ्याङ्क संकलन २०७९ पौष ।
- स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति तथा सरोकारवालाहरुसंग कार्यशाला २०७९ पौष ।
- विषयगत क्षेत्रहरुको कार्यशाला २०७९ माघ ।
- जनप्रतिनिधिहरु र सरोकारवालाहरुसंगको टेलिफोन वार्ता र अन्तरकृया ।

विपद्बाट सुरक्षित हुने नागरिक अधिकार पूरा गर्न जिम्मेवार संघ, प्रदेश र स्थानीय सरकार

"Committed Governments at all levels to ensure Citizen's Right to Safety from Diasasters "

स्थानीय तह

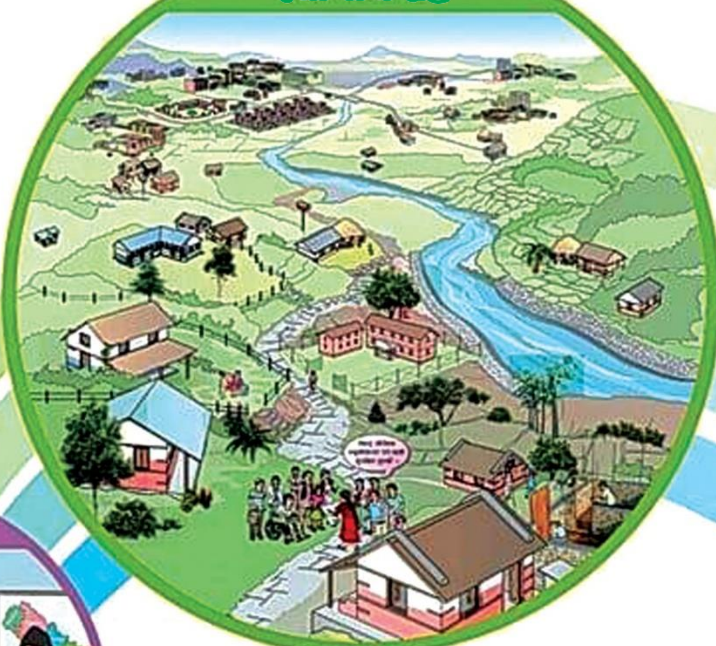

प्रदेश

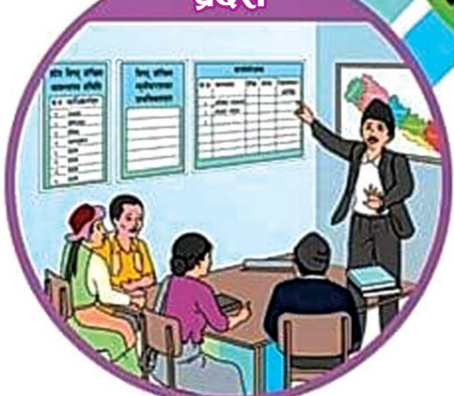

सुरक्षित समुद्वाय निर्माणका लागि स्थानीय नीति, योजना तर्जुमा तथा प्रभावकारी कार्यान्वयन

प्रादेशिक नीति, कानून तथा योजना, कार्यान्वयन, सहजीकरण, अनुगमन

संघ

विपद् जोखिम व्यवस्थापन राष्ट्रिय नीति, कानून तथा योजना

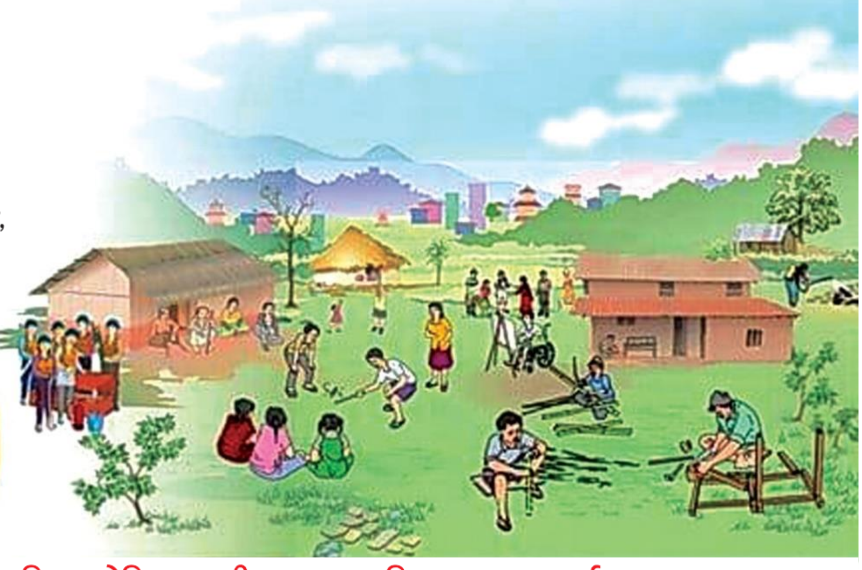

विपद् जोखिम न्यूनीकरणका लागि आवश्यक कार्यहरू:

- ★ जोखिम पहिचान, संकटासन्नता एवं क्षमता लेखाजोखा तथा नक्शांकन
- ★ संघ, प्रदेश र स्थानीय तहमा विपद् जोखिम शासकीय पद्धतिको सुदृढीकरण
- ★ विपद् जोखिम न्यूनीकरणका लागि उत्थानशीलता वृद्धि गर्न बृहत्तर जोखिम जानकारीमा आधारित निजी तथा सार्वजनिक लगानी प्रवर्द्धन
- ★ प्रभावकारी विपद प्रतिकार्य पुनर्लाभ, पुन:स्थापना तथा पुनर्निर्माणमा "अझ राम्रो र बलियो" निर्माणका लागि विपद पूर्वतयारीको सुदृढीकरण

विषयगत क्षेत्रहरू

१. समग्र व्यवस्थापन खोज तथा उद्धार क्षेत्र

२. खाद्य तथा कृषि क्षेत्र

३. स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्र

४. खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता प्रवर्द्धन क्षेत्र

५. अस्थायी आवास तथा गैरखाद्य क्षेत्र

६. आपतकालीन संरक्षण क्षेत्र

७. आपतकालीन शिक्षा क्षेत्र

८. शीघ्र पुनर्लाभ क्षेत्र

बुढीगंगा गाउँपालिका

मोरङ, प्रदेश नं १

विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०७९